

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΔΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ετος 5ο - Τεύχος 18

(Απρίλιος - Ιούνιος 1990)

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

* Ενώπιον των Συνεταιριστικών Εκλογών	65
* Ν. Κολύμβα: Οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί σ' ένα μεταβαλλόμενο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον	67
* Β. Παντζή: Αναζήτηση διεξόδου στην κρίση των Συνεταιρισμών	77
* Εισήγηση - Πρόταση για τη ρύθμιση των χρεών και την εξυγίανση των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων	83
* Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου: Επίκαιρη Συνεταιριστική Νομοθεσία	93
* Θέσεις - Απόψεις	99
* Αριστ. Ν. Κλήμη: Ο αγώνας των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών κατά την τριπλή κατοχή 1941 - 1944 και οι προσπάθειες συνεργασίας τους με τους γεωργικούς με κατάργηση των αναγκαστικών συγκεντρώσεων κλπ.	103
* Ν. Πατρίκιου: Εργασίες Αλιευτικών Συνεταιρισμών	113
* Ειδήσεις: Συνεταιριστικές - Αγροτικές	121

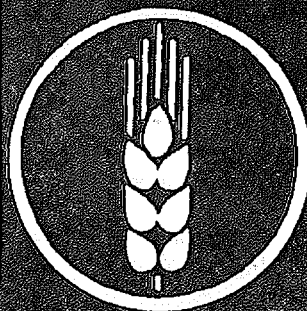
Κάθε μέρα

ένα βήμα

μπροστά

Με τον αγρότη

ΚΥΔΕΠ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ετος 5ο - Τεύχος 18

(Απρίλιος - Ιούνιος 1990)

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

Την ώρα που οι συνεταιριστικές εκλογές έχουν πάρει και πάλι παραταξιακό χαρακτήρα, η Εταιρεία των Φίλων του Συνεργατισμού, ασυμβίβαστη προς οποιεσδήποτε σκοπιμότητες, θεωρεί χρέος της να αναφερθεί για μια ακόμη φορά στην τεράστια βλάβη του συνεταιριστικού θεσμού που προξενούν τα κομματικά ψηφοδέλτια.

Ο συνεταιριστικός θεσμός είναι ενιαίος και στους κόλπους των συνεταιρισμών ενώνονται όλα τα άτομα, ανεξάρτητα από πολιτικές πεποιθήσεις για να επιδιώξουν ένα κοινό σκοπό. Η ενότητα των μελών αποτελεί την κορωνίδα του συνεργατισμού και την προϋπόθεση της επιτυχίας. Χωρίς ενότητα δεν υπάρχει επιτυχία, έστω και αν όλα τα μέσα τεθούν στη διάθεση των συνεταιρισμών.

Τα άτομα έχουν κάθε δικαίωμα να ανήκουν στην πολιτική παράταξη της προτιμήσεώς τους. Όμως για να εξυπηρετήσουν τα κοινά συμφέροντά τους μέσω ενός επιτυχημένου συνεταιρισμού, έχουν υποχρέωση να επιλέγουν στη διοίκηση τα πιο ικανά και έντιμα μέλη, στα οποία αναθέτουν τη διαχείριση των κοινών συμφερόντων. Ικανοί και έντιμοι πρέπει να ψηφίζονται σε όποια παράταξη και αν ανήκουν. Δεν μπορούν όμως να υποστηριχθούν αν δεν υπάρχει το ενιαίο ψηφοδέλτιο, που έχει καθιερωθεί στους συνεταιρισμούς όλων των χωρών του κόσμου.

Τα σημερινά προβλήματα των συνεταιρισμών είναι πολύ σοβαρά και αυτό σημαίνει ότι τα συμφέροντα των αγροτών που είναι μέλη τους διακυβεύονται. Αν τα μέλη αντιλαμβάνονται αυτόν τον κίνδυνο, οφείλουν να ξαναγυρίσουν στην ορθή λειτουργία του θεσμού, στην ενότητα, που με την αυτενέργεια και υπευθυνότητα μπορούν να οδηγήσουν τους συνεταιρισμούς σε οικονομική και κοινωνική επιτυχία. Διασπασμένες συνεταιριστικές δυνάμεις και ανταγωνισμοί ομάδων δεν αποτελούν συνεταιρισμούς και αν χρησιμοποιούν το όνομα του συνεταιριστικού θεσμού, το μόνο που καταφέρνουν είναι να το φθείρουν.

Ο οικουμενικός σκοπός της συνεταιριστικής ιδεολογίας και πρακτικής είναι ένας και αναλώσιμος: Η προώθηση της αλληλεγγύης και της συνεργασίας ανάμεσα στους ανθρώπους σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο. Ό,τι αδυνατίζει την αρμονική συνεργασία δεν έχει θέση στους συνεταιρισμούς.

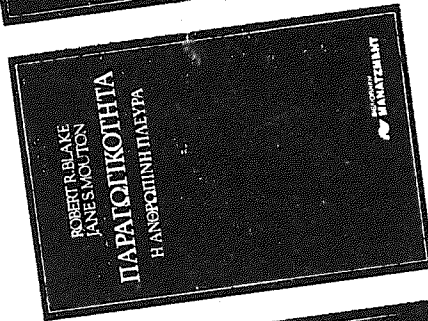
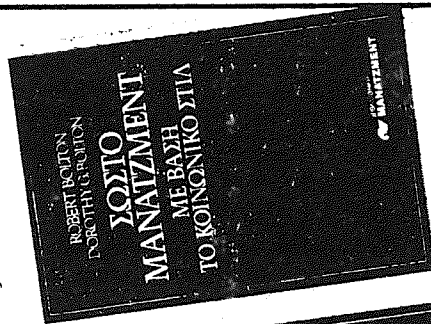
ΜΙΑ ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΗ ΣΕΙΡΑ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ

ΒΙΒΛΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ
ΜΕ ΔΙΕΘΝΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Για μάντζερς, στελέχη επιχειρήσεων,
απουδαστές ανωτάτων σχολών

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

 MANATZMENT

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
4ο χλμ. οδού Λαγκαδά 564 30, Θεσσαλονίκη, Τηλ. 668 612, Telex 418895 ASE GR
Υπακατάστημα Αθηνών: Σολωμού 66, 104 32, Τηλ. 52 27 807, 52 36 596, 7

ΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ Σ' ΕΝΑ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (*)

Του Ν. ΚΟΛΥΜΒΑ

Τα τελευταία λίγα χρόνια έληξε μια εποχή που χρονολογείται από τα έτη 1960 για την Κοινοτική γεωργία και την κοινή αγροτική πολιτική της και ξεκίνησε μια άλλη εποχή.

Κύρια χαρακτηριστικά της εποχής που παρέρχεται ήταν η συνεχής αύξηση της γεωργικής παραγωγής καθώς επίσης η θέσπιση ισχυρών μηχανισμών για τη στήριξη και προστασία της.

Ο χαρακτήρας της κοινοτικής αγροτικής πολιτικής ήταν μέχρι σήμερα έντονα προστατευτικός. Μηχανισμοί εγγυήσεων όλο και πιο δαπανηροί κάλυπταν, μέχρι τα μέσα αυτής της δεκαετίας όλο και πιο πολλά προϊόντα σε όλο και πιο ευρεία γεωγραφική έκταση.

Για πρώτη φορά τα προβλήματα της γεωργίας συγκέντρωσαν τόσο ενδιαφέρον στα κέντρα λήψης αποφάσεων και απέκτησαν ευρωπαϊκή διάσταση.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 είχε γίνει όμως αντιληπτό ότι ήταν αδύνατη η συνέχιση της ίδιας πορείας και της ίδιας πολιτικής για τη γεωργία της ΕΟΚ. Συγκεκριμένοι περιοριστικοί παράγοντες, όπως τα πλεονάσματα, τα δημοσιονομικά αδιέξοδα, οι τριβές στις εξωτερικές εμπορικές σχέσεις, αλλά και οι διεθνείς συσχετισμοί δυνάμεων επέβαλαν αλλαγή πορείας.

Το 1990 βρίσκει την ΚΑΠ στο τέλος μιας πενταετίας εσωτερικών μεταρρυθμίσεων όπως επίσης και στο τελικό στάδιο της μεγάλης πολυμερούς διαπραγμάτευσης της GATT (γύρος της Ουρουγουάης) για τους όρους του παγκόσμιου εμπορίου αλλά και 2 χρόνια απόσταση από την προθεσμία για την πραγματοποίηση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς.

Τέλος η γεωργία της Κοινότητας έγινε, ιδίως μετά τις 2 διευρύνσεις προς Νότο (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία), ιδιαίτερα ετερογενής. Οι αγροτικές της περιφέρειες εμφανίζουν μεταξύ τους έντονες γεωκλιματικές οικονομικές και κοινωνικές διαφορές με οξύτατες ανισότητες.

Είναι γενική η αντίληψη ότι τα προβλήματα δεν μπορούν ν' αντιμετωπισθούν πια με ομοιόμορφα και οριζόντια μέτρα γεωργικής πολιτικής, αλλά ότι χρειάζονται επεμβάσεις πιο επιλεκτικές.

Γενική επίσης είναι η αντίληψη ότι το γεωργικό ζήτημα συνδέεται με ευρύτερα προβλήματα της οικονομίας και της κοινωνίας, όπως το θέμα της ισόρροπης ανάπτυξης, της προστασίας του περιβάλλοντος, της χωροταξίας κ. ά.

Η εποχή που ανοίγει με τη δεκαετία του '90, προβάλλει μεγάλες προκλή-

(*) Εισήγηση στη Δημερίδα Διευθυντικών Στελεχών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, που οργάνωσε η ΠΑΣΕΓΕΣ στον Αγ. Μηνά Χαλκίδας (11 - 12 Μαΐου 1990).

σεις για τη γεωργία της Κοινότητας:

Τα περιθώρια για παραπέρα αύξηση της παραγωγής στην Κοινότητα είναι γενικά ελάχιστα έως ανύπαρκτα. Το κεντρικό πρόβλημα, που είναι άλλωστε και το κεντρικό πρόβλημα των μεγάλων γεωργικών παραγωγικών χωρών του δυτικού κόσμου, είναι η εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης. Η γεωργική παραγωγή αυξάνει τα τελευταία χρόνια στην Κοινότητα με μέσο ετήσιο ρυθμό 2% περίπου. Ο αντίστοιχος ρυθμός για τη ζήτηση είναι μισό τα εκατό μόνο. Ο βαθμός αυτοεφοδιασμού για τα περισσότερα προϊόντα της γεωργίας έχει φτάσει ή έχει κατά πολύ ξεπεράσει στην Κοινότητα το 100%. Εκτιμάται ότι στο χρονικό ορίζοντα του έτους 2000, τα πλεονάσματα θα μπορούσαν ν' αντιπροσωπεύουν παραγωγή ισοδύναμη 150 εκατ. στρεμμάτων σε σύνολο αξιοποιήσιμης έκτασης (ΕΟΚ 12) 1.320.000 χιλ. στρεμμ.

Η αναζήτηση πρόσθετων διεξόδων για τη διάθεση των πλεονασμάτων σε τρίτες χώρες δεν είναι εφικτή. Άλλες εκάλυψαν τις ανάγκες των και άλλες στερούνται μέσα πληρωμής. Δεν είναι επίσης γενικά δυνατή η αύξηση της παραγωγής ελλειμματικών προϊόντων. Η γεωπολιτική και οικονομική θέση της Κοινότητας στον κόσμο, επέβαλαν τη σύναψη πολλαπλών διμερών και πολυμερών εμπορικών συμφωνιών με τρίτες χώρες από τις οποίες εισάγει παρεμφερή προϊόντα και εξάγει τη βιομηχανική παραγωγή της.

Οι γεωργικές δαπάνες της Κοινότητας αυξάναν αυτά τα χρόνια ταχύτερα από τη συνολική οροφή του προϋπολογισμού, με αποτέλεσμα ν' ασφυκτούν οι λοιπές κοινοτικές πολιτικές. Αλλά, παρά την ταχύτατη αύξηση των δαπανών του γεωργικού ταμείου εγγυήσεων, η δημοσιονομική αυτή προσπάθεια δεν επέδρασε ανάλογα στα γεωργικά εισοδήματα στην Κοινότητα.

Μεταξύ 1975 και 1987 οι δαπάνες του ταμείου αυτού αυξήθηκαν σε πραγματικούς όρους κατά 150%. Στο ίδιο διάστημα το γεωργικό εισόδημα κατά απασχολούμενο έμεινε περίπου στάσιμο. Και τούτο γιατί ένα σημαντικό τμήμα των κονδυλίων διατέθηκε για την αποθήκευση και ρευστοποίηση πλεονασματικών αποθεμάτων και τη διάθεσή τους στην κοινοτική και παγκόσμια αγορά σε τιμές πολύ κατώτερες των τιμών κτήσης.

Η μέσω πρόσθετων δαπανών αύξηση των θεσμικών γεωργικών τιμών δεν φαίνεται τέλος να σμίκρυνε τα εισοδηματικά χάσματα που χαρακτηρίζουν τη γεωργία στην Κοινότητα. Οι τιμές που μόλις εξασφάλιζαν την επιβίωση στις μικρές και μη αποτελεσματικές εκμεταλλεύσεις προσδιόριζαν διαφορετικές προσόδους στις μεγάλες εντατικής μορφής και αποτελεσματικές μονάδες.

Από το 1985 η Κοινότητα ξεκίνησε μεταρρυθμίσεις, που στόχο κατ' αρχήν έχουν τον έλεγχο της προσφοράς και της δημοσιονομικής δαπάνης. Καθιερώθηκαν έτσι η περιοριστική πολιτική τιμών, ο περιορισμός των μηχανισμών της εγγυημένης αγοραστικής παρέμβασης και η μείωση των τιμών και των επιδοτήσεων όταν η παραγωγή ξεπερνάει κάποιες προκαθορισμένες οροφές (σταθεροποιητές). Η τάση σήμερα είναι η αποσύνδεση κατά το δυνατόν της πολιτικής τιμών από την πολιτική εισοδημάτων.

Η πολιτική τιμών κρίνεται κυρίως ως μηχανισμός πρόσφορος για την εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης. Για τη μόνιμη λύση του εισοδηματικού προβλήματος προκρίνονται μέτρα και προγράμματα κοινωνικο- και οικονομικό- διαρθρωτικού χαρακτήρα.

Η ανάγκη όμως για συνολική μείωση του γεωργικού παραγωγικού δυναμι-

κού στην Κοινότητα έρχεται σε έντονη αντίθεση με τις ειδικές και ιδιαίτερες ανάγκες για επέκταση του παραγωγικού γεωργικού δυναμικού ορισμένων καθυστερημένων περιφερειών της (όπως η Ελλάδα, η Πορτογαλία κλπ.). Το πρόβλημα αυτό γίνεται προσπάθεια ν' αντιμετωπισθεί κατά τη διαπραγμάτευση των σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης.

Αλλά στην παρούσα περίοδο περισσότερο και από τις κοινοτικές διαπραγματεύσεις την προσοχή συγκεντρώνει η πολυμερής γεωργική διαπραγμάτευση στο νέο γύρο της GATT.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, απαγκόσμια οικονομική και πολιτική δύναμη (στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων είναι η πρώτη εισαγωγική και η δεύτερη εξαγωγική δύναμη στον κόσμο) πρέπει να βρει τρόπους και μέσα προάσπισης των συμφερόντων της αλλά και συνεννόησης με τον υπόλοιπο κόσμο.

Στο κέντρο του ενδιαφέροντος βρίσκεται η εμπορική αντιπαράθεση ΕΟΚ - ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ τα τελευταία χρόνια δεν περιορίστηκαν μόνο σε επιθετικά προγράμματα εξαγωγικής πολιτικής αλλά αμφισβήτησαν με κάθε τρόπο βασικούς μηχανισμούς και κλασσικού τύπου ρυθμίσεως της ΚΑΠ και της Κοινότητας (προτιμησιακές παραχωρήσεις στις μεσογειακές χώρες, των ενισχύσεων στην παραγωγή σταφίδας, κονσερβών φρούτων και σόγιας, το θέμα των ορμονών, στις εισαγωγές σιτηρών από την Κοινότητα της Ισπανίας κ.ά.). Η απειλή εμπορικών αντιποίνων είναι στην ημερήσια διάταξη.

Οι χώρες του τρίτου κόσμου έχουν σημαντικές διευκολύνσεις και προσβάσεις στην κοινοτική αγορά.

Σε αντίθεση με ΕΟΚ και ΗΠΑ βρίσκονται και η Αργεντινή, Καναδάς, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία κ.α. Ο συσχετισμός των δυνάμεων δεν είναι ιδιαίτερα ευνοϊκός για την Κοινότητα έναντι των ΗΠΑ, που ζητούν τη σταδιακή αμοιβαία κατάργηση όλων των γεωργικών επιδοτήσεων, πράγμα που απορρίπτει η Κοινότητα, γιατί αυτό θα είχε σα συνέπεια την εγκατάλειψη της γεωργίας στο έλεος αστάθμητων και συγκυριακών διακυμάνσεων της παγκόσμιας αγοράς.

Η πρόβλεψη είναι ότι μετά το γύρο της Ουρουγουάης η Κοινοτική γεωργία θα είναι λιγότερο προστατευμένη και περισσότερο εξαρτημένη από την ανταγωνιστική διεθνή αγορά σε σύγκριση με το παρελθόν.

Η δημιουργία της μεγάλης εσωτερικής αγοράς συμβαδίζει με τις συνοδευτικές πολιτικές που προωθούν την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της υπαίθρου βρίσκεται στην πρώτη γραμμή του κοινοτικού ενδιαφέροντος και στοχεύει:

- * στην ισόρροπη ανάπτυξη πόλεων και υπαίθρου
- * στην αποφυγή της κονιορτοποίησης από την εξέλιξη των τοπικών και περιφερειακών κοινωνιών
- * στο να διατηρηθεί βιώσιμος και συνεκτικός ο κοινωνικός ιστός στις αγροτικές περιοχές.

Η Κοινότητα με τις πολιτικές της και τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, η κυριότερη από τις οποίες είναι ο διπλασιασμός των πιστώσεων των διαρθρωτικών ταμείων (περιφερειακού, Κοινωνικού και Γεωργικού Προσανατολισμού) δεν προσφέρει μόνο ενισχυμένες δυνατότητες χρηματοδότησης για επενδύσεις, αλλά και τεχνική βοήθεια, νέες μεθόδους δράσης και νέα αντί-

ληψη.

Για την κατάρτιση και αξιοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων περιφερειακής και αγροτικής αναπτύξεως προωθούνται:

- * Εταιρικές σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών των κρατών μελών της Κοινότητας
- * Η μεταβίβαση ευθυνών άσκησης δημοσίων λειτουργιών από το κέντρο στις περιφέρειες για την καταπολέμηση του υδροκεφαλισμού των κέντρων.
- * Η κινητοποίηση του ενδογενούς πλουτοπαραγωγικού (ανθρώπινου και φυσικού) δυναμικού των περιφερειών.
- * Η τομεακή διαφοροποίηση της οικονομίας των αγροτικών περιοχών ώστε η γεωργία να συμπληρώνεται με πρόσθετες ευκαιρίες παραγωγικής απασχόλησης και πηγές εισοδήματος.
- * Ο συνδυασμός οικονομικής ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος και ανάδειξη του πολιτισμικού και ιδιαίτερου χαρακτήρα των περιφερειών.

Το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Γεωργίας

Όπως γίνεται σαφές, κάτω από την πίεση εσωτερικών και διεθνών προβλημάτων, η ΚΑΠ μεταρρυθμίζεται. Οι μηχανισμοί της αφήνουν όλο και μεγαλύτερα περιθώρια δράσης στη δύναμη της αγοράς και του ανταγωνισμού. Οι επιδοτήσεις γίνονται πιο επιλεκτικές και περιορίζονται για την αντιμετώπιση ειδικών αναγκών.

Η επίδραση των μεταρρυθμίσεων στο ύψος του εισοδήματος των αγροτών μας θα εξαρτηθεί από το βαθμό προσαρμοστικότητας στις νέες συνθήκες της ενιαίας αγοράς που θα επιδείξει η γεωργία μας. Από το βαθμό δηλαδή της ανταγωνιστικότητας της, από το βαθμό του εκσυγχρονισμού των θεσμών και των δομών της.

Από το βαθμό που οι αγρότες μας θα ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη, με την οργάνωση του Συνεταιριστικού κινήματος και τη συμπλήρωση και βελτίωση της συνεταιριστικής υποδομής σε χώρους πρόσψυξης, ψύξης, αποθήκευσης, μεταποίησης κλπ. με την αποδοτική λειτουργία τους και τη συνεχή αυξανόμενη επέκτασή τους στην εμπορία των αγροτικών προϊόντων τους στις εξωτερικές αγορές, αλλά και στην εσωτερική αγορά όπου θα προσπαθήσουν να εισδύσουν τα ομοειδή προϊόντα του κοινοτικού ανταγωνισμού.

Η κατάργηση των ΝΕΠ που θα οδηγήσει σε αύξηση των τιμών των κτηνοτροφικών προϊόντων μας δίνει ακόμα μια ευκαιρία, σε συνδυασμό με τα άλλα κίνητρα ανάπτυξης της κτηνοτροφίας, ν' αυξήσουμε την εγχώρια παραγωγή για ν' αντιμετωπίσουμε τη συνεχή αυξανόμενη ζήτηση της οποίας η αξία σήμερα φθάνει τα 150 δισ. δρχ.

Είναι πρώτιστης σημασίας η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αγροτικής οικονομίας μας που μπορεί να προέλθει μόνο από διαρθρωτικές και θεσμικές αλλαγές στην παραγωγή, τη μεταποίηση, την τοποθέτηση και την εμπορία των προϊόντων μας.

Εδώ εμφανίζεται ο αποφασιστικός ρόλος των Συνεταιρισμών.

Η μελέτη της Συνεταιριστικής Ιστορίας τόσο της χώρας μας όσο και των

άλλων χωρών της Ευρώπης, μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως οι Συνεταιρισμοί γίνονται τόσο περισσότερο αναγκαίοι στους αγρότες όσο η οικονομία της αγοράς γίνεται πιο ανταγωνιστική και αποτελούν γι' αυτούς **μια αναγκατάστατη δύναμη οργάνωσης και ευθύνης, που τείνει ν' αναπληρώσει την εθνική και κοινοτική προστασία που περιορίζονται.**

Είναι γνωστές οι θεμελιακές διαφορές στο χώρο της γεωργίας ανάμεσα στην Ελλάδα και στις χώρες του Κοινοτικού Βορρά. Υψηλό ποσοστό αγροτικού πληθυσμού (28% έναντι 4-5%), μικρός - μέσος κλήρος (από 5 μέχρι και 15 φορές μικρότερος από τον μέσο κλήρο της Κοινότητας), δυσμενής κατανομή βροχοπτώσεων και δυσμενής σύνθεση της παραγωγής (70% φυτική και 30% ζωική, ενώ στο βορρά η κατανομή είναι ακριβώς αντίστροφη). Έχουμε όμως και πλεονεκτήματα στα οποία μπορούμε να στηρίξουμε μια επιθετική προσπάθεια αναπροσαρμογής. Το κλίμα και ο ήλιος προσφέρουν στα προϊόντα μας γεύση και ποιότητα αναντικατάστατη σε σχέση με τα άγευστα προϊόντα των θερμοκηπίων της Βόρειας Ευρώπης και χωρίς το κόστος της πολυδάπανης ενέργειας εκείνων. Ο λαός μας διαθέτει δυναμισμό και αφομοιώνει ταχύτατα τεχνολογικές εξελίξεις. Αλλά διαθέτουμε και ένα νέο θεσμικό πλαίσιο που διευκολύνει τη μεταφορά πόρων για τη συμπλήρωση της γεωργικής μας υποδομής και επιτρέπει την ανάπτυξή της. Μερικά σημαντικά στοιχεία του νέου πλαισίου, όπως προκύπτουν από το γεωργικό πρόγραμμα του 1988 του Υπουργείου Γεωργίας, είναι:

- α) Η συμμετοχή της Κοινότητας στις διάφορες επενδύσεις του αγροτικού τομέα σήμερα κυμαίνεται μεταξύ 50 - 75% έναντι 25% παλαιότερα.
- β) Έχουν εγκριθεί και εφαρμόζονται τα ΜΟΠ, που αποτελούν μεταφορά πόρων προς τις Μεσογειακές χώρες (Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία).
- γ) Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, των Κοινοτικών Ταμείων η χώρα μας και μόνη αυτή ανήκει στο σύνολό της στην πρώτη κατηγορία των ενισχυόμενων χωρών, με κοινοτική συμμετοχή 75%.
- δ) Άρχισαν να εφαρμόζονται μέτρα κοινωνικο - διαρθρωτικού χαρακτήρα, με κοινοτική συμμετοχή 50% (αγρανάπαυση, ενίσχυση παραγωγής ελλειμματικών προϊόντων, πρόωρη συνταξιοδότηση), ενώ αναμένεται να εγκριθούν οι άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις στους αγρότες, με συμμετοχή της Κοινότητας κατά 70%.

Η Κοινότητα αποδέχθηκε, μαζί με τις εξαιρέσεις από τους νέους περιορισμούς των «σταθεροποιητών» του πακέτου Ντελόρ για τα βασικά μας προϊόντα, να επεκτείνει την προστασία της ΚΑΠ και σε άλλα (όσπρια, ξηροί καρποί, βερίκοκα) και να ενισχύσει τους μικρούς παραγωγούς είτε με απαλλαγές από συνυπευθυνότητες (σιτηρά), είτε με αύξηση ενισχύσεων (ελαιόλαδο).

Δεν είναι άσκοπο να υπενθυμίσουμε ορισμένα στοιχεία που δείχνουν τη σημερινή δυναμική εξέλιξη της ελληνικής γεωργίας:

- * Η παραγωγή μας σε σκληρό σιτάρι υπερδιπλασιάστηκε και καλύπτει το 30% της συνολικής παραγωγής της Κοινότητας.
- * Η παραγωγή μας σε καλαμπόκι διπλασιάστηκε με αποδόσεις που μας κατατάσσουν στις πρώτες χώρες του κόσμου.

- * Ο ηλιανθος, καλλιέργεια άγνωστη μέχρι πρόσφατα, ξεπέρασε ήδη το 1 εκατομμύριο στρέμματα.
- * Το βαμβάκι πλησιάζει τα 2,5 εκατ. στρέμματα αρδευομένων εκτάσεων.
- * Οι θερμοκηπευτικές καλλιέργειες σε κηπευτικά, σε φρούτα, σε άνθη, επε-τείνονται ενώ άλλες νέες καλλιέργειες, όπως η σόγια, το ακτινίδιο, τα σπαράγγια κλπ., προστίθενται στο φάσμα της παραγωγής μας.
- * Η πτηνοτροφία έχει καλύψει τις ανάγκες μας σε πουλερικά και αυγά.
- * Η ζωική παραγωγή, μετά από μια περίοδο στασιμότητας και κρίσης, βρί-σκεται σε ανάκαμψη.
- * Οι υδατοκαλλιέργειες, έχουν ευνοϊκές προοπτικές. Ας σημειωθεί ότι για τις δυο αυτές τελευταίες δραστηριότητες υπάρχουν αυξημένα αναπτυξια-κά κίνητρα.
- * Υπάρχουν εν πορεία προγράμματα αναδιάρθρωσης καλλιεργειών (100 δισ. δρχ.) γενετικής βελτίωσης ζωικού κεφαλαίου (70 δισ. δρχ.), ανάπτυξης αλιείας (70 δισ. δρχ.) ανάπτυξης δασών, ενίσχυσης ορεινών και προβλη-ματικών περιοχών, έργα αρδευτικά, μονάδες μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων ενταγμένα στα ΜΟΠ ή συμπληρωματικά με αυτά, των οποίων η δαπάνη ανέρχεται σε 126 δισ. δρχ., που θα μας επι-τρέψουν να προετοιμάσουμε τη χώρα για τις ανάγκες του μέλλοντος.

Θα πρέπει ωστόσο να παρατηρηθεί ότι η ΚΑΠ συνεχίζει να κυριαρχείται περισσότερο από μια οπισθοδρομική παρά προοδευτική αντίληψη: αγνοεί τις απαιτήσεις μιας δυναμικής και αποτελεσματικής οργάνωσης των αγορών αγροδιατροφής. Διαθέτει όλες τις πηγές για να υποστηρίξει τις αγροτικές πρώτες ύλες, χωρίς να λαμβάνει υπ' όψη της τα προϊόντα ως τελικό προϊ-όν κατανάλωσης. Κανένα κίνητρο δεν έχει δοθεί για την ενθάρρυνση συγ-χρόνων μεθόδων χρηματοδότησης των αγροτικών και συνεταιριστικών εργασιών μέσα από την ανάπτυξη της έρευνας και του πειραματισμού, της εφαρμογής νέων τεχνολογιών και της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Κατά συνέπεια οι αγροτικοί συνεταιρισμοί πρέπει να τεθούν επί κεφαλής για την ολοκλήρωση των διαδικασιών αγροδιατροφής και αγροβιομηχανίας. Η παραγωγή την οποία εκπροσωπούν, η παρουσία τους μέσα στην Κοινό-τητα, η εμπειρία τους στα προβλήματα διαχείρισης και η ικανότητά τους να αναλαμβάνουν προγράμματα, αποτελούν παράγοντες οι οποίοι σχηματίζουν μια σταθερή βάση ενός σύγχρονου συνεταιριστικού συστήματος προς όφε-λος των παραγωγών.

Το κρίσιμο σημείο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς είναι η ανταγωνι-στική αντιμετώπιση των πολυεθνικών συγκροτημάτων και η αντιμετώπιση αυτή δεν επιλύεται μέσα στα πλαίσια της ΚΑΠ.

- Τα όρια μεταξύ επιστημονικής έρευνας και εφαρμοζομένων καινοτομιών στο επίπεδο της παραγωγής μικραίνουν διαρκώς.
- Οι εφαρμοζόμενες καινοτομίες θα απαιτήσουν μιαν αυξημένη ευελιξία οργάνωσης και ικανότητας οργάνωσης των μεθόδων του MANAGEMENT.
- Πρέπει να εξευρεθούν οι απαραίτητοι πόροι για την ανανέωση της

τεχνολογίας και την οργάνωση της επιχειρηματικότητας.

- Η ικανότητα διείσδυσης στις παγκόσμιες αγορές θα απαιτήσει συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις που επιδιώκουν επέκταση στις διεθνείς αγορές.

Ας προσθέσουμε ακόμη ότι αυτές τις ημέρες δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η απόφαση για το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης των σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης που αντιπροσωπεύει κονδύλι 7,1 δισ. ECU δηλ. 1.400 δισ. δρχ. για την περίοδο 1989-93.

Ας ευχηθούμε μόνο να ξεπερασθεί στο μέλλον ο απαράδεκτα χαμηλός βαθμός απορρόφησης πιστώσεων από τα διαρθρωτικά ταμεία. Ελλείψει προγραμμάτων, ενώ η Ιρλανδία με 3 1/2 εκατ. κατοίκους απερρόφησε το 1981 - 86 τα 11% του συνόλου των 12 χωρών, η Ελλάδα με 10 εκατ. κατοίκους απερρόφησε την ίδια περίοδο το μισό.

Η Εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η θέση της Ευρώπης στον Κόσμο εδώ και χρόνια σταδιακά μεταβαλλόταν. Το ειδικό τεχνολογικό βιομηχανικό και δημογραφικό της βάρος μειονόταν μπροστά στις ΗΠΑ και την Ιαπωνία:

Η απόφαση για την ενοποίηση, τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κρίθηκε ότι ήταν αναγκαία για να πραγματοποιήσει η Κοινότητα μεγάλο οικονομικό και τεχνολογικό άλμα και ν' αποκτήσει συγκρότηση και συνοχή, που θα επιτρέψει στην Ευρώπη να διατηρήσει, ως μεγάλη γεωπολιτική οντότητα, ανάλογη πολιτική, οικονομική, τεχνολογική, επιστημονική και πολιτιστική επιρροή σε παγκόσμια κλίμακα.

Ήδη προωθούνται με ταχύ ρυθμό η νομισματική και οικονομική ένωση, η Ευρωπαϊκή πολιτική συνεργασία στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής και στις πολιτικές και οικονομικές πτυχές της εξωτερικής ασφάλειας των Κρατών - μελών, η ανάπτυξη κοινοτικής δράσης σε νέους τομείς, όπως η κοινωνική πολιτική, η έρευνα, η τεχνολογική ανάπτυξη και το περιβάλλον.

Πρωωθείται η οικονομική και κοινωνική συνοχή για τη μείωση του αναπτυξιακού χάσματος και των διαπεριφερειακών ανισοτήτων, μέσω των διαρθρωτικών επεμβάσεων των ειδικών ταμείων και ενισχύονται οι αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην κοινοτική διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής.

Το τελευταίο μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, λόγω της ανοιχτής φιλοσυνεταιριστικής στάσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο έχει υιοθετήσει τα τελευταία χρόνια δυο επίσημες Εισηγήσεις / Έκθεση ΜΙΗΡ (1983) και έκθεση Αυγερινού (1987), στις οποίες επισημαίνεται η σημασία των Συνεταιρισμών και προτείνεται η ευρεία χρησιμοποίησή τους στην εφαρμογή της περιφερειακής ανάπτυξης της Κοινότητας και στη σύγκλιση των οικονομιών και τούτο λόγω της δυνατότητας που έχουν να επανεπενδύουν την παραγόμενη υπεραξία ή το κοινωνικό πλεόνασμα στον τόπο της παραγωγής του.

Η δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς 320 εκατ. ατόμων χωρίς εσωτερικά σύνορα, χωρίς φραγμούς οιαδήποτε είδους στην ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων, θα καταστήσει την Κοινότη-

τα το μεγαλύτερο οικονομικό ίσως και πολιτικό χώρο στον κόσμο με το μεγαλύτερο δυναμικό αγοραστικής δύναμης.

Εκτιμάται ότι το μεσοπρόθεσμο μακροοικονομικό όφελος για την Κοινότητα από την εσωτερική αγορά, από την ορθολογικότερη χρησιμοποίηση των οικονομικών πόρων και τον καλύτερο καταμερισμό των παραγωγικών δραστηριοτήτων μπορεί να είναι: αύξηση του Κοινοτικού ΑΕΠ κατά 7%, μείωση των τιμών καταναλωτή κατά 5% κατά μ.ο., δημιουργία 5 εκατ. νέων θέσεων εργασίας κ.ά.

Ο De Michelis, Σοσιαλιστής Υπουργός των Εξωτερικών της Ιταλίας σε έκθεσή του της περασμένης εβδομάδας, συνυπολογίζοντας την τεράστια ζήτηση αγαθών που θα προκαλέσουν τα 140 εκατ. νέων καταναλωτών της Ανατ. Ευρώπης και τον αφοπλισμό, που θα απελευθερώσει 1% του ΑΕΠ της Δυτ. Ευρώπης για νέες επενδύσεις προβλέπει, ένα μέσο ρυθμό οικονομικής ανόδου στην Ευρώπη, στη νέα δεκαετία, 5% ετησίως, δηλαδή διπλασιο του προβλεπόμενου αντίστοιχου αμερικανικού. Το συνολικό ακαθάριστο εθνικό προϊόν των 18 χωρών της Δυτ. Ευρώπης (12 της ΕΟΚ και 6 της ΕΕΤΑ) με συνολικό πληθυσμό 400 εκατ. κατοίκων μπορεί να φθάσει τα 6 τρισεκατ. δολάρια, δηλαδή μιάμιση φορά τον όγκο της οικονομίας των ΗΠΑ και 2 με 3 φορές τον όγκο της Ιαπωνικής οικονομίας.

Στις νέες συνθήκες της ενιαίας ανταγωνιστικής αγοράς, στις επιχειρήσεις του ιδιωτικού / κεφαλαιοκρατικού τύπου σημειώνεται μια πρωτοφανής τάση συγκέντρωσης με συγχωνεύσεις, εξαγορές, συνεργασίες, ώστε να δημιουργηθούν μονάδες μεγάλης κλίμακας, με παγκόσμια στρατηγική και διαφοροποιήσεις αντικειμένων, που περιλαμβάνουν συχνά και τον τομέα των υπηρεσιών και των διανομών (παράδειγμα η UNILEVER και η NESTLE). Και οι Συνεταιριστικές επιχειρήσεις θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα προσαρμογής. Θα επιβιώσουν επιλέγοντας στρατηγικές εξειδίκευσης και συνεργασίας.

Η ανάγκη κοινωνικής ισορροπίας επιβάλλει στο Κράτος να υιοθετήσει πολιτικές στήριξης των Συνεταιρισμών των παραγωγών, για να μην μονοπωληθούν οι αγορές των προϊόντων τους από τα εθνικά και πολυεθνικά κερδοσκοπικά συμφέροντα. Στις αγορές αυτές παίζεται κάθε χρόνο η μοίρα εκατοντάδων χιλιάδων μικροκαλλιεργητών και των παιδιών τους.

Είναι χαρακτηριστικό ότι τον τρέχοντα μήνα η Ιταλική Κυβέρνηση ενέκρινε να διατεθούν 800 δισ. δραχμές για να ενισχυθεί η μεγένθυση των Συνεταιριστικών Οργανώσεων, για ν' αντιμετωπίσουν καλύτερα τον συναγωνισμό μέσα στην ενιαία αγορά.

Μιλώντας για μεταβαλλόμενο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον, όπως είναι ο τίτλος της Εισήγησης, δεν μπορούμε να αγνοήσουμε και τις άλλες εξελίξεις, πέραν των 12 χωρών της ΕΟΚ, που σημειώνονται στις μέρες μας και έχουν συμβάλει στην αλλαγή του σκηνικού της εποχής μας.

Θα ήθελα να σημειώσω:

1. Την έλξη που ασκεί η Ενωμένη Ευρώπη στις χώρες που δεν είναι μέλη της, όπως μαρτυρεί η συρροή χωρών που χτυπούν την πόρτα της ζητώντας να μετάσχουν σ' αυτή. Αναφέρω την Ελβετία, την Αυστρία, τη Σουηδία, τη Μάλτα, την Κύπρο, την Τουρκία και το Μαρόκο. Μετά την επικείμενη ενοποίηση των δυο Γερμανιών και η Ανατ. Γερμανία γίνεται

αυτομάτως πλήρες μέλος της ΕΟΚ, εισφέροντας σ' αυτή τα 17 εκατ. των κατοίκων της και το αξιόλογο βιομηχανικό δυναμικό της.

2. Η επέκταση της οικονομίας της αγοράς στην Ανατ. Ευρώπη και η ολοκλήρωση της οικονομικής μεταρρύθμισης που συντελείται στο χώρο αυτό, θα έχει ως συνέπεια 140 εκατ. νέοι καταναλωτές να προκαλέσουν τελικά μια τεράστια ζήτηση αγαθών κάθε κατηγορίας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι πέραν των συμφωνιών συνεργασίας και ανταλλαγών που υπέγραψαν ήδη με την Κοινότητα, προκειμένου να λάβουν βοήθεια, οι χώρες της Ανατ. Ευρώπης εξέφρασαν την επιθυμία να προχωρήσουν μ' αυτήν σε συμφωνίες σύνδεσης, ώστε να συμμετάσχουν στον ευρύτερο ενοποιημένο χώρο της.

Στις σχετικές συμφωνίες αναφέρεται ότι η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της γεωργίας πρέπει να έχουν προτεραιότητα. Χρειάζεται όμως να μην υποτιμηθούν οι δυνατότητες και το δυναμικό που παρουσιάζει ο γεωργικός τομέας πολλών από τις χώρες της Ανατ. Ευρώπης, παρά τις μεγάλες γνωστές αδυναμίες που προκάλεσε η κολλεκτιβοποίηση και η τεράστια γραφειοκρατία.

Ειδικότερα, η Ρουμανία και η Βουλγαρία εξήτησαν βοήθεια για ν' ανασυγκροτήσουν τη γεωργία τους σε εξαγωγική βάση.

Νομίζω ότι εμείς πρέπει να ενδιαφερόμαστε, ώστε η σημαντική Κοινοτική βοήθεια, που ορθώς παρέχεται στις εν λόγω χώρες, να μην αποδυναμώσει τους πόρους που προορίζονται για τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες της Κοινότητας, αλλά να προέλθει από πρόσθετους πόρους.

Είναι αναμφισβήτητο ότι από τις χώρες αυτές θα προκύψει μια σημαντική διεύρυνση της αγοράς και ένας δυνητικός ανταγωνισμός στα γεωργικά προϊόντα.

Η Ελλάδα, σαν χώρα του Νότου με την χαρακτηριστική παραγωγή προϊόντων της εύκρατης ζώνης που δεν ανταγωνίζονται τα προϊόντα αυτών των περιοχών, είναι δυνατό να δημιουργήσει εκτεταμένες ανταλλαγές, προς κοινό όφελος.

Τα κυριότερα παραδοσιακά προϊόντα μας, όπως τα καπνά, το ελαιόλαδο, οι ελιές, τα εσπεριδοειδή, οι σταφίδες, τα κρασιά, οι κονσέρβες φρούτων και λαχανικών, είναι ευφήμως γνωστά και εκτιμώνται ιδιαίτερα στην Ανατολική Ευρώπη, χάρη και στις σημαντικές ελληνικές παροικίες που έζησαν σ' αυτές. Ακόμη η καλή γειτονία, η φιλία, η κοινή θρησκεία, οι κοινοί αγώνες κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του Ναζισμού, δημιουργούν ένα ευνοϊκό κλίμα για συνεργασία.

Οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις μας πρέπει ν' αναλάβουν πρωτοβουλίες για να διεισδύσουν σ' αυτές τις αγορές και να συνεργασθούν με τις εκεί Συνεταιριστικές Οργανώσεις, πριν το κάνουν άλλοι κοινοτικοί ανταγωνιστές μας.

Η μακρά και γόνιμη ιστορία των Ελληνικών Συνεταιρισμών, μας επιτρέπει να ελπίζουμε ότι έχουν την ικανότητα να ξεπεράσουν την τρέχουσα παθολογία τους, να προχωρήσουν στον εκσυγχρονισμό τους και την προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες, ώστε να συμμετάσχουν και αυτοί στις εξελίξεις που σημειώνονται στον κόσμο και να παίξουν μέσα σ' αυτές τον αναγκαίο ρόλο τους, που είναι να θέσουν την οικονομία στην υπηρεσία του ανθρώπου.

ΣΥΝΕΔΙΜ Α.Ε.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΜΕΤΑΦΕΡΟΥΜΕ ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΣΑΣ
ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΕΘΝΙΚΕΣ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ

πλήρεις και τμηματικές

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΕΘΝΙΚΕΣ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ

πλήρεις και τμηματικές

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΕΘΝΙΚΕΣ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ

Η ΣΥΝΕΔΙΜ ΑΕ στο χώρο των ΟΔΙΚΩΝ
ΘΑΛΑΣΙΩΝ, ΕΝΑΕΡΙΩΝ,
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ, μεταφορών
ταυτίζεται με την ασφάλεια και
την ταχύτητα στην διακίνηση
προϊόντων τόσο στην
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ όσο και στην
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ αγορά.
Ο προγραμματισμός η
οργάνωση και εξειδίκευση
αποτελούν τα μυστικά της
εκρηκτικής ανάπτυξης των
δραστηριοτήτων μας.

Η εξυπηρέτηση των Συνεταιριστικών
οργανώσεων αποτελεί επιτυχία του
παραλβόντος. Η επέκταση της
δραστηριότητάς μας στον χώρο
των ιδιωτικών επιχειρήσεων
έπαυσε να είναι πρόκληση,
μετετράπη σε επιβεβαίωση
της ανταγωνιστικότητάς μας
κριτήριο των όσων ισχυρίζομεθα
είναι η ανάθεση της
μεταφοράς

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ (ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ BIMCO)
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΝΑΥΛΩΣΕΙΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΟΙΩΝ
ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΗ ΠΛΟΙΩΝ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΛΙΜΕΝΕΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΕΙΣ

Αναλαμβάνουμε διατυπώσεις και προώθηση εκθεμάτων σε Εθνικό και διεθνές επίπεδο

ΚΕΝΤΡΙΚΟ : Πανεπιστημίου 56 (Μέγαρο Ερμής) Τ.Κ. 10678. ΘΥΡΙΣ 3875
Τηλ. 3638 795-6 TELEX 221454 - 226743 - 224484 SEDM Greece
FAX 3625 415

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ : Φράγκων 6-8 Τ.Κ. 546.26 Τηλ. (031) 547647 - 543800
TELEX 418547 SEDM FAX (031) 547669

ΠΑΤΡΑ : Ρήγα Φεραίου 75 & Αγίου Νικολάου Τ.Κ. 26221 Τηλ. (061) 224106
TELEX 312336 SEDM FAX (061) 224106

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ : Λεονταρίου 2 Τ.Κ. 68100 Τηλ. (0551) 23912 TELEX 466235 SEDM
FAX (0551) 22218

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΔΙΕΞΟΔΟΥ

ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ (*)

Του Β. ΙΑΝΤΖΗ

Το Συνεταιριστικό μας κίνημα, περνά, όπως ξέρομε, μια εξαιρετικά κρίσιμη περίοδο και έχουμε μεγάλες ευθύνες όλοι οι συνεταιριστές και ιδιαίτερα οι διαχειριζόμενοι τις σοβαρές και κρίσιμες συνεταιριστικές υποθέσεις.

Χρέος μας είναι να βοηθήσουμε και εμείς, από τη σκοπιά μας, τη γενικότερη συνεταιριστική προσπάθεια, για να ξεπεράσει το συνεταιριστικό μας κίνημα, τη βαθεία κρίση που περνάει, κρίση οικονομική - ιδεολογική - οργανωτική και σε κάποιο βαθμό και ηθική, λόγω του θορύβου που γίνεται στον τύπο για υπαρκτές και ανύπαρκτες ατασθαλίες σε συνεταιριστικές οργανώσεις, κρίση, που δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για τις συνεταιριστικές εξελίξεις μας, αν δεν αντιμετωπισθεί έγκαιρα και αποτελεσματικά, λόγω και των εγγενών και οργανικών, θα έλεγα, αδυναμιών, που παρουσιάζει το συνεταιριστικό μας κίνημα, που είναι συνέπεια της ρηχής θεμελιώσεώς του και της ισχνής ιδεολογικής θωρακίσεώς του.

Στα μεγάλα και καυτά συνεταιριστικά προβλήματα, που έχουν κυριολεκτικά παγώσει, λόγω της αδράνειας που σημειώθηκε τον περασμένο χρόνο, με τις αλληπάλληλες εκλογές, επισημαίνω τα εξής:

Το υπ' αριθμόν 1 πρόβλημα, είναι, όπως ξέρομε, η λήψη των ενδεικνυόμενων μέτρων, για την εξυγίανση και ανόρθωση των υπερχρεωμένων και ζημιογόνων συνεταιριστικών οργανώσεων και εταιρειών, χωρίς άλλη αναβολή και καθυστέρηση, γιατί το μαχαίρι έφθασε στο κόκκαλο. Δεν θα αναφερθώ σε αριθμούς και λεπτομέρειες, πράγματα που είναι γνωστά.

Το πολυσυζητημένο μέτρο, της ρυθμίσεως των χρεών των υπερχρεωμένων συνεταιριστικών οργανώσεων προς την Αγροτική Τράπεζα, έχει, κατά τη γνώμη μου ξεπεραστεί εκεί που έφθασαν τα πράγματα. Είναι αναποτελεσματικό. Μοιάζει με ασπιρίνη, που δίνεται σε βαριά άρρωστο. Τί μπορεί πράγματι να πληρώσουν, έναντι των παλαιών οφειλών τους, οι συνεταιριστικές οργανώσεις, όταν δεν μπορούν να καλύψουν τις τρέχουσες λειτουργικές τους δαπάνες, παρουσιάζουν σημαντικές ζημιές και συνεχώς διογκώνονται οι οφειλές τους, από τόκους και θαλασσοδάνεια; Τίποτα. Εδώ ισχύει το «ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος».

Επομένως το πρόβλημα δεν περιορίζεται απλά, στην οποιαδήποτε ρύθμιση, των έτσι και αλλιώς παγωμένων ουσιαστικά οφειλών τους, αλλά στη

(*) Από τον απολογισμό στη Γενική Συνέλευση της Ένωσης Συνεταιριστικών Εταιρειών της 24.4.1990

λήψη των ενδεικνυομένων μέτρων για την εξυγίανσή τους και τη μετατροπή τους σε κερδοφόρες μονάδες, για να αρχίσουν να πληρώνουν και τα παλαιά χρέη τους.

Δεν πρέπει να στρουθοκαμηλίζουμε. Πρέπει, το πρόβλημα να τεθεί σε σωστή βάση, να μελετηθεί σε βάθος και να καθοριστούν τα σωστά μέτρα για τη ριζική αντιμετώπιση μιας νοσηράς, πολύ δύσκολης και επικίνδυνης κατάστασης, για το Συνεταιριστικό κίνημα, αλλά και για την Αγροτική Τράπεζα. Απαιτούνται γενναίες αποφάσεις και θυσίες, για να μην αφεθεί το πρόβλημα, να λυθεί δια της σήψεως, περίπτωση που θα συνεπάγεται πολύ υψηλό κόστος, οικονομικό, συνεταιριστικό και πολιτικό.

Το πρόβλημα είναι σοβαρό και δύσκολο. Η σωστή αντιμετώπισή του, δεν θα είναι εύκολη. Χρειάζονται προσεκτικοί χειρισμοί και κινητοποιήσεις όλων των συνεταιριστικών δυνάμεων, με πρωτοβουλία της ΠΑΣΕΓΕΣ, για να υπερπηδηθούν οι αντιδράσεις και τα εμπόδια και να διαμορφωθεί το κατάλληλο κλίμα.

Υποστηρίζεται από την ΠΑΣΕΓΕΣ και την Αγροτική Τράπεζα ότι, η υπερχρέωση των συνεταιριστικών οργανώσεων, οφείλεται κατά το μεγαλύτερο μέρος στις ζημιές που προήλθαν από την άσκηση κοινωνικής πολιτικής, μέσω κυρίως των εργασιών συγκεντρώσεως γεωργικών προϊόντων και άλλων συναφών δραστηριοτήτων, που ανέπτυξαν οι οργανώσεις αυτές.

Στο δεδομένο αυτό, της άσκησης κοινωνικής πολιτικής, στηρίχθηκε το αίτημα της ΠΑΣΕΓΕΣ και λήφθηκε από το ΚΥΣΥΜ, στις αρχές του περασμένου χρόνου, μια κουτσουρεμένη απόφαση, για τη ρύθμιση μέρους μόνο των παγμένων χρεών, απόφαση η οποία είναι άγνωστο γιατί δεν εφαρμόστηκε και πού βρίσκεται.

Όπως και να έχουν τα πράγματα, δεν μπορεί, παρά να θεωρηθεί ως λάθος, ως άτοπος ενέργεια, η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις, αλλά και από την Αγροτική Τράπεζα, χωρίς αντίστοιχη κάλυψη από το Κράτος, γνωστού όντως ότι η κοινωνική πολιτική ανήκει στην αποκλειστική μέριμνα του Κράτους και των ευαγών ιδρυμάτων.

Οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις, οι οποίες, όπως είναι γνωστό, εργάζονται με ευθύνη και κίνδυνο των μελών τους, δεν έχουν υποχρέωση, ούτε δικαίωμα, να ασκούν κοινωνική πολιτική και μάλιστα με δανεικά χρήματα.

Εκείνο που δεν επιτρέπεται στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις, είναι η κερδοσκοπία και η εκμετάλλευση υπό οιαδήποτε μορφή. Από την πρακτική αυτή που ακολουθούν – και πρέπει να ακολουθούν – τόσο στη διεξαγωγή και διαχείριση των εργασιών τους, όσο και στις σχέσεις τους με τους εργαζομένους σ' αυτές, προκύπτει το στοιχείο απ' το οποίο προσδιορίζεται η κοινωνική δράση και η γενικότερη ωφελιμότητά τους.

Παντού στον κόσμο, οι συνεταιριστικές οργανώσεις και εταιρείες λειτουργούν με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, σε ανταγωνιστικό επίπεδο και επιδιώκουν το λογικό και θεμιτό κέρδος, για να δημιουργούν τα απαραίτητα αποθεματικά κεφάλαια ασφαλείας και να έχουν τη δυνατότητα να εκσυγχρονίζουν τον μηχανολογικό τους εξοπλισμό και να επεκτείνουν τις εργασίες τους.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι οι συνεταιριστές, ότι καμιά Κυβέρνηση, με όση καλή θέληση και να έχει, δεν θα δεχθεί να χρηματοδοτούνται ανεξέλεγκτα ζημιογόνες Συνεταιριστικές Μονάδες, για να καλύπτουν τα ελλείμματά τους, με τα χάλια μάλιστα που έχει η οικονομία μας.

Πρέπει να το πάρουμε απόφαση και να ενεργήσουμε αναλόγως.

Εκείνο που δικαιούνται και νομιμοποιούνται να διεκδικήσουν οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις από το Κράτος, είναι η προτίμησή τους στην ανάθεση Κρατικών εργασιών σε τρίτους, με λογική αμοιβή και η ειδική μεταχείρισή τους στις επενδύσεις.

Ένα άλλο σοβαρό πρόβλημα, είναι η αποκομματικοποίηση του συνεταιριστικού μας κινήματος.

Κι όταν λέμε αποκομματικοποίηση, δεν εννοούμε τον πολιτικό ευνουχισμό των διακονούντων στις συνεταιριστικές οργανώσεις, αρετών και υπαλλήλων. Εννοούμε, ότι δεν πρέπει **να εξαρτώνται και να παίρνουν γραμμή** για τις τοποθετήσεις τους στα συνεταιριστικά θέματα από κομματικούς μηχανισμούς και να κομματίζονται στην άσκηση των καθηκόντων τους.

Πρέπει να σκέπτονται συνεταιριστικά και να ενεργούν, να δρουν, με αποκλειστικό γνώμονα το συμφέρον των οργανώσεών τους.

Ο κομματισμός διασπά την ενότητα και νεκρώνει το πνεύμα της συνεργασίας, που είναι η πεμπτουσία του συνεργατισμού. Όλοι έχουμε πικρά πείρα των αρνητικών επιπτώσεων του κομματισμού στη συνεταιριστική μας προσπάθεια από το πρόσφατο παρελθόν.

Η διαδικασία για την αποκομματικοποίηση θα είναι μακροχρόνια και σταδιακή. Εκείνο που πρέπει να επιδιώξουμε άμεσα, είναι η ικανοποίηση του παλαιού αιτήματός μας για την κατάργηση των χωριστών συνδυασμών και ψηφοδελτίων στις εκλογές των συνεταιριστικών οργανώσεων και για την άρση του αποκλεισμού από την ΠΑΣΕΓΕΣ των συνεταιριστικών εταιρειών και κοινοπραξιών, που θεσπίστηκαν με διατάξεις του Ν. 1541/85, οι οποίες αντίκεινται στις συνεταιριστικές αρχές.

Επίσης, να ευχηθούμε να αναδειχθούν, στις επικείμενες εκλογές, στις Διοικήσεις των συνεταιριστικών οργανώσεων, συνεταιριστικά στελέχη ικανά, χωρίς κομματικές δεσμεύσεις και προκαταλήψεις, πράγμα που αποτελεί προϋπόθεση, για τη δημιουργία του απαραίτητου συναινετικού κλίματος, για την ομαλή λειτουργία και πορεία του συνεταιριστικού μας κινήματος.

Ένα τρίτο πρόβλημα, είναι η αναβάθμιση των σχέσεων και της συνεργασίας των συνεταιρισμών με την Αγροτική Τράπεζα, που έχουν φθάσει, βρίσκονται, στο χαμηλότερο σημείο, αναβάθμιση στη βάση της στενής - δημιουργικής, οργανικής, θα έλεγα, συνεργασίας, που επιβάλλει το αμοιβαίο συμφέρον.

Συνεταιριστικό κίνημα και Αγροτική Τράπεζα είναι σήμερα δυο ξένα μεταξύ τους σώματα, εντελώς ξένα θα έλεγα, μετά το σπάσιμο του τελευταίου κρίκου που τις συνέδεε, λόγω της αποσυνθέσεως της εποπτείας συνεταιρισμών. Ο στόχος, ήταν και παραμένει, η συμμεταριστικοποίηση της Αγροτικής Τράπεζας ή η ίδρυση νέας αμιγούς συνεταιριστικής τράπεζας. Ο στόχος αυτός διαρθρώνεται σε πολλά μέτρα, που θα επιδιωχθούν σταδιακά.

Ένα επείγον, κατεπείγον θα έλεγα θέμα, που πρέπει να ρυθμιστεί άμεσα, είναι η δημιουργία θέσεως Υποδιοικητού, στην Αγροτική Τράπεζα, με αποκλειστική αρμοδιότητα και απασχόληση, στα θέματα των συνεταιρισμών (ρύθμιση χρεών - χρηματοδότηση - εποπτεία και ανάπτυξη συνεταιρισμών). Στη θέση αυτή, πρέπει να τοποθετηθεί έμπειρο και ικανό στέλεχος, κατά προτίμηση από την Τράπεζα, που να ξέρει τα προβλήματα των συνεταιρισμών και τον μηχανισμό της λειτουργίας τους και να μπορεί να συνεννοείται και να συνεργάζεται δημιουργικά, με τους εκπροσώπους των συνεταιριστικών οργανώσεων για τον κοινό σκοπό.

Άλλα μέτρα, που πρέπει να ληφθούν σε πρώτη φάση, κατά τη γνώμη μου, είναι τα εξής:

Πρώτον, η αύξηση του αριθμού των μελών, αντιπροσώπων των συνεταιριστικών οργανώσεων, στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αγροτικής Τράπεζας και η πλήρωση των θέσεων αυτών, με ικανά και δυναμικά στελέχη, που να συνεργάζονται μεταξύ τους σε κατεύθυνση που θα καθορίζεται από την ΠΑΣΕΓΕΣ.

Δεύτερον, η εκλογή του Διοικητού της Αγροτικής Τράπεζας να γίνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο, και

Τρίτον, η αναδιοργάνωση, η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός της εποπτείας συνεταιρισμών.

Δεν θα επεκταθώ περισσότερο, γιατί το πρόβλημα αυτό, που είναι, όπως ξέρομε, πολύπλευρο και δύσκολο, πρέπει να μελετηθεί σε βάθος από αρμόδια πρόσωπα, με πρωτοβουλία και ευθύνη της ΠΑΣΕΓΕΣ και να διαμορφωθούν ολοκληρωμένες και ρεαλιστικές προτάσεις για την αντιμετώπισή του.

Τέλος, επισημαίνω το κεντρικό συνεταιριστικό μας πρόβλημα, που αφορά την αναδιάρθρωση και ριζική αναδιοργάνωση του συνεταιριστικού μας κινήματος, με στόχο τη δημιουργία υγιών, ολοκληρωμένων πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών, με συνειδητοποιημένους συνεταίρους, έτσι ώστε να αποκτήσει γερή θεμελίωση και ισχυρή ιδεολογική θωράκιση και να βαδίζει, με ταχύτερους ρυθμούς στην υλοποίηση του βασικού σκοπού του, που είναι ο εκσυγχρονισμός, η ανάπτυξη και η συνεταιριστικοποίηση της αγροτικής μας οικονομίας.

Ο καθορισμός της στρατηγικής και της τακτικής, που πρέπει να ακολουθηθεί σε μια μακροχρόνια διαδικασία, για την επίτευξη του σκοπού αυτού, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να αποτελέσει αντικείμενο ενός καλά προγραμματισμένου και προετοιμασμένου πανσυνεταιριστικού συνεδρίου, το οποίο να συγκαλέσει σε εύθετο χρόνο η ΠΑΣΕΓΕΣ.

Η υπόθεση της αντιμετώπισης των συνεταιριστικών προβλημάτων, που σκιαγράφησα και κατά πρώτο λόγο του οικονομικού προβλήματος, που συνεπάγεται βαρύ κόστος, είναι υπόθεση εξαιρετικά δύσκολη και θα χρειαστούν αγώνες σκληροί και καλά προγραμματισμένη και συντονισμένη προσπάθεια όλων των συνεταιριστικών δυνάμεων.

Θα κατανοήσουμε, θα συνειδητοποιήσουμε, πόσο δύσκολη υπόθεση είναι, όταν λάβομε υπόψη αφ' ενός τα μεγάλα, τα κρίσιμα προβλήματα, οικονομι-

κά, εθνικά, κοινωνικά και πολιτικά, που αντιμετωπίζει ο τόπος μας και θα διαχειριστεί η νέα Κυβέρνηση, προβλήματα που όποιος τα αντικρύζει κατάματα, καταλαμβάνεται από δέος και αφ' ετέρου το αρνητικό κλίμα, για τους συνεταιρισμούς, που καλλιεργήθηκε και δημιουργήθηκε, απ' τους αντιπάλους τους, που θίγονται τα συμφέροντά τους.

Εκείνο που χρειάζεται και πρέπει να προσέξουμε πολύ, ένα στοιχείο που θα παίξει αποφασιστικό ρόλο στις συνεταιριστικές εξελίξεις και στη σωστή αντιμετώπιση των μεγάλων αγροτικών και συνεταιριστικών προβλημάτων, είναι η εξασφάλιση της ενότητας του συνεταιριστικού μας κινήματος και η ανάδειξη ηγεσίας διοικήσεων, κυρίως δε στην ΠΑΣΕΓΕΣ, με υπευθυνότητα, δυναμισμό και συναινετικό πνεύμα.

Θάθελα να πω, τελειώνοντας, ότι, παρά τα προβλήματα, τις δυσκολίες και τις αντιδράσεις, αισιοδοξώ για τις συνεταιριστικές εξελίξεις, γιατί πιστεύω ότι αποτελεί προτεραιότητα, πρώτιστη, θα έλεγα, αναγκαιότητα για τη χώρα μας, η δημιουργία υγιούς, εκσυγχρονισμένου και ισχυρού συνεταιριστικού κινήματος κατά τα πρότυπα των ανεπτυγμένων συνεταιριστικά χωρών της Ευρώπης και ευτυχώς, παρά τα τραύματα, το συνεταιριστικό μας κίνημα διαθέτει ικανές εσωτερικές δυνάμεις, που μπορούν με καλύτερο συντονισμό, να συμβάλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη του στόχου αυτού, έτσι ώστε να παρακολουθήσει και η χώρα μας – κάπως βραδυπορούσα – τα γοργά βήματα που αναπτύσσονται στην πορεία για την ενοποίηση και ανάπτυξη των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με ορόσημο το περίφημο 1992.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Παράκληση οι εργασίες να είναι όσο το δυνατό συνοπτικές και συνεκτικές κι η έκτασή τους να μην ξεπερνά το ισοδύναμο 6 τυπωμένων σελίδων. Η Συντακτική Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης ή μη εργασιών που της παραδίδονται, καθώς και καθορισμού του χρόνου δημοσίευσης, ανάλογα με τις δυνατότητες. Τα κείμενα που δημοσιεύονται ή όχι δεν επιστρέφονται. Τα κείμενα πρέπει να είναι πολύ καθαρά.

Τα κείμενα που υπογράφονται ή για τα οποία αναφέρεται η προέλευσή τους, δεν απηχούν, κατ' ανάγκη και σ' όλα τα σημεία τους και τις θέσεις της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

προσφέρει τη σιγουριά της ολοκληρωμένης κάλυψης σε όλους τους ζωτικούς κλάδους και εξασφαλίζει:

- τη γρήγορη και πρόθυμη εξυπηρέτηση
- την αντικειμενική και δίκαιη αποζημίωση
- τον σεβασμό και την πλήρη κατανόηση προς τους ασφαλισμένους.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

- Από το 1978, η πρώτη και η μόνη αμιγής Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρία στην Ελλάδα, με αποκλειστικούς μετόχους 60 Συνεταιριστικές Οργανώσεις και με κεφάλαια και αποθεματικά πάνω από 300 εκατομμύρια δραχμές.
- Αντασφαλιστική κάλυψη από τα μεγαλύτερα διεθνή συνεταιριστικά και ιδιωτικά αντασφαλιστικά συγκροτήματα.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Κεντρικά Γραφεία:

Ακαδημίας και Γ. Γενναδίου 8 - Αθήνα. Τηλ. 36.42.611 - 15

Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης:

Τραπεζική 17 - Θεσσαλονίκη - Τηλ. 268.503

Πρακτορεία και γραφεία σ' όλη την Ελλάδα και στις Ενώσεις των Γεωργικών Συνεταιρισμών.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ - ΠΡΟΤΑΣΗ

για τη ρύθμιση των χρεών και την εξυγίανση των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

Με πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα Αγροτικών Συνεταιρισμών και Εποπτευομένων Οργανισμών του Υπουργείου Γεωργίας κ. Γ. Σελλιανάκη, συγκεντρώθηκαν τα απαραίτητα στοιχεία για την οικονομική κατάσταση των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και των Συνεταιριστικών Εταιρειών, με σκοπό να αποτελέσουν τη βάση διάγνωσης των προβλημάτων τους και το σχεδιασμό μέτρων αντιμετώπισής τους.

Στη συνέχεια, με την απόφαση 158/26.1.1990 του Γενικού Γραμματέα, συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας από στελέχη του Υπουργείου Γεωργίας, της ΑΤΕ και της ΠΑΣΕΓΕΣ, η οποία παρέδωσε την εισήγηση και τις προτάσεις της στις 10.4.1990.

Την ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα Εισήγηση - Πρόταση παραθέτουμε ολόκληρη στη συνέχεια.

* * *

Στα πλαίσια της πιο πάνω απόφασης του Γεν. Γραμματέα Α.Σ. και Ε.Ο. του Υπουργείου Γεωργίας, η Ομάδα Εργασίας σε αλληπάλληλες συνεδριάσεις της ασχολήθηκε:

- α. Με την επαλήθευση και επεξεργασία των οικονομικών στοιχείων των Α.Σ.Ο. και των Συνεταιριστικών Εταιρειών (Σ.Ε.) που είχαν υποβληθεί στο Υπουργείο Γεωργίας από τις ίδιες Οργανώσεις και την Α.Τ.Ε.
- β. Με τη διερεύνηση και τον εντοπισμό των προβλημάτων και των αδυναμιών που έχουν συσσωρευθεί στις ΑΣΟ και στις Σ.Ε. και από τα οποία έχει διαταραχθεί η ισορροπία των Οργανώσεων αυτών.
- γ. Με τον προσδιορισμό προτάσεων και μεθοδολογίας οικονομικής εξυγίανσης των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. στα πλαίσια των οποίων βασικό μέτρο είναι η ρύθμιση των οφειλών προς Α.Τ.Ε.
- δ. Με την εξεύρεση και διατύπωση διαδικασίας υλοποίησης της οικονομικής εξυγίανσης των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε.

Ι. Οικονομικά Στοιχεία Α.Σ.Ο. και Σ.Ε.

Τα οικονομικά στοιχεία στα οποία βασίστηκε η όλη εργασία της Ομάδας Εργασίας είναι δυο κατηγορίες καταστάσεων που προσκομίσθηκαν από τους εκπροσώπους της Α.Τ.Ε. και οι οποίες αφορούν:

- * Οικονομικά στοιχεία πάνω στη δομή των Ισολογισμών των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. πλέον στοιχεία για τον κύκλο εργασιών και το απασχολούμενο προσωπικό.
- * Οικονομικά Στοιχεία σχετικά με τη Δανειακή Κατάσταση προς Α.Τ.Ε., το Κυκλοφορούν Ενεργητικό και τις Υποχρεώσεις των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε.

Από την αξιολόγηση των πιο πάνω στοιχείων προέκυψε μια επιφυλακτικότητα ως προς την ακρίβεια ορισμένων στοιχείων και ιδιαίτερα όσον αφορά την ομαδοποίηση και την ομοιομορφία τους ως προς τον κύκλο εργασιών, το απασχολούμενο προσωπικό, τις διάφορες λειτουργικές δαπάνες, τα αποθέματα και τις απαιτήσεις, την αξία παγίων και την αποτύπωση της καθαρής θέσης (λογιστικής και πραγματικής). Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι δεν υπήρχε πληρότητα οικονομικών στοιχείων ως προς τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. (στοιχεία εκμεταλλεύσεων, αποτελεσμάτων χρήσης κλπ.).

Η Ομάδα Εργασίας συνεκτιμώντας τα πιο πάνω προβλήματα και το σύντομο του χρόνου που είχε για την περάτωση του έργου, προχώρησε στην επιλεκτική επεξεργασία και αναμόρφωση των διατιθεμένων στοιχείων και κατέληξε σε τελικούς πίνακες βάσει των οποίων προχώρησε την εργασία της για τα παραπέρα στάδια του έργου. Οι εν λόγω πίνακες, που μηχανογραφικά επεξεργάστηκαν από το Υπ. Γεωργίας, επισυνάπτονται. (Σημ. «Σ.Π.»: παραλείπονται εδώ)

Συνοπτικά παραθέτονται πιο κάτω ορισμένα στοιχεία και παρέχονται επεξηγήσεις πάνω στα στοιχεία αυτά ώστε να εξαχθεί μια γενική εικόνα που πιστεύεται να είναι υποβοηθητική για τη ρύθμιση των χρεών. (Αξίες σε δισ. δρχ.):

	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ		ΑΠΑΣΧ. ΠΡΟΣΩΠ.		Ζ Η Μ Ι Ε Σ	
	Αξίες	%	Άτομα	%	Αξίες	%
Ενώσεις	236,0	50	8.700	57,5	14,6	27,9
Κοιν/ξίες Συν/μών	1,8	—	50	—	0,7	1,1
Κεντρικές Ενώσ.	14,2	3	550	3,6	4,2	8,0
Κοιν/ξίες Ενώσ.	129,0	27	930	6,0	0,1	0,2
Α.Ε. και Κοιν/ξίες	96,0	20	4.940	32,9	33,0	62,8
ΣΥΝΟΛΑ	477,0	100	15.170	100	52,6	100

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΑΤΕ ΜΕ 30.6.89

	Βραχ/μες Ληξ/μες	Βραχ/μες Αληκτες	Ληξ/μες Μ/Μ	Σύνολο Αξίες	%
Ενώσεις	27,0	31,0	14,5	72,5	20,0
Κοιν/ξίες Συν/μών	1,8	0,6	0,2	2,6	0,4
Κεντρικές Ενώσ.	27,6	6,2	4,0	37,8	10,4
Κοιν/ξίες Ενώσ.	92,9	56,7	3,8	153,4	42,2
Α.Ε. και Κοιν/ξίες	50,1	29,5	18,2	97,8	27,0
ΣΥΝΟΛΑ	199,4	124,0	40,7	364,1	100

ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ:

- α. Στις Α.Ε. & ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ περιλαμβάνονται αμιγείς Συνεταιριστικές Εταιρίες που συμμετέχουν Α.Σ.Ο. και ΑΤΕ, λοιπές ανώνυμες εταιρίες ενδιαφέροντος ΑΤΕ και Κοινοπραξίες Ν. 3874/58, όπως αναφέρονται στην επισυναπτόμενη κατάσταση (Σημ. «Σ.Π.»: δεν επισυνάπτονται εδώ) που βασίζεται σε προσκομισθέντα από την ΑΤΕ στοιχεία.
- β. Στον ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ περιλαμβάνεται το σύνολο των εργασιών των ΑΣΟ (ιδίων και για λογισμό τρίτων).
- γ. Στο ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ περιλαμβάνεται το σύνολο των μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων.
- δ. Στις ΖΗΜΙΕΣ εμφανίζονται οι ζημιές των ΑΣΟ & Σ.Ε. όπως αυτές καταγράφονται στους ισολογισμούς τους με 31.12.88. Για τον επακριβή όμως προσδιορισμό των ζημιών (λειτουργικά ανοίγματα) θα πρέπει να ληφθούν συμπληρωματικά υπόψη τα εξής δεδομένα:
 - δεδουλευμένοι τόκοι δεν έχουν καθολοκληρία καταχωρηθεί κυρίως λόγω εκκρεμοτήτων για ρύθμιση και επομένως δεν έχουν προσμετρηθεί στις ζημιές.
 - υπάρχουν περιπτώσεις όπου σημαντικές δραστηριότητες Οργανώσεων δεν έχουν ακόμα εκκαθαριστεί με αποτέλεσμα να μην έχουν προσδιοριστεί τα θετικά ή αρνητικά λειτουργικά ανοίγματα (π.χ. ΕΑΣ Γιαννιτσών από συγκέντρωση καπνών Burley).
 - ζημιές από δραστηριότητες για λογαριασμό παραγωγών έχουν λογιστικά μεταφερθεί και αποτυπωθεί ως απαιτήσεις από τους παραγωγούς (π.χ. ΕΑΣ Πάτρας από οινοποιήσεις).
 - στις ζημιές των Κεντρικών Ενώσεων και των Κοινοπραξιών των Ενώσεων δεν εμφανίζονται όλες οι ζημιές αλλά έχουν μεταφερθεί με μορφή απαιτήσεων από το Δημόσιο.
- ε. Στις ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ προς ΑΤΕ με 30.6.89 έχουν υπολογιστεί μόνο οι συμβατικοί τόκοι και όχι οι προσαυξήσεις τους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

— Από τον πιο πάνω πίνακα προκύπτει ότι οι ΕΑΣ και οι ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ ΣΥΝ/ΣΜΩΝ, που αποτελούν τον κορμό του Συν/κού Κινήματος και που αναπτύσσουν πολύμορφη και πολύπλευρη δραστηριότητα σε όλη τη γεωγραφική έκταση της Χώρας, εμφανίζουν συγκριτικά καλύτερη εικόνα, τόσο ως προς το ύψος των λειτουργικών ανοιγμάτων, όσο και ως προς το ύψος των υποχρεώσεων προς ΑΤΕ. Άλλωστε και από τους επισυναπτόμενους πίνακες προκύπτει η καλύτερη εικόνα της κατηγορίας αυτής των Α.Σ.Ο. ως προς το σύνολο σχεδόν των οικονομικών δεικτών.

II. Αδυναμίες - Συσσώρευση προβλημάτων στις Α.Σ.Ο. & Σ.Ε.

Η διατάραξη της οικονομικής ισορροπίας των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. είναι απόρροια μιας σειράς αδυναμιών, ενδογενών και εξωγενών, αλληλοσχετιζόμενων και αλληλοδημιουργούμενων, που οδήγησαν στη συσσώρευση προβλημάτων, οργανικών, οργανωτικών και λειτουργικών.

Οι αδυναμίες και τα προβλήματα αυτά, σε συνδυασμό με την άσκηση παρεμβατικού έργου για λογαριασμό και στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής

πολιτικής του Κράτους, έχουν συμβάλλει στη δημιουργία ενός «φαύλου κύκλου» που οδηγεί τις ΑΣΟ στην ολοέν και μεγαλύτερη απομάκρυνση τους από το σημείο οικονομικής ισορροπίας.

Στα πλαίσια της πιο πάνω διαπίστωσης, η σημερινή κατάσταση των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. οφείλεται σε εξωγενείς και ενδογενείς αδυναμίες.

Α. Εξωγενείς αδυναμίες που συνοπτικά οφείλονται

- Στη δράση και λειτουργία των Α.Σ.Ο. σε περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από τις εγγενείς αδυναμίες του αγροτικού τομέα.
- Στην πολιτική παρέμβασης του Κράτους, που ενίοτε παρεμποδίζει την αυτόνομη και αυτοδιοικούμενη πορεία του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος.
- Στην άσκηση παρεμβατικού έργου, που τους ανατέθηκε από το Δημόσιο και για λογαριασμό του Δημοσίου στα πλαίσια της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής, συχνά χωρίς την κάλυψη του κόστους του έργου αυτού ή με μερική κάλυψη του από το Δημόσιο. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι το παρεμβατικό αυτό έργο, έστω και αν ήταν χρονικά περιορισμένο, δημιούργησε για τις Α.Σ.Ο. μια διαχρονική επιβάρυνση (π.χ. προτροπή στη δημιουργία αποθηρευτικής υποδομής, βιομηχανικών εγκαταστάσεων κλπ.).
- Στην ενεργοποίηση των Α.Σ.Ο. λόγω της ιδιαιτερότητάς τους σε προβληματικές περιοχές και σε προβληματικούς τομείς δράσης, όπου το Κράτος αδυνατούσε να ενεργοποιηθεί και ο ιδιωτικός τομέας δεν ενδιαφερόταν.
- Στην ενεργοποίηση των Α.Σ.Ο. σε περιόδους κρίσης (π.χ. Τσερνομπίλ).
- Στη μορφή και τους τρόπους λειτουργίας του «ανταγωνισμού» στην ελληνική αγορά, που αποβαίνει αρνητικά γι' αυτούς που τηρούν τους νόμους, τους κανόνες και τις προβλεπόμενες διαδικασίες.
- Στη λειτουργία των Α.Σ.Ο. ως ρυθμιστικού παράγοντα ομαλοποίησης της αγοράς σε όλο το κύκλωμα παραγωγής - μεταποίησης - εμπορίας των αγροτικών προϊόντων.

Β. Ενδογενείς αδυναμίες, που συνοπτικά οφείλονται:

α. Σε οργανικά προβλήματα των Α.Σ.Ο. που απορρέουν:

- Από τον τρόπο θεώρησης και αντιμετώπισης του θεσμού του Συνεργατισμού από τα ίδια του τα μέλη.
- Από τη Συνεταιριστική Νομοθεσία
- Από τη σύγκυση μεταξύ του συνδικαλιζέσθαι και του συνεταιριζέσθαι

β. Στην οργανωτική ανεπάρκεια των Α.Σ.Ο. από πλευράς επιχειρηματικής λειτουργίας:

- Μη σύγχρονα οργανωτικά σχήματα
- Μη ευέλικτες και αποτελεσματικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων
- Αδυναμίες τήρησης προϋπολογιστικών και απολογιστικών μεθόδων επιχειρηματικής λειτουργίας
- Ανεπαρκής ελεγκτική λειτουργία
- Αδυναμία τήρησης αποτελεσματικών διαδικασιών στελέχωσης και αδυναμία εμπέδωσης μιας πολιτικής προσωπικού που να δημιουργεί κίνητρα για

την αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων

– Στη σύγκυση μεταξύ του διοικείν και του διευθύνειν και στην αδυναμία προσέλκυσης και εμπέδωσης ενός δυναμικού μάνατζμεντ.

γ. Στην έλλειψη σχεδιασμού και υλοποίησης συλλογικών προγραμμάτων δράσης στους τομείς εκείνους που προσφέρουν δυνατότητες συγκριτικών πλεονεκτημάτων (συλλογική δράση, οικονομίες κλίμακος, βελτίωση ανταγωνιστικότητας κλπ.), όπως είναι ο τομέας των επενδύσεων, της εμπορίας και διανομής, της στελέχωσης, της εισαγωγής νέων μεθόδων και τεχνολογίας κλπ.

δ. Στις λειτουργικές αρρυθμίες που αντικατοπτρίζονται σε:

— Υψηλό λειτουργικό κόστος (κόστος προσωπικού, κόστος εισροών κλπ.)

— Αδυναμία εισαγωγής μεθόδων νέας τεχνολογίας και τεχνογνωσίας

— Έλλειψη σύγχρονης αντίληψης πολιτικής μάρκετινγκ (τιμολογιακή πολιτική, δίκτυα διανομής, προβολή προώθησης προϊόντων, συσκευασία, νέα προϊόντα).

Οι προαναφερόμενες αδυναμίες έχουν επενεργήσει, σωρευτικά και πολλαπλασιαστικά, αρνητικά στις Α.Σ.Ο. και έχουν οδηγήσει αυτές σε μια δυσχερή θέση που εμφανίζεται στην οικονομική τους κατάσταση (σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια, ουσιαστικά αρνητικά κίνηση που καλύπτονται με τραπεζικό δανεισμό, χαμηλοί δείκτες αποδοτικότητας και παραγωγικότητας, χαμηλός ροθμός ανακύκλωσης αποθεμάτων, επισφαλείς απαιτήσεις).

Επιπλέον θα πρέπει να σημειωθεί ότι πέρα από τις πιο πάνω αδυναμίες ο συντηρητισμός που διακρίνει τους διοικούντες και διευθύνοντες τις Α.Σ.Ο. καθώς και η δογματική νοοτροπία που έχει διαχρονικά δημιουργηθεί, οδηγούν σε μια μυωπική επιχειρηματική ανάπτυξη και προοπτική, που στερεί τις Α.Σ.Ο. στο να πρωτοπορήσουν στον επενδυτικό και επιχειρηματικό τομέα και τις περιορίζει στο ρόλο του πάντοτε ακολουθούντος (Follower).

III. Μεθοδολογία αντιμετώπισης της κατάστασης.

Από τις προηγηθείσες διαπιστώσεις και επισημάνσεις, προκύπτει ότι οι Α.Σ.Ο. και Σ.Ε., έχουν εισέλθει σε ένα «φαύλο κύκλο», που οδηγεί πολλαπλασιαστικά στην εμφάνιση λειτουργικών ανοιγμάτων (ζημίες), που αντικατοπτρίζονται σε μεγάλο ποσοστό σε ληξιπρόθεσμες οφειλές (βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες) προς την ΑΤΕ. Έχοντας συγχρόνως, ως δεδομένο τη συσσώρευση των προβλημάτων στις Α.Σ.Ο. και τις σημαντικές αλλαγές που πραγματοποιούνται στους τομείς δράσης τους ενόψει της ενοποίησης της Ευρωπαϊκής Αγοράς καθίσταται επιτακτική η ανάγκη δημιουργίας των κατάλληλων προϋποθέσεων για την ανασυγκρότηση των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. και την εδραίωση του επαναπροσδιορισμού της επιχειρηματικής τους λειτουργίας και της περαιτέρω ανάπτυξής τους. Στα πλαίσια αυτά, η ρύθμιση των οφειλών των Α.Σ.Ο. δεν αποτελεί αυτοσκοπό αλλά ουσιαστική προϋπόθεση για τη μελλοντική τους πορεία. Η οποία προσπάθεια προς την κατεύθυνση αυτή, δηλαδή την ανασυγκρότηση των Α.Σ.Ο. και Σ.Ε. και τη δημιουργία βιώσιμων επιχειρηματικών συνεταιριστικών μονάδων, μπορεί να προέλθει μόνο μέσα από ένα ισχυρής ωστικής δύναμης (Push on power) πακέτο μέτρων, που θα ανακόψει τη φθίνουσα πορεία και θα οριοθετήσει ως γραμμή εκκίνησης τη «μηδενική βάση».

Στα πλαίσια αυτής της αντίληψης αποφεύγεται η στατική αντιμετώπιση και

συνδέεται η *ad hoc* ρύθμιση των χρεών με την εξυγιαντική και αναπτυξιακή πορεία των Α.Σ.Ο. Έτσι η ρύθμιση θα πρέπει, κατά την εκτίμησή μας, να μεθοδευτεί λαμβάνοντας υπόψη τις πιο κάτω αναγκαίες προϋποθέσεις:

- Σημείο εκκίνησης η «μηδενική βάση».
- Πρόγραμμα ανασυγκρότησης και εξυγίανσης που θα προέλθει από τη διάγνωση της προβληματικότητας.
- Υπεύθυνη συμμετοχή του Συνεταιριστικού Κινήματος.
- Ευέλικτες και αποτελεσματικές διαδικασίες.

IV. Πρόταση ρύθμισης

Στη ρύθμιση που προτείνουμε υπάγονται οι μέχρι 31.12.89 υφιστάμενες οφειλές προς ΑΤΕ των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΑΣΟ) του Ν. 1541/85 και οι οποίες προέρχονται:

1. από κεφάλαια και τόκους ληξιπρόθεσμων μεσομακροπρόθεσμων δανείων και
2. από κεφάλαια και τόκους βραχυπρόθεσμων δανείων.

Η προτεινόμενη ρύθμιση αναφέρεται ιεραρχικά στις πιο κάτω κατηγορίες Συνεταιριστικών Οργανώσεων:

— Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Κοινοπραξίες Συνεταιρισμών, Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών.

— Κοινοπραξίες Ενώσεων, Κεντρικές Ενώσεις

— Συνεταιριστικές Ανώνυμες Εταιρίες και Συνεταιριστικές Κοινοπραξίες που με τη δραστηριότητα τους στηρίζουν όλο το φάσμα της αγροτικής παραγωγικής διαδικασίας (πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής τομέας), είτε σε επίπεδο εισροών, που καλύπτουν ανάγκες αγροτικής παραγωγής, είτε σε επίπεδο απορρόφησης - μεταποίησης - διανομής και εμπορίας αγροτικών προϊόντων.

Ο πιο πάνω διαχωρισμός των ΑΣΟ ως προς την πρόταση ρύθμισης απορρέει από ιδιομορφίες οργανικές, λειτουργικές και αμεσότητας στις σχέσεις με τους παραγωγούς.

Ιδιαίτερα για την πρώτη κατηγορία των ΑΣΟ, που αποτελούν άλλωστε τον κύριο συνεταιριστικό κορμό, επιβάλλεται ιδιαίτερη αντιμετώπιση ως προς τη ρύθμιση των οφειλών τους, λόγω του ότι αναπτύσσουν σημαντική πολυδραστηριότητα (απασχολούν το 60% του προσωπικού και καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού κύκλου εργασιών των ΑΣΟ) και πραγματοποιούν συχνά πολύμορφο παρεμβατικό έργο στα πλαίσια υλοποίησης της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής του κράτους.

1. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Κοινοπραξίες συνεταιρισμών, Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών

Προτείνεται ρύθμιση ως εξής:

- α. Ληξιπρόθεσμες (βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες) οφειλές (οφειλόμενα κεφάλαια και τόκοι) στο ύψος των λειτουργικών ανοιγμάτων (ζημίες) καλύπτονται εξ ολοκλήρου από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Ως λειτουργικά ανοίγματα θεωρούνται οι μέχρι 31.12.89 καταχωρηθείσες στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσεως» ζημίες, πλέον οι πάσης φύσης δεδουλευμένοι τόκοι που δεν έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία ως επίσης και οι ζημίες που

τυχόν θα προκύψουν από δραστηριότητες που έχουν διενεργηθεί μέχρι 31.12.89 για τη στήριξη της αγροτικής παραγωγής και δεν έχουν ακόμη εκκαθαριστεί. Ως λειτουργικά ανοίγματα θεωρούνται επίσης οι ζημιές που έχουν προκύψει μέχρι 31.12.89 από δραστηριότητες για «λογαριασμό παραγωγών» και οι οποίες λογιστικά έχουν μεταφερθεί και αποτυπώνονται ως «Απαιτήσεις» από τους παραγωγούς.

- β. Το υπόλοιπο ποσό των ληξιπροθέσμων (βραχ/μες και μεσ/μες) οφειλών, το πέραν των λειτουργικών ανοιγμάτων, όπως προσδιορίζονται στο (α), θα κεφαλαιοποιηθεί με τους δεδουλευμένους τόκους μέχρι 31.12.89 και θα καταβληθεί από τις εν λόγω ΑΣΟ σε 10 ίσες τοκοχρεωλυτικές δόσεις με το ισχύον επιτόκιο χορηγήσεως της ΑΤΕ για μεσομακροπρόθεσμα δάνεια και μετά από διετή περίοδο χάριτος. Οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις επιβαρύνονται με το 1/2 των συμβατικών τόκων της περιόδου χάριτος. Το υπόλοιπο ποσό καλύπτεται από το Ελληνικό Δημόσιο.
- γ. Οι άληπτες μεσοπρόθεσμες οφειλές, θα καταβληθούν εξ ολοκλήρου από τις ίδιες ΑΣΟ αφού αναπροσαρμοσθούν σε νέα δάνεια 10ετούς διάρκειας με το ισχύον επιτόκιο της ΑΤΕ χορηγήσεως μεσ/μων δανείων.

2. Κοινοπραξίες Ενώσεων, Κεντρικές Ενώσεις

Με δεδομένη την ιδιαιτερότητα που παρουσιάζεται γι' αυτή την κατηγορία των μεγάλων Οργανώσεων, όπου η παρεμβατική πολιτική που έχουν ασκήσει για λογαριασμό του Κράτους είναι συγκεκριμένη και δεν εμφανίζεται συνήθως υπό μορφή λειτουργικών ανοιγμάτων (ζημιές) αλλά υπό μορφή απαιτήσεων και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις υπάρχει δυνατότητα ποσοτικοποίησης των κριτηρίων (παρέμβαση, συγκυρίες, κλπ.), προτείνεται ειδική ρύθμιση.

Στην ειδική αυτή ρύθμιση υπάγονται οι ληξιπρόθεσμες μέχρι 31.12.89 οφειλές των Οργανώσεων αυτών προς την ΑΤΕ οι οποίες προέρχονται:

- α. Από κεφάλαια και τόκους βραχυπρόθεσμων δανείων για το ποσό που απομένει (ακάλυπτο άνοιγμα) μετά την αφαίρεση της αξίας των αποθεμάτων αποτιμημένων σύμφωνα με τους κανόνες του Κ.Φ.Σ.
- β. Από κεφάλαια και τόκους μεσομακροπρόθεσμων δανείων.

Η προτεινόμενη ρύθμιση για τις πιο πάνω κατηγορίες οφειλών, έχει ως εξής:

α. Κατηγορία

Μετατρέπονται οι ληξιπρόθεσμες μέχρι 31.12.89 βραχυπρόθεσμες οφειλές της κατηγορίας αυτής σε δάνεια 12ετούς διάρκειας με το τυχόν επιτόκιο χορηγήσεως μεσοπρόθεσμων δανείων. Από τις οφειλές αυτές, εκείνες που δημιουργήθηκαν:

— Είτε από την άσκηση παρεμβατικού έργου που ανέλαβαν οι Οργανώσεις αυτές με την προτροπή ή παρέμβαση της Πολιτείας για την υλοποίηση της Κρατικής Κοινωνικοοικονομικής Πολιτικής.

— Είτε από την ενεργοποίηση των ιδίων Οργανώσεων στην αγορά προϊόντων σε περιόδους κρίσης κατά τις οποίες η ιδιωτική πρωτοβουλία αποσύρετο και τα προϊόντα κινδύνευαν να παραμείνουν στα χέρια των παραγωγών και να καταστραφούν, ή να υποβαθμιστούν από την έλλειψη ειδικών ατομικών εγκαταστάσεων.

– Είτε από απρόβλεπτες μεταβολές των συνθηκών παραγωγής (κλιματολογικές συνθήκες, Τσερνομπίλ, κλπ.), των τιμών και της εμπορίας (αγοράς) των αγροτικών προϊόντων, θα καλυφθούν εξ ολοκλήρου από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, αφού πρόκειται στην ουσία για εξόφληση των υποχρεώσεων του Δημοσίου προς τις μεγάλες αυτές Συνεταιριστικές Οργανώσεις.

Οι υπόλοιπες βραχ/μες οφειλές, που δεν δημιουργήθηκαν από την άσκηση του προαναφερομένου κοινωνικού τους ρόλου θα εξυπηρετηθούν εξ ολοκλήρου από τις ίδιες τις Οργανώσεις, σύμφωνα με τους όρους που προαναφέρθηκαν.

β. Κατηγορία

Οι ληξιπρόθεσμες μεσ/μες οφειλές κεφαλαιοποιούνται με τους δεδουλευμένους τόκους μέχρι 31.12.89 και θα καταβληθούν εξ ολοκλήρου από τις Οργανώσεις αυτές σε 15 ίσες τμηκές δόσεις με το ισχύον επιτόκιο της ΑΤΕ χορηγήσεως των σχετικών δανείων.

3. Ανώνυμες Συνεταιριστικές Εταιρείες και Κοινοπραξίες (*)

Οι ΑΣΟ της κατηγορίας αυτής ασκούν κατά κανόνα συγκεκριμένη δραστηριότητα στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα της αγροτικής παραγωγικής διαδικασίας. Επομένως για την κατηγορία αυτή των Α.Σ.Ο. μπορούν να συγκεκριμενοποιηθούν και να ποσοτικοποιηθούν, οι αιτίες εκείνες, που συνέβαλαν στη δημιουργία λειτουργικών ανοιγμάτων, όπως αυτές καταγράφονται στην προηγούμενη κατηγορία (άσκηση παρεμβατικού έργου, ενεργοποίηση σε περιόδους κρίσης, απρόβλεπτες μεταβολές - συγκυρίες).

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αρκετές από τις εν λόγω Α.Σ.Ο. διαδραματίζουν αξιόλογο αναπτυξιακό ρόλο, εξυπηρετούν την αγροτική παραγωγή απορροφώντας με την υποδομή τους πρώτη ύλη και λειτουργούν σταθεροποιητικά στην αγορά, στηρίζοντας το εισόδημα του αγρότη. Παράλληλα, βάσει της αρχής «κόστους - οφέλους» σε ευρύτερη έννοια και έχοντας ως δεδομένο το σημαντικό κοινωνικό κόστος που θα προκύψει από τη ρύθμιση, κρίνεται σκόπιμη η ιεράρχηση της πρότασης ρύθμισης με κριτήρια επιχειρηματικής βιωσιμότητας και συμβολής στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα. Στα πλαίσια του ουσιαστικού αυτού σχεπτικού προτείνεται για τις Οργανώσεις αυτές εξατομικευμένη αντιμετώπιση, που θα συνδέεται με συγκεκριμένες μελέτες βιωσιμότητας.

V. Διαδικασίες υλοποίησης της ρύθμισης

Όπως πιο πάνω έχει επισημανθεί η λογική της «μηδενικής βάσης» συνδέεται με συγκεκριμένο πρόγραμμα ανασυγκρότησης και εξυγίανσης των Α.Σ.Ο. για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της περαιτέρω αναπτυξιακής τους πορείας. Με το σχεπτικό αυτό οι πιο πάνω προτάσεις ρύθμισης θα πρέπει να συνδυαστούν με συγκεκριμένο πρόγραμμα ανασυγκρότησης και εξυγίανσης που θα

(*) Τα μέλη της Ομάδας εργασίας που εκπροσωπούν την ΑΤΕ προτείνουν όπως στη ρύθμιση υπαχθούν οι Εταιρίες και οι Συνεταιριστικές Κοινοπραξίες στο κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν Συν/κές Οργανώσεις οποιουδήποτε βαθμού, ανεξάρτητα ποσοστού συμμετοχής, εφόσον οι Εταιρίες και Κοινοπραξίες αυτές ασχολήθηκαν και ασχολούνται με την αξιοποίηση αγροτικών προϊόντων και συνέβαλαν και συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των περιοχών, όπου λειτουργούν και συνεστήθηκαν σύμφωνα με πρόγραμμα ανάπτυξης του Υπ. Γεωργίας, με τη βασική αρχή ότι ήταν υποχρεωμένες να ακολουθούν πολιτικές τμηών που καθόριζε το Κράτος.

περιλαμβάνει τα πιο κάτω στοιχεία:

- α. διάγνωση (σύνταξη διαγνωστικών μελετών) για την εντόπιση της προβληματικότητας (αιτία ενδογενή - εξωγενή που συνέβαλαν στη σημερινή κατάσταση).
- β. σύνταξη προγράμματος με στόχους και μέσα για την εξυγίανση - ανάπτυξη.
- γ. υλοποίηση προγράμματος εξυγίανσης - ανάπτυξης.

Το πρόγραμμα αυτό ουσιαστικά αποτελεί το νέο στρατηγικό προσανατολισμό των Α.Σ.Ο. με τη δυναμική έννοια του όρου και θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες εκείνες τις διαρθρωτικές, οργανικές, οργανωτικές και λειτουργικές αλλαγές που θα καταστήσουν τις Α.Σ.Ο. βιώσιμες οικονομικές μονάδες με σύγχρονες μεθόδους διοίκησης και οργάνωσης.

Για την υλοποίηση της διαδικασίας ρύθμισης θα πρέπει με απόφαση του Υπ. Γεωργίας να συσταθεί Τριμελής Κεντρική Επιτροπή (Τ.Κ.Ε.), αποτελούμενη από εκπροσώπους του Υπ. Γεωργίας, της ΑΤΕ και της ΠΑΣΕΓΕΣ, η οποία και θα εισηγείται στον Υπ. Γεωργίας για τη ρύθμιση των οφειλών.

Για να ενεργοποιηθεί η εισήγηση της Τ.Κ.Ε. θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί από πλευράς διαδικασίας τα εξής δυο στάδια:

α. Εντοπισμός και Προσδιορισμός Ύψους Χρεών για κάθε κατηγορία Α.Σ.Ο.

Για την εργασία αυτή θα λειτουργήσει σε τοπικό επίπεδο Τριμελής Τοπική Επιτροπή (Τ.Τ.Ε.) από εκπροσώπους Υπ. Γεωργίας, ΑΤΕ και Συν/κού Φορέα με την κατεύθυνση της Τ.Κ.Ε.

β. Πρόγραμμα ανασυγκρότησης

Υπεύθυνοι για τη σύνταξη και υλοποίηση του προγράμματος αυτού είναι οι ίδιοι οι Συν/κοί Φορείς (με τη συνδρομή, εφόσον ζητηθεί, τεχνοκρατικής υποστήριξης από ΑΤΕ και ΠΑΣΕΓΕΣ). Οι βασικές κατευθύνσεις θα παρέχονται από την Τ.Κ.Ε.

Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα, μαζί με απόφαση της Γεν. Συνέλευσης του Φορέα για τη δέσμευση υλοποίησης του, υποβάλλονται στην Τ.Κ.Ε., η οποία εισηγείται σχετικά για τη ρύθμιση στον Υπ. Γεωργίας.

Σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης μιας δόσης και σε εξαιρετικές και απόλυτα δικαιολογημένες περιπτώσεις δύο δόσεων για τη ρύθμιση, η υπόχρεη Α.Σ.Ο., χάνει τα ευεργετήματα που πηγάζουν από τη ρύθμιση αυτή και το υπόλοιπο χρέος γίνεται ληξιπρόθεσμα (έντοκο) και απαιτητό.

Η κανονική εξόφληση των δόσεων θα αποτελεί προϋπόθεση για την αναγκαία χρηματοδότηση των Α.Σ.Ο. για επενδύσεις και δραστηριότητές τους με τραπεζικά κριτήρια ως προς τη βιωσιμότητα και αποδοτικότητά τους.

Αθήνα, 10.4.1990

Τα Μέλη της Ομάδας Εργασίας

Παν. Τσότρος (Πρόεδρος Ο.Ε.) εκπρ. Υπ. Γεωργίας

Σταύρος Παπανάγγελου εκπρ. Υπ. Γεωργίας, Ευάγγ. Καζάκης εκπρ. Υπ. Γεωργίας

Γ. Καφετζάκης εκπρ. ΑΤΕ, Απ. Ανδριανόπουλος εκπρ. ΑΤΕ,

Στ. Ορφανός εκπρ. ΠΑΣΕΓΕΣ, Β. Κοντός εκπρ. ΠΑΣΕΓΕΣ,

Χρ. Καββαδίας εκπρ. ΠΑΣΕΓΕΣ

Κ.Σ.Ο.Σ.

Κεντρική Συνεταιριστική Οργάνωση Σουλτανίνας

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1940

ΕΔΡΑ - ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: Αθήνα - Κανάρη 24

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ: Ηράκλειο Κρήτης
ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΣΟΣ: 59 Ενώσεις Συνεταιρισμών Σουλτανοπαραγωγικών περιοχών, που περιλαμβάνουν το σύνολο σχεδόν των σουλτανοπαραγωγών της χώρας.

Οι ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες της Ελλάδας, η εκλεκτή ποικιλία σταφιδαμπέλων και η εφαρμογή συγχρόνων μεθόδων καλλιέργειας από παραγωγούς με γνώση, πείρα και μεράκι, κάνουν την ελληνική σουλτανίνα μια από τις καλύτερες σταφίδες στον κόσμο.

Η ΚΣΟΣ, αξιοποιώντας ιδανικά αυτές τις μοναδικότητες με όλα τα μέσα που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία, κάνει την ελληνική σουλτανίνα ακόμα καλύτερη κι έτσι καλύπτει τις προτιμήσεις και του πιο απαιτητικού πελάτη στην παγκόσμια αγορά.

Η ΚΣΟΣ διαθέτει ένα καινούργιο εργοστάσιο εφοδιασμένο με τα πιο σύγχρονα αυτόματα μηχανήματα επεξεργασίας, διαλογής και συσκευασίας σταφίδας, δυναμικότητας 80 τόννων το 7ωρο. Επίσης, διαθέτει άρτια εκπαιδευμένο και πεπειραμένο προσωπικό, εξειδικευμένο στα θέματα σουλτανίνας. Με τα εφόδια αυτά και τη μόνιμη και δημιουργική δραστηριότητα που αναπτύσσει σαν κορυφαία συνεταιριστική οργάνωση των σουλτανοπαραγωγών, η ΚΣΟΣ κατατάσσεται μεταξύ των κυριοτέρων φορέων αξιοποίησεως της σουλτανίνας και αποτελεί εγγύηση για την άριστη ποιότητά της.

Πρόεδρος του Δ.Σ.: ΠΑΝ. ΤΣΑΚΙΡΗΣ

Διευθυντής: ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΙΤΟΣ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 31 Δεκεμβρίου

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ:	1989	1988
Αξία λογιστική ακινήτων - εγκαταστάσεων	526.371.095	539.748.606
Συμμετοχές - Μετοχές	22.803.692	29.053.692
Εμπορεύματα - Υλικά	3.237.334.825	1.729.700.028
Απαιτήσεις εν γένει	1.802.523.112	1.691.143.404
Ταμείο - Καταθέσεις στις Τράπεζες	422.321.780	603.263.450
ΠΑΘΗΤΙΚΟ:		
Κεφάλαιο και Αποθεματικά	864.448.711	820.198.330
Υποχρεώσεις εν γένει	5.162.905.793	3.772.710.850
Συνολικό κύκλος εργασιών	1.660.962.365	1.655.262.666

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σύνολο εσόδων	304.193.930	298.505.284
Σύνολο εξόδων διαχ/σεως και αποσβέσεις	280.169.659	221.758.328
Κέρδη καθαρά χρήσεως	24.024.271	76.746.956

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Επιμέλεια: Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου

Α) Τροποποίηση του Ν. 1541/85

«Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις»

* Υ.Α. Γεωργίας 2476/30.3.90 (Β' 211): «Συμπλήρωση διατάξεων άρθρ. 76 του Ν. 1541/85».

Μια ακόμη παράταση της θητείας των Δ.Σ. των Α.Σ.Ο., αντίθετα με τη Συνεταιριστική Αρχή της Αυτοδιοίκησης. Ως αιτιολογία για «την επείγουσα ανάγκη» της παράτασης αυτής, η μή σύμπτωση των αρχαιρεσιών στους Συνεταιρισμούς με τις βουλευτικές εκλογές της 8.4.90. Με την παράταση συμφωνεί και το Δ.Σ. της ΠΑΣΕΓΕΣ (βλ. Πρακτικό αρ. 165/12.3.90) που ζητεί 7μηνη παράταση. Ο κομματισμός και η εμπάθεια έχουν τόσο βαθιά εισχωρήσει στους Συνεταιρισμούς όπως φαίνεται με τα παραπάνω, ώστε η δημιουργηθείσα κατάσταση θα κρατά δέσμιους τους ιθύνοντες, όσο δεν αναλαμβάνεται εκστρατεία διαφώτισης και ένθερμης προπαγάνδας των συνεταιριστικών ιδεωδών.

(στο άρθρο 76, προστίθεται παρ. 4, σελ 207, τεύχους 11) (*)

.....
«4. Οι θιγείς των οργάνων διοίκησης και αναπροσώπων των αγροικών συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των βαθμίδων (πρωτοβαθμίων, δευτεροβαθμίων, τριτοβαθμίων, Κοινοπραξιών) και της ΠΑΣΕΓΕΣ που λήγουν χρονικά από 5 Απριλίου 1990 μέχρι 28 Ιουνίου 1990 παρατείνονται επί δίμηνο από τη λήξη τους».

[προστ. με Υ.Α. Γεωργ. 2476/30.3.90]

.....
Ας σημειωθεί ότι η απόφαση αυτή απαιτείται να κυρωθεί με νόμο.

* Π.Ν.Π. (Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου)/22.5.90 (Α' 76): «Τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 51, 63, 65, 66 και 67 του Ν. 1541/85».

Η Πράξη αυτή εκδόθηκε μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου και η έναρξη ισχύος της ορίζεται από της δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (22.5.90), απαιτείται δε η κύρωσή της με νόμο.

(*) Σημ.: Το μεταξύ διακεκομμένων γραμμών κείμενο μπορεί να προστεθεί στα αντίστοιχα άρθρα του Ν. 1541/85 του τεύχους 11 του Περιοδικού μας.

Σαν λόγοι πρόκρισης της νομοθετικής αυτής μορφής ρύθμισης των θεμάτων, αλλά και επιλογής τους καθώς και του τρόπου μεταρρύθμισής τους αναφέρονται οι παρακάτω:

1. Η έκτακτη περίπτωση που προκύπτει από το γεγονός ότι το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο δεν μπορεί να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη διεξαγωγή των αρχαιρειών καθώς και την ομαλή λειτουργία των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

2. Η ανάγκη άμεσης μεταρρύθμισης του νομικού αυτού πλαισίου, η οποία εμφανίζεται απρόβλεπτη, επειδή η αντιμετώπισή της κατέστη ως τώρα αδύνατη λόγω των αλληλεπληλών βουλευτικών εκλογών και των ιδιαίτερα πιεστικών προθεσμιών και συνθηκών, υπό τις οποίες λειτουργήσε η Βουλή μεταξύ των εκλογών αυτών.

3. Η δυσχέρεια να ψηφιστεί έγκαιρα ο σχετικός νόμος από τη Βουλή λόγω του ιδιαίτερα περιορισμένου χρόνου που μεσολαβεί ως την 5.6.1990, αφετηρία λήξης της θητείας των οργάνων διοίκησης και των αντιπροσώπων των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Παρ. 1: Στην παρ. 2 του άρθρου 51 του Ν. 1541/85 (σελ.167, τεύχος 11) προστίθεται μετά το πρώτο, δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Ειδικώς η ΚΕΟΣΟΕ μπορεί να έχει ως μέλη της και πρωτοβάθμιους αγροτικούς συνεταιρισμούς που έχουν ως κύρια δραστηριότητα την παραγωγή αμπελουργικών προϊόντων και η ΣΥΚΙΚΗ μπορεί να έχει μέλη της και πρωτοβαθμίους αγροτικούς συνεταιρισμούς που έχουν ως κύρια δραστηριότητα την παραγωγή σύκων και ξηρών καρπών».

[προστ. με παρ. 1 της Π.Ν.Π. / 22.5.90]

Παρ. 3: Τα εδάφια 2, 3, 4, 5 και 6 της παρ. 3 του άρθρου 65 ν. 1541/85 (σελ. 181 - 182, τεύχος 11) αντικαθίστανται ως εξής:

«Πρωτοβάθμιοι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, που ήταν μέλη της ΚΕΟΣΟΕ ή της ΣΥΚΙΚΗΣ κατά τη δημοσίευση του Ν. 1541/1985 και απώλεσαν την ιδιότητα του μέλους λόγω προσαρμογής των καταστατικών της ΚΕΟΣΟΕ και της ΣΥΚΙΚΗΣ που μετατράπηκαν σε Κεντρικές Κλαδικές Ενώσεις, επανακτούν την ιδιότητα του μέλους της αντίστοιχης Κεντρικής Κλαδικής Ένωσης».

[αντικ. με παρ. 3 της Π.Ν.Π. / 22.5.90]

Σύμφωνα με την με αρ. 21955/22.5.90 Εγκύκλιο του Υπουργείου Γεωργίας (Γεν. Γραμματεία Συνεταιρισμών):

«Με την τροποποίηση των άρθρων 51 και 65, οι Κεντρικές Κλαδικές Ενώσεις ΚΕΟΣΟΕ και ΣΥΚΙΚΗ, μπορούν εκτός από Ενώσεις να έχουν ως μέλη τους και Πρωτοβάθμιους Συνεταιρισμούς, οι οποίοι έχουν ως κύρια δραστηριότητά τους την εξυπηρέτηση των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της ΚΕΟΣΟΕ και της ΣΥΚΙΚΗΣ. Πρωτοβάθμιοι Συνεταιρισμοί οι οποίοι απώλεσαν την ιδιότητα του μέλους των ανωτέρω οργανώσεων, επανακτούν την ιδιότητα του μέλους».

Ορθές τροποποιήσεις και σύμφωνα με την ελεύθερη διαμόρφωση της

όλης δομής των Συνεταιρισμών με βάση οικονομικά κριτήρια.

Παρ. 2: «Το πρώτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 63 του Ν. 1541/85 καταργείται» (σελ. 180, τεύχος 11).

Επ' αυτού αναφέρει η παραπάνω εγκύκλιος:

«α. Με την κατάργηση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 63, παρέχεται η δυνατότητα σε όλους τους Συνεταιρισμούς που δεν συγχωνεύτηκαν για οποιοδήποτε λόγο, να εκλέξουν αντιπροσώπους στην Ένωση, στην οποία είναι μέλη.

Η ίδια δυνατότητα της εκλογής αντιπροσώπων στην Ένωση, παρέχεται και στους Συνεταιρισμούς ευρείας περιφέρειας, η συνέχιση της λειτουργίας των οποίων δεν εγκρίθηκε από την ΠΑΣΕΓΕΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 63».

Η τροποποίηση αυτή απάλειψε μια «μοναδικότητα» αντίθεσης της ελληνικής συνεταιριστικής νομοθεσίας με τις Συνεταιριστικές Αρχές της εκούσιας συνεργασίας και δημοκρατικής λειτουργίας των Συνεταιρισμών.

Παρ. 4: Το β' εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 66 Ν. 1541/85, όπως τροποποιήθηκε, αντικαθίσταται ως εξής (σελ. 185, τεύχος 11 / προσοχή, αναφέρεται στην παλαιά παρ. 10 του άρθρ. 66, που τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 παρ. 13 και 14 του Ν. 1845/89 βλ. τεύχος 14 σ. 97 επ.):

.....
«Οι προθεσμίες των παρ. 1 και 3 του άρθρου αυτού παρατείνονται μέχρι 31.12.1990».

[αντικ. με παρ. 4 της ΠΝΠ/22.5.90].

.....

Επ' αυτού αναφέρει η παραπάνω εγκύκλιος:

«Με την τροποποίηση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 66, παρατείνονται μέχρι τέλους του 1990 οι προθεσμίες μέσα στις οποίες ορισμένες Κοινοπραξίες (ΚΥΔΕΠ κλπ.) υποχρεούνται να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους και να μετατραπούν σε Κεντρικές Κλαδικές Ενώσεις και ορισμένες άλλες να διαλυθούν ή να μετατραπούν σε αστικές εταιρείες. Με την τροποποίηση αυτή νομιμοποιείται η λειτουργία αυτών των Κοινοπραξιών».

Παρ. 5: Το β' εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 67 του Ν. 1541/85 αντικαθίσταται ως εξής (σελ. 185, τεύχος 11):

.....
«Μέχρι την εφαρμογή της διάταξης του πρώτου εδαφίου η «ΕΠΣΕ» εκλέγει διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο καθώς και αντιπροσώπους, ταυτόχρονα με τις άλλες δευτεροβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις».

[αντικ. με παρ. 5 της ΠΝΠ/22.5.90].

.....

Επ' αυτού αναφέρει η παραπάνω εγκύκλιος:

«Με την τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 67 η ΕΠΣΕ (Ένωση Πιτυοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδος) πρέπει να εκλέξει Συμβούλια και Αντιπροσώπους στην ΠΑΣΕΓΕΣ. Η θητεία των Συμβουλίων που θα εκλεγούν θα είναι τριετής και θα διαρκέσει μέχρι της μετατροπής της ΕΠΣΕ σε τριτοβάθμια Κλαδική Ένωση, αν αυτό γίνει

προ της λήξεως της τριετίας, άλλως θα εκλέξει εκ νέου Συμβούλιο μετά τη λήξη της τριετίας».

Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένες διευκρινίσεις σχετικά με θέματα αρχαιρεισίων στους Συνεταιρισμούς, που περιέχονται στην παραπάνω εγκύκλιο:

α. Δικαίωμα συμμετοχής στις αρχαιρείσεις και εκλογής στα όργανα της διοίκησης των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, έχουν όλα τα μέλη που έχουν εγγραφεί στο Συνεταιρισμό, τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από την οριζόμενη εκάστοτε ημερομηνία σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης, σύμφωνα με τη νέα παρ. 4α του άρθρου 28 του Ν. 1541/85, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 παρ. 2 του Ν. 1845/89 (ΦΕΚ Α 102). Απαραίτητη προϋπόθεση συμμετοχής στις αρχαιρείσεις είναι η απόκτηση της συνεταιριστικής ιδιότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 5 του Ν. 1541/85 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ίδιου νόμου.

Έτσι σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις για να αποκτηθεί η ιδιότητα του μέλους, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η καταβολή της πρώτης δόσης της συνεταιριστικής μερίδας. Υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με την 31533/21.6.1985 εγκύκλιο του κ. Υπουργού Γεωργίας σελίδα 40, «.... δεν επιτρέπεται η στέρψη του δικαιώματος ψήφου αν καθυστερεί δόση της συνεταιριστικής μερίδας. Αντίθετες διατάξεις του καταστατικού είναι παράνομες».

β. Αγρότης που είναι μέλος σε περισσότερους από έναν Συνεταιρισμό, έστω και αν ένας από αυτούς είναι ευρείας περιφέρειας, ψηφίζει όργανα Διοίκησης (Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο) σε όλους τους Συνεταιρισμούς που είναι γραμμένος. Αντιπροσώπους όμως για την Ένωση, ψηφίζει μόνο σε ένα από τους Συνεταιρισμούς που είναι γραμμένος, γνωστοποιώντας την απόφασή του αυτή εγγράφως σε όλους τους Συνεταιρισμούς στους οποίους μετέχει.

Οι ανωτέρω συνεταιρείροι που είναι γραμμένοι σε δυο Συνεταιρισμούς, λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού των αντιπροσώπων που θα εκλέξει κάθε συνεταιρισμός, μόνο στο Συνεταιρισμό που δήλωσαν ότι θα ψηφίσουν για αντιπρόσωπο, οπότε αφαιρούνται από τη δύναμη του άλλου Συνεταιρισμού (σχετικό και έγγραφό μας 10328/27.3.87).

Στους Συνεταιρισμούς αυτούς (που ορισμένα μέλη τους είναι γραμμένα και σε άλλους Συνεταιρισμούς), για την αποφυγή διπλοψηφίας και για να μην παραβιάζεται η μυστικότητα της ψηφοφορίας, κάθε συνδυασμός θα έχει δυο ψηφοδέλτια. Στο ένα θα αναγράφονται οι υποψήφιοι για το Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο και στο άλλο οι υποψήφιοι αντιπρόσωποι, για την Ένωση στην οποία μετέχει ο Συνεταιρισμός.

γ. Υπενθυμίζουμε την αριθ. 2041 Π.Ε. / Φ 91/89/25.1.90 γνωμοδότηση που έγινε αποδεκτή από τον κ. Υπουργό Γεωργίας σύμφωνα με την οποία οι πρόωρα συνταξιοδοτηθέντες αγρότες, είναι ειδικά μέλη των Αγροτικών Συνεταιρισμών και επομένως έχουν δικαίωμα να εκλέγουν, όχι όμως και να εκλέγονται.

Σύμφωνα με νεώτερη γνωμοδότηση την αριθ. 472/Φ 27/30.4.90, (η οποία συμπληρώνει την πιο πάνω), αυτοί που είναι μέλη δυο Συνεταιρισμών, ενός γενικού σκοπού και ενός συνεταιρισμού εργασίας (δασικού ή αλιευτικού) ή ενός Κτηνοτροφικού και συνταξιοδοτήθηκαν πρόωρα, λόγω παράδοσης της αγροτικής τους εκμετάλλευσης, στον μεν Συνεταιρισμό γενικού σκοπού θα παραμείνουν ως ειδικά μέλη, στο

δε Συνεταιρισμό εργασίας (δασικό, αλιευτικό) ή Κτηνοτροφικό, διατηρούν την ιδιότητα του τακτικού μέλους.

δ. Εποσημαίνουμε ότι οι συνεταιρισμοί πρέπει να συγκαλέσουν τις γενικές τους συνελεύσεις προ της λήξεως της θητείας των οργάνων διοίκησής τους και των αντιπροσώπων.

Β) Αστικοί Συνεταιρισμοί

* Π.Δ. 137/30.3/10.4.90 (Α' 54): «Παράταση προθεσμίας προσαρμογής καταστατικών αστικών συνεταιρισμών στις διατάξεις του Ν. 1667/86».

«Άρθρο μόνο

«Παρατείνεται η προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 1667/1986 «Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», που παρατάθηκε μέχρι 6 Δεκεμβρίου 1989 με το Προεδρικό Διάταγμα 64/1989 (ΦΕΚ 33/τ. Α') για ένα ακόμη χρόνο από την ημερομηνία λήξης αυτής.

Στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος».

Γ) Φορολογικά

* Ν. 1882/23.3.90 (Α 43): «Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής, διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις».

Άρθρο 25, παρ. 2 εδ. γ': Στις περιπτώσεις οφειλετών του Δημοσίου οι προβλεπόμενες ποινές που αναφέρονται επιβάλλονται προκειμένου για συνεταιρισμούς στους προέδρους ή γενικούς γραμματείς και διαχειριστές αυτών σωρευτικώς ή μη.

Άρθρο 27, παρ. 1 εδ. γ': Επιτρέπεται η απαγόρευση εξόδου από τη χώρα των προέδρων και γενικών γραμματέων των κάθε κατηγορίας και σκοπού συνεταιρισμών, σωρευτικώς ή μη, για τα προς το Δημόσιο άνω του ενός εκατομμυρίου χρέη των συνεταιρισμών, εφ' όσον τα πρόσωπα αυτά έχουν την ελληνική υπηκοότητα.

Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν και για τους διευθυντές ανώνυμων εταιρειών κλπ.

Άρθρο 51 παρ. 9 εδ. ιε: Κυρώνεται η με αρ. πρωτ. Ε 12073/531 Υ.Α. Εθν. Οικονομίας και Οικονομικών, σύμφωνα με την οποία προστίθεται β'εδάφιο στο άρθρο 1, Κεφ. Β' της Ε. 2665/84/ ΠΟΑ. 72/22.2.88 Υ.Α. Εθν. Οικονομίας και Οικονομικών, που έχει ως εξής:

«Δεν υποχρεώνονται σε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις κάθε βαθμού και νομικής μορφής που προβλέπονται από το Ν. 1541/85».

Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους δεν υποχρεώθηκαν να αναπροσαρμόσουν την αξία των ακινήτων τους με βάση τις διατάξεις προηγούμενων νόμων (άρθρο 18 ν. 542/77 και άρθρο 12 ν. 1242/82), που προέβλεπαν την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του ΚΦΣ.

Δ) Διάφορα

* Π.Δ. 173/10.4.90 (Α' 62): «Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου».

Άρθρο 6 παρ. 2 εδ. δ': Για τη συμμετοχή των Συνεταιρισμών σε διαγωνισμό για προμήθειες που εκτελούνται από το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ. απαιτούνται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό.

β) Βεβαίωση εποπτεύουσας αρχής ότι ο συνεταιρισμός λειτουργεί νόμιμα.

γ) Πιστοποιητικά αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής ή κατά περίπτωση αρμόδιας αρχής από τα οποία να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση εκκαθάριση, αναγκαστική διαχείριση, πτωχευτικό συμβιβασμό, ότι είναι ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους.

* Ν. 1850/9/10.5.89 (Α' 144): «Κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας».

Άρθρο 10 παρ. 1: Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν το δικαίωμα, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, να συνεργάζονται και στα πλαίσια του νόμου, να συνεταιρίζονται με άλλους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την πραγματοποίηση έργων κοινού ενδιαφέροντος.

* Υ.Α. Εσωτ. 3137/11.1.88 (Β' 825): «Σύσταση Κοινοτικής Επιχείρησης Ξηραντηρίου Αραβοσίτου Αγ. Σπυρίδωνα Αρτας».

Από τα 7 μέλη του Δ.Σ., το ένα είναι εκπρόσωπος του Αγροτικού Συνεταιρισμού Αγ. Σπυρίδωνα.

* Απόφαση 352/22.12.89 του Δ.Σ. του ΙΚΑ (Β' 926): «Κατάταξη σε ασφαλιστικές κλάσεις και καθορισμός ημερών εργασίας στην ασφάλιση των μελών Σωματείων, Συνεταιρισμών και Συνεργατικών για το έτος 1990.

ΘΕΣΕΙΣ - ΑΠΟΨΕΙΣ

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Συνάντηση διευθυντικών στελεχών των συνεταιριστικών οργανώσεων έγινε με πρωτοβουλία της ΠΑΣΕΓΕΣ στη Χαλκίδα στις 11 - 12 Μαΐου. Σ' αυτή μετείχαν περίπου 80 διευθυντικά στελέχη και αποδείχθηκε μια εξαιρετικά γόνιμη ευκαιρία καλλιέργειας του προβληματισμού για το μέλλον των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Στη συνάντηση αυτή φάνηκε ότι η συνεταιριστική κίνηση έχει την τύχη να υπηρετείται από στελέχη υψηλού επιπέδου, τα οποία αγωνίζονται να συντηρήσουν και να προαγάγουν την οικονομία των συνεταιρισμών μέσα από αντίξοες συνθήκες, που επιδεινώνονται από τη γενικότερη αρνητική συγκυρία.

Οι συναντήσεις διευθυντικών στελεχών είναι καθιερωμένες και σε άλλες χώρες και αποβλέπουν όχι

μόνο στον από κοινού προβληματισμό για την αντιμετώπιση προβλημάτων αλλά και στην εμπέδωση των προσωπικών σχέσεων που αποτελούν τη βάση της διασυνεταιριστικής συνεργασίας.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ, που είχε την πρωτοβουλία και που ασφαλώς διαπίστωσε τα θετικά αποτελέσματα της συνάντησης, πρέπει να θεωρείται βέβαιο ότι θα την καθιερώσει και ενδεχομένως θα τη διευρύνει τόσο σε επίπεδο αιρετών διοικήσεων όσο και σε μικτό επίπεδο προέδρων - διευθυντών. Αρκετά θέματα που ανάγονται σε προβλήματα και που παρεμποδίζουν την πορεία των συνεταιρισμών, θα μπορούσαν να οδογηθούν σε λύση με συζητήσεις υψηλού συνεταιριστικού επιπέδου, όπως αυτή της Χαλκίδας.

ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Ισχύει από 1.1.1990 η νέα συλλογική σύμβαση εργασίας του προσωπικού των συνεταιριστικών οργανώσεων. Οι κλίμακες των βασικών μισθών και των επιδομάτων που καθορίζονται από τη συλλογική σύμβαση αφήνουν μια πικρή γεύση, αν αυτές ακολουθούνται από τις συνεταιριστικές οργανώσεις.

Αν ως βάση σύγκρισης ληφθεί ο κλητήρας ή ο φύλακας με απολυτήριο δημοτικού σχολείου και με 15 χρόνια υπηρεσίας, τότε ο διευθυντής με τα ίδια χρόνια υπηρεσίας, με πανεπιστημιακές σπουδές και με

μία ή δυο γλώσσες, έχει αποδοχές κατά 50% ανώτερες, παίρνοντας υπόψη και το επίδομα θέσεως!

Τέτοια ισοπέδωση και τόση υποτίμηση των προσόντων και των ευθυνών, αλλά και τόση παραγνώριση του τεραστίου ρόλου των υψηλού επιπέδου στελεχών, είναι δύσκολο να βρεθεί αλλού. Πώς θα προσελκύσουν οι Συνεταιριστικές οργανώσεις στελέχη υψηλού επιπέδου, με τα οποία να μεγαλώσει η «πίττα» για να μπορέσει όλο το προσωπικό να αμειφθεί καλύτερα; Δεν βλέπουμε τί γίνεται στις ιδιωτικές επιχειρήσεις;

Ποιός νεαρός και ικανός μάνατζερ θα προσελκυσθεί από το συνεταιριστικό μισθολόγιο που στηρίζει την αμοιβή στα χρόνια υπηρεσίας;

Αποτελεί λεπτομέρεια αλλά είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι ενώ όλα τα επιδόματα ορίζονται ως ποσοστά επί του βασικού μισθού ώστε να αναπροσαρμόζονται μαζί του, το μόνο επίδομα που είναι δραχμικό είναι το επίδομα θέσεως (προϊσταμένου - διευθυντή)!

Είναι φανερό ότι ένα τέτοιο μισθολόγιο εκφράζει τα συμφέροντα μιας πλειοψηφίας προσωπικού και όχι τους αναπτυξιακούς στόχους των συνεταιριστικών οργανώσεων. Όμως, οι αναπτυξιακή πορεία των

συνεταιρισμών θα δημιουργήσει τη δυνατότητα εξασφάλισης σίγουρης και καλά αμειβόμενης εργασίας στο προσωπικό και όχι η στασιμότητα από την οποία διαπνέεται το μισθολόγιο. Αναπτυξιακή πορεία όμως σημαίνει δυνατά στελέχη, που εξασφαλίζονται και διατηρούνται με κίνητρα.

Ας ελπίσουμε ότι οι συνεταιριστικές οργανώσεις χορηγούν σημαντικά υψηλότερες αποδοχές στα ικανά και υπεύθυνα στελέχη τους, ακόμη και στη δύσκολη οικονομική συγκυρία που βρίσκονται, ως μέσο για να ξεπεράσουν τις δυσκολίες με τις προσπάθειες αυτών των στελεχών.

ΑΝ ΔΕΝ ΧΑΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΥΠΝΟ ΜΑΣ ΘΑ ΧΑΣΟΥΜΕ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Οι Συνεταιρισμοί μας δεν πάνε καλά. Αυτό είναι μια κοινή πεποίθηση όλων εκείνων που γνωρίζουν την κατάσταση. Το γεγονός ότι ολόκληρη η οικονομία μας δεν πάει καλά δεν ανακουφίζει κανένα. Αντίθετα αυξάνει την ανησυχία, αφού οι γενικότερες δυσκολίες της οικονομίας παρεμποδίζουν ή καθυστερούν τη λήψη μέτρων που θα επιδίωκαν την αναστροφή της κατηφορικής πορείας.

Τα χρέη που έχουν συσσωρευθεί είναι πολλά και ένα σημαντικό μέρος από αυτά δεν έχουν καν αντίκρουσμα στα περιουσιακά στοιχεία των συνεταιριστικών οργανώσεων. Η ρύθμιση των χρεών συζητείται εδώ και μερικά χρόνια, παρότι σχετικές υποσχέσεις έχουν δοθεί από όλες τις πλευρές. Όσο περνά ο καιρός, τα χρέη διογκώνονται και η ασφυκτική κατάσταση των συνεταιρισμών επιδεινώνεται.

Όμως το πρόβλημα δεν περιορίζε-

ται μόνο στα συσσωρευμένα χρέη. Αν υποθέσουμε ότι τα χρέη θα ρυθμισθούν, πολλές συνεταιριστικές οργανώσεις θα εξακολουθήσουν να αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα επιβίωσης διότι τα προβλήματά τους είναι διαρθρωτικά. Οι δαπάνες λειτουργίας τους και κυρίως οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού τους, είναι μεγάλες και δεν καλύπτονται από αντίστοιχες εισπράξεις. Το αδιέξοδο είναι προφανές και η ευθύνη διοικήσεων και προσωπικού είναι μεγάλη.

Η μέχρι τώρα συμπεριφορά ορισμένων διοικήσεων και συλλογικών φορέων του προσωπικού δεν δείχνουν την αγωνία που δικαιολογούν οι περιστάσεις και που θα εκφραζόταν με μέτρα αντιστροφής της πορείας. Η συλλογικότητα της διοίκησης φαίνεται ότι σε μερικές περιπτώσεις περιορίζει την υπευθυνότητα μελών των διοικήσεων ενώ ο εθιμός σε διεκδικήσεις των συλλογι-

κών οργάνων του προσωπικού, φαίνεται να οδηγεί σε μυωπική αντιμετώπιση του υπαρκτού προβλήματος εκ μέρους τους. Μερικά παραδείγματα οργανώσεων που δήλωσαν αδυναμία συνέχισης της μισθοδοσίας του προσωπικού δεν φαίνεται να έχουν δώσει τα απαραίτητα διδάγματα.

Η κατάσταση είναι πολύ δύσκολη. Η βιωσιμότητα αρκετών συνεταιριστικών οργανώσεων βρίσκεται σε κίνδυνο. Κι όμως, ένας περίεργος

εφησυχασμός παρατηρείται, σαν να είναι αδύνατο να βουλιάξουν οικονομικά οι συνεταιριστικές οργανώσεις. Μπήκαμε σε στάδιο εκλογών και οι εκλογές αποτελούν το κέντρο του ενδιαφέροντος όχι με μηνύματα αντιμετώπισης της κατάστασης, αλλά με ανταγωνισμό προσώπων και παρατάξεων. Μήπως όμως είναι η στιγμή να κραυγάσουμε το «φύλακες γρηγορείτε», αλλά και να διερωτηθούμε αν έχουν γνώση οι φύλακες;

ΟΡΘΟ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΣΥΜΦΕΡΕΙ;

Είχε θεωρηθεί ως παρήγορο στοιχείο στο παρελθόν το γεγονός ότι όλες οι πλευρές είχαν αναγνωρίσει το λάθος του συστήματος συνδυασμών για τις αρχαιρεσίες των συνεταιρισμών, επειδή οξύνει τις κομματικές παρεμβάσεις. Φάνηκε τότε ότι είχε προετοιμασθεί το έδαφος να καταργηθεί αυτό το σύστημα και να δοθεί στα μέλη των συνεταιρισμών η δυνατότητα να επιλέγουν τους άριστους, σε όποια παράταξη κομματική και αν ανήκουν.

Εκείνοι που έχτισαν ελπίδες, ότι το λάθος θα διορθωθεί, διαψεύστηκαν. Με την προσέγγιση των εκλογών ξεκίνησε και η δραστηριοποίηση των κομματικών μηχανισμών και οι

συσκέψεις στα κομματικά γραφεία συνοδευόμενες από τους σχετικούς υπολογισμούς. Φαίνεται ότι οι κομματικοί καθοδηγητές κρίνουν ότι συμφέρει τα κόμματα η διατήρηση του συστήματος. Υστερα από αυτό σίγησαν όλες οι φωνές σαν το κομματικό συμφέρον να αποτελεί το ύψιστο χρέος στο οποίο υποτάσσεται κάθε άλλο. Η άποψη για το ορθό σύστημα αρχαιρεσιών παραμερίσθηκε όταν κρίθηκε ότι δεν συμφέρει το κόμμα.

Αν έτσι κρίνεται το ορθό, μπορούμε να συζητάμε για υπερασπιστές των συμφερόντων του συνεταιριστικού θεσμού;

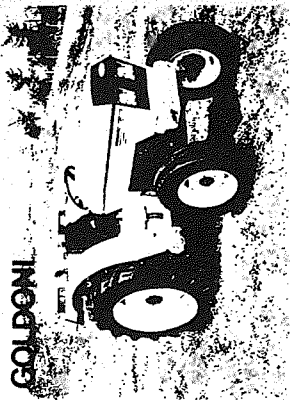
20.000 τρακτέρ

BEARUS

**έχουν πουληθεί από τη
ΣΠΕΚΑ
και οργάνωνουν σήμερα
την Ελληνική γη**

GOLDONI

RENAULT

120

εξουσιοδοτημένοι
αντιπρόσωποι της ΣΠΕΚΑ
είναι στη διάθεσή σας
για κάθε εξυπηρέτηση.

Επισκεφθείτε την Εκθεσή μας.
Εκεί θα μπορείτε να διαλέξετε από τις
4 μάρκες τρακτέρ που αντιπροσωπεύουμε.
Το τρακτέρ που θα καλύπτει τις δικές σας
ανάγκες.

Με την εγγύηση της ΣΠΕΚΑ
της μεγαλύτερης Ελληνικής
Εμπορικής και Τεχνικής
Συνεταιριστικής Επιχείρησης.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΟΓΕΙΣ

ΣΠΕΚΑ Α.Ε.

ΑΘΗΝΑ - Σολωμού 55-57, Τηλ 51 45 913
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Γιαννιτών 113 Τηλ 515 880
ΛΑΡΙΣΑ - Τέρμα οδού Συκράτους Τηλ 237 268

σέβεται τον αγρότη

**Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΡΙΠΛΗ ΞΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ 1941 - 1944 ΚΑΙ ΟΙ
ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥΣ
ΜΕ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ κλπ.**

Γράφει ο ΑΡΙΣΤ. Ν. ΚΛΗΜΗΣ

Στο προηγούμενο τεύχος μιλήσαμε για την Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως που οργανώθηκε στις 15 Απριλίου 1942 έπειτα από αξιόλογη προεργασία και τις επισιτιστικές ανάγκες και καταστροφές που δημιούργησε η ξενική κατοχή κατά τον χειμώνα 1941/42. Παραθέσαμε την εγκύκλιο της 13/20.2.1943 που είναι αναλυτική για την οργάνωση και τις ενέργειες της καθώς και τον πίνακα των 105 Συνεταιρισμών Καταναλώσεως (με 63.885 τότε μέλη) όλων των τάξεων που μετείχαν σ' αυτή. Η λειτουργία της – προσθέτουμε – γινόταν με βάση Κανονισμό Εργασιών που διατυπώθηκε στις 5 Ιουλίου 1942.

Πρόκειται γενικά για μια αξιοθαύμαστη σε οργάνωση και σκοπούς λαϊκή κινητοποίηση κατά τα δύσκολα εκείνα χρόνια της Ξενικής κατοχής και του διαμελισμού της Ελλάδας, κινητοποίηση στην οποία μετείχαν και την κρατούσαν σε πολύ σωστό δρόμο, εκλεκτές προσωπικότητες της τότε εποχής (που αναφέρονται ονομαστικά στην εγκύκλιο) με Συνεταιριστικό Σύμβουλο τον Θ. Τζωρτζάκη (που είχε αρχίσει παράλληλα και την ηρωϊκή προσπάθεια της απελευθέρωσης της Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών, από τα κατάλοιπα της 4ης Αυγούστου και την στρατοκρατία της κατοχής, προσπάθεια για την οποία θα μιλήσουμε άλλοτε).

Στη συνέχεια δημοσιεύονται στο τεύχος αυτό 2 χαρακτηριστικά κείμενα:

α) Το Ψήφισμα Ιανουαρίου 1943 των 105 Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως προς την Κυβέρνηση, Ψήφισμα που υπογράφηκε από όλα τα μέλη των Συνεταιρισμών αυτών (ένα από κάθε Συνεταιρισμό) τόσο για να έχει λαϊκή βάση όσο και για να δημιουργείται στα μέλη συνεταιριστική ενότητα και συνείδηση.

β) Το από 20 Μαΐου 1943 νεότερο υπόμνημα της Επιτροπής προσωπικά προς τον Πρόεδρο της τότε κυβερνήσεως.

Το περιεχόμενο των 2 αυτών κειμένων (όπως και άλλων που θα δοθούν στη δημοσιότητα κατά τη συνέχεια) είναι πολύ αξιόλογο ουσιαστικά - οργανωτικά. Είναι αξιοθαύμαστα για την εποχή τους σε ό,τι αφορά το κοινωνικό τους περιεχόμενο, τη δημοκρατική τους πίστη και την σωστή συνεταιριστική γραμμή της αντιμετώπισης του επισιτιστικού με συνεργασία των Γεωργικών Συνεταιρισμών (τα μέλη των οποίων – οι αγρότες γενικά – έπρεπε να απαλλαγούν από τις δημεύσεις, τις έκτακτες φορολογίες και τις αναγκαστικές συγκεντρώσεις) με τους Καταναλωτικούς για την καταπολέμηση της

μαύρης αγοράς, με όλα τα επακόλουθά της. Πρόκειται για προσφορά τεράστιας υπηρεσίας που θα συντελούσε στην συγκράτηση των τιμών και του πληθωρισμού και την ανακούφιση του Ελληνικού Λαού στο πρόβλημα του Επισιτισμού.

Ακολουθούν τα βασικά αυτά κείμενα από το κατοχικό μου αρχείο το σχετικό με τη συνεταιριστική δραστηριότητα κατά την εποχή εκείνη (όπως γενικότερα εκτίθεται στον Γ' τόμο του έργου «ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» που θα κυκλοφορήσει στις αρχές του 1991).

ΨΗΦΙΣΜΑ (*)

των Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως προς την Κυβέρνησιν

Οι ενταύθα υπογραφόμενοι 63.885 μέλη Συνεταιρισμών Καταναλώσεως αντιπροσωπεύοντες 220.000 περίπου άτομα μέλη οικογενειών, ανήκοντες εις την Επιτροπήν Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως όλων των κατηγοριών, ήτοι Δημοσίων Υπαλλήλων, Εργατούπαλλήλων και Ελευθέρων Επαγγελματιών.

ΛΑΒΟΝΤΕΣ ΥΠ' ΟΨΙΝ

α) Τας σημερινάς της χώρας γενικάς οικονομικάς και επισιτιστικάς συνθήκας και ειδικώτερον ότι λόγω του απροσίτου εισέτι των τιμών αι λαϊκαί τάξεις στερούνται των απαραίτητων ειδών διατροφής και εν γένει ιδιωτικής ανάγκης, κυρίως δε ζωικών λευκωμάτων, λιπαρών και σακχαρούχων ουσιών, υποδημάτων, φαρμάκων κλπ και ως εκ τούτου η φυματίωσις και άλλαι επικίνδυναι νόσοι ραγδαίως επεκτείνονται εις τα λοιπά στρώματα και αχρηστεύουν ολοέν και περισσότερον τους εκ των πολεμικών περιπετειών και στερήσεων εξηντημένους ήδη οργανισμούς και ότι με την έλευσιν της βαρυντέρας περιόδου του χειμῶνος και την οσημέραι ογκουμένην ανεργίαν απειλείται με άμεσον κίνδυνον καταπτώσεως, αχρηστεύσεως και τελικῶς αφανισμού ο Ελληνικός Λαός.

β) ότι εις όλας τας χώρας και όλως ιδιαιτέρως κατά τας δυσχερείς περιόδους του προηγουμένου και του σημερινού παγκοσμίου πολέμου οι Συνεταιρισμοί Καταναλώσεως, ελευθέρως λειτουργούντες, αυτοδιοικούμενοι και αυτοελεγχόμενοι, απεδείχθησαν εν τη πράξει το καταλληλότερον και αποτελεσματικότερον όργανον πάλης κατά της αισχροκερδίας, της νοθείας, της υψώσεως των τιμών και γενικῶς του μαυραγοριτισμού, προσφέροντες πολυτίμους υπηρεσίας όχι μόνον εις τα μέλη των, αλλ' εμέσως και εις ολόκληρον τον λαόν και ως εκ τούτου τυγχάνοντες ιδιαιτέρας προσοχής, προστασίας και ενισχύσεως υπό της Πολιτείας.

γ) ότι και εις την χώραν μας οι Συνεταιρισμοί περικλείουν ήδη εις τους κόλπους των ως άτομα αυτά ταύτα τα όργανα και στηρίγματα του Κράτους

(*) Το κείμενο δίνεται εδώ μονοτονικά, χωρίς άλλες επεμβάσεις στη γλώσσα (ορθογραφία, ύφος, κλπ.)

και της Κοινωνίας εις όλους τους τομείς της εθνικής οικονομίας και επομένως λόγω της αρμοδιότητος, της πείρας, του αμέσου ενδιαφέροντος και του εσωτερικού αυτοελέγχου αυτών αποτελούν τον αρτιότερον, ασφαλέστερον και μοναδικόν δια την ταχείαν και αποτελεσματικήν εξυπηρέτησιν των ζωτικών συμφερόντων του Συνόλου μηχανισμόν, όστις δύναται να έχη την μεγίστην απόδοσιν υπό τας εκάστοτε συντρεχούσας επισιτιστικάς και οικονομικάς συνθήκας και δυνατότητας.

δ) ότι οι Συνεταιρισμοί μας, στηριζόμενοι εις την αβίαστον θέλησιν και ελευθέραν οργάνωσιν των μελών των, αυτοδιοικούμενοι και αυτοελεγχόμενοι, συνεχίζουν εγκύρως την παλαιάν και γνησίαν συνεταιριστικήν παράδοσιν των Ελληνικών Κοινοτήτων και Συντροφιών, η οποία εκ λόγων ουχί τυχαίων και παροδικών, αλλά καθαρώς γεωγραφικών, επιβάλλεται πάντοτε εις τον λαόν της Ελλάδος και ως υποδεικνύει η Ιστορία, προσέφερε πάντοτε εις αυτόν ανεκτιμήτους υπηρεσίας, αποτελούν σήμερον τα μόνα συλλογικά όργανα, άτινα νομίμως και εγκύρως εκπροσωπούν τους συνεταιρισμένους καταναλωτές, ήτοι την μεγάλην πλειοψηφίαν του Ελληνικού Λαού, δεδομένου ότι και οι γεωργικοί ως και οι λοιποί παραγωγικοί συνεταιρισμοί της υπαίθρου λειτουργούν εν τη χώρα μας και ως συνεταιρισμοί καταναλώσεως, ότι κατά ταύτα οι συνεταιρισμοί εις το αμέσως ενδιαφέρον αυτούς επισιτιστικόν επίπεδον και ελευθέρως λειτουργούντες αποτελούν τους φυσικούς φορείς της εγκυρότητος εις τον τομέα τούτον και ως τοιούτοι δέον όχι μόνον να γίνωνται σεβαστοί αλλά και να τυγχάνωσι πάσης δυνατής προστασίας και ενισχύσεως εκ μέρους της Ελληνικής Πολιτείας.

ΨΗΦΙΖΟΥΝ

Ζητούν από την Κυβέρνησιν

1) Να διευκολύνωνται και ενισχύονται οι Συνεταιρισμοί τόσον των Καταναλωτών, όσον και των παραγωγών με όλα τα δυνατά ουσιαστικά, τυπικά και οικονομικά μέσα.

2) Να μη θίγονται, αλλά να είναι σεβασταί από το Κράτος αι συνεταιριστικά ελευθερίαί, να επαναφερθούν τα αδικώς και αυθαιρέτως και παρά την θέλησιν της πλειοψηφίας των συνεταίρων καθαιρεθέντα Διοικητικά Συμβούλια, να επιτραπή δε η κανονική και αβίαστος λειτουργία των Γενικών Συνελεύσεων, δεδομένου ότι κυρίαρχον Σώμα του Συνεταιρισμού είναι η Γενική Συνέλευσις και βασικήν προϋπόθεσιν δια την διαπαιδαγώγησιν, συνειδητοποιήσιν και προστασίαν των συμφερόντων των Συνεταίρων αποτελεί η κανονική και αβίαστος λειτουργία ταύτης ή της ειδικής συνελεύσεως κατά το εν τω επομένω άρθρω προτεινόμενον νομοσχέδιον. Η αξίωσις των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών ίνα το Κράτος μή περιορίζη τας καθιερωμένας και διεθνώς ανεγνωρισμένας ελευθερίας των Συνεταιρισμών δεν απορρέει μόνον από τας θεμελιώδεις αρχάς του Συνεργατισμού, αλλά στηρίζεται και επί της Ελληνικής πείρας ως αποδεικνύει η υπό καθεστώς πλήρους συνεταιριστικής ελευθερίας σημειωθείσα λαμπρά σταδιοδρομία των Ελληνικών Γεωργικών Συνεταιρισμών. Εις τούτους δε, αν παρετηρήθη ποιά τις ανακοπή, αυτή οφείλεται ακριβώς εις τον αυθαίρετον και άδίκον κατά τα τελευταία έτη περιορισμόν των ελευθεριών των, δια την αποκατάστασιν των οποίων και οι ίδιοι αγωνίζονται και ημείς ενώνομεν προς τούτο την φωνήν μας, όχι μόνον εξ αισθήματος αλλη-

λεγγύης, αλλά και ως συνειδητοί και πιστοί οπαδοί της Συνεταιριστικής ιδέας.

3) Να δημοσιευθή το ταχύτερον το υπό της Επιτροπής Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως εκπονηθέν και υπό των αρμοδίων υπηρεσιών υιοθετηθέν Νομοσχέδιον περί συνολικής οργανώσεως των Συνεταιρισμών Καταναλώσεως προς αντιμετώπισιν των σημερινών συνθηκών από απόψεως επισιτιστικής και οικονομικής.

4) Να συσταθή το ταχύτερον παρά τω αρμοδίω Υπουργείω Επισιτισμού Διευθύνσεις Συνεταιρισμών, κατευθυνόμενη από ειδικόν Συνεταιριστικόν Συμβούλιον, εις το οποίον να συμμετέχουν απαραιτήτως και αντιπρόσωποι των Συνεταιρισμών, τόσον των καταναλωτών, όσον και των παραγωγών, υπ' αυτών εκλεγόμενοι, ήτις αμέσως και συστηματικώς να επιμεληθή του χειρισμού και προαγωγής πάντων των σχετικών ζητημάτων.

5) Να ενισχυθούν οι Συνεταιρισμοί Καταναλώσεως δια κρατικού δανείου εκ δρχ. 100.000 καά συνταίρον, ή δια δανείων των σχετικών προς τους Συνεταιρισμούς οργανισμών, υπό την εγγύησιν του Κράτους προς άμεσον διευκόλυνσιν των αγορών βασικών ειδών διατροφής και εν γένει βιοτικής ανάγκης και την επί πιστώσει παροχήν τούτων προς τους συνταίρους αναλόγως των μελών οικογενείας εκάστου.

6) Να οργανωθή, να διοικηθή και να λειτουργήσῃ το παρακράτημα κατά τρόπον εξυπηρετούντα πραγματικώς και πλήρως τας λαϊκάς τάξεις, τόσον των αστικών κέντρων, όσον και της υπαίθρου, δια της επεκτάσεως του θεσμού, όχι μόνον επί των γεωργικών, κτηνοτροφικών, δασικών και αλιευτικών προϊόντων, (όσπρια, έλαιον, σταφίς, σύκα, κρέας, ψάρια κλπ.) αλλά και επί των βιομηχανικών και βιοτεχνικών ειδών πρώτης ανάγκης (λαϊκά υφάσματα, δέρματα, φάρμακα, σαπούνι, λιπάσματα, γεωργικά εφόδια, κλπ.) ως και ειδών απαραιτήτων δια την διατροφήν και υγείαν της παιδικής ηλικίας (γάλα, αυγά, βούτυρο κλπ.), τα οποία δέον να χορηγώνται εις ποσότητας επαρκείς και τιμὰς προσιτάς δια τον λαόν, προς εξασφάλισιν δε της κανονικής και συμφώνως προς τα συμφέροντα του λαού λειτουργίας του θεσμού επιβάλλεται η συμμετοχή εις την Διοίκησιν αντιπροσώπων των Συνεταιρισμών παραγωγών και καταναλωτών υπ' αυτών εκλεγομένων.

Προς αύξησιν δε και βελτίωσιν της εγχωρίου παραγωγής ειδών διατροφής, από την οποίαν κυρίως εξαρτάται ο επισιτισμός της χώρας μας, να διευκολυνθούν και ενισχυθούν με όλα τα δυνατά ουσιαστικά και τυπικά και οικονομικά μέσα οι γεωργικοί και λοιποί παραγωγικοί Συνεταιρισμοί δια την απόκτησιν ειδών απαραιτήτων τόσον δια την αύξησιν και βελτίωσιν της παραγωγής όσον και δια την συντήρησιν των μελών των.

7) Να ανατεθή αμέσως εις τους Συνεταιρισμούς η διάθεσις των σιγαρέττων και μονοπωλιακών εν γένει ειδών εις τα μέλη των, συν τω χρόνω δε και όλων των υπό του Κράτους και του Ερυθρού Σταυρού διανεμομένων ειδών διατροφής και εν γένει βιοτικής ανάγκης.

8) Οι συνεταιρισμοί, μη αποβλέποντες εις προνομιακήν υπέρ αυτών μέριμναν, ζητούν υπέρ των απόρων τάξεων και των ανέργων την διατήρησιν, ενίσχυσιν και συστηματοποίησιν των συσσιτίων καταλλήλως οργανουμένων υπό πνεύμα επίσης συνεταιριστικόν και διοικουμένων από Επιτροπάς, εκλεγομέ-

νας υπό των συσσιτούντων, των απαιτούμενων δια την λειτουργίαν των συσσιτίων τροφίμων εξασφαλιζομένων κανονικώς υπό του Κράτους.

Επιτακτική δε κοινωνική ανάγκη επιβάλλει την άμεσον έκδοσιν διατακτικών δια την χορήγησιν τροφίμων από τας κρατικές αποθήκας εις τας λαϊκάς τάξεις, συνεταιρισμένας και μη, και την αύξησιν της μερίδος του άρτου εις 100 δράμια.

9) Να επιδιωχθή η άμεσος επαφή των Συνεταιρισμών Καταναλώσεως με τους Γεωργικούς και λοιπούς παραγωγικούς Συνεταιρισμούς προς αμοιβαίαν προστασίαν και παραγωγήν των συμφερόντων αμφοτέρων των κατηγοριών, παραγωγών και καταναλωτών, άτινα συμφέροντα είναι και συμφέροντα ολοκλήρου του πληθυσμού.

10) Ως συνέπεια του ανωτέρω αιτήματος ανακύπτει η κοινωνική ανάγκη καταργήσεως της συγκεντρώσεως και πάσης εις είδος φορολογίας, μέτρων άτινα έθιξαν καιριώτατα την παραγωγήν, χωρίς αντιστοίχως να εξυπηρετήσουν την κατανάλωσιν και της αντικαταστάσεώς της δια της ελευθέρας συνεταιριστικής συναλλαγής μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών.

Εντέλλονται δε την υποβολήν του παρόντος δια του Γενικού Συμβουλίου της Επιτροπής Συνεγαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως.

Εν Αθήναις τη.... Ιανουαρίου 1943

Τα μέλη του Συνεταιρισμού.....

(Ονοματεπώνυμα)

(Υπογραφές)

* * *

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

Εν Αθήναις τη 30η Μαΐου 1943

*Υπόμνημα περι ενισχύσεως των Συνεταιρισμών Καταναλώσεως
δια την απ' ευθείας από τους παραγωγούς προμήθειαν ειδών
της εφεξής παραγωγής (*)*

Προς τον κ. Πρόεδρον της Κυβερνήσεως
Ενταύθα

Κύριε Πρόεδρε,

Ο Συνεταιρισμός δεν είναι θεσμός άγνωστος δια τον Ελληνικόν λαόν. Αποτελεί παράδοσιν δια την Ελληνικήν φυλήν η οποία από της εποχής της Τουρ-

(*) Για διευκόλυνση το κείμενο δίνεται μονοτονικά αλλά χωρίς άλλες μεταβολές

κοκρατίας δια των Συνεταιρισμών ανέπτυξεν όλην την δραστηριότητά της, δια να αποτελέση φωτεινόν παράδειγμα προς μίμησιν και δια τας προηγμένας χώρας της δύσεως, ως προκύπτει από την συνεταιριστικήν ιστορίαν.

Εάν οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί δεν είχαν μέχρι σήμερον ανάλογον ανάπτυξιν, τούτο οφείλεται εις το γεγονός, ότι αι προ της περιόδου ταύτης του πολέμου οικονομικαί και βιωτικαί συνθήκαι δεν ήσαν τόσον επιτακτικαί, δια να επιβάλλουν την δημιουργίαν τοιούτων συνεταιρισμών. Πάντως, όπου προηγμένοι τινές τάξεις του λαού κατανοήσαντες την σημασίαν των συνεταιρισμών εδημιούργησαν τοιούτους, είναι γνωστή η λαμπρά δράσις των και τα ευεργετικά υπέρ των συνεταιρισμών αποτελέσματα.

Υπό την πίεσιν όμως των σημερινών δυσκόλων επισιτιστικών συνθηκών κατενοήθη η ανάγκη της δημιουργίας προμηθευτικών και καταναλωτικών συνεταιρισμών, οι οποίοι αποτελούν οικονομικούς οργανισμούς με δυνατότητα εξυπηρετήσεως ιδιαιτέρως των πτωχών λαϊκών τάξεων. Προς την κατεύθυνσιν αυτήν ωργανώθη ο αστικός πληθυσμός, δια να αντιμετωπίση καλλίτερον το οξύ επισιτιστικόν πρόβλημα της παρούσης στιγμής. Ούτως υπό την πίεσιν των αναγκών ωργανώθησαν οι Συνεταιρισμοί καταναλώσεως.

Οι Συνεταιρισμοί κατά την διεξαγωγήν του έργου των αντελήφθησαν εξ αρχής την ανάγκην συντονισμού των ενεργειών των και κοινής κατευθύνσεως. Εκ της ανάγκης ταύτης και της ελευθέρας θελήσεως των Συνεταιρισμών απέρρευθεν η Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως εις την οποίαν σήμερον συμμετέχουν 100 Συνεταιρισμοί Καταναλώσεως συμποσούντες 70.000 περίπου μέλη και περιλαμβάνοντες εις τους κόλπους των μετά των μελών των οικογενειών των πληθυσμόν εκ 300.000 περίπου ατόμων. Συνεπώς η Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως αποτελεί οργανισμόν και δυνάμενον εγκύρως και γνησίως να εκφράζη τας γνώμας του υπ' αυτής εκπροσωπούμενου πληθυσμού εις τον επισιτιστικόν τομέα.

Η Επιτροπή ευθύς από της περυσινής συστάσεώς της, προέβη εις μελέτην περί της συστηματικής οργανώσεως των Συνεταιρισμών εν συνεργασία με επιστήμονας κύρους, ειδικούς περί τα συνεταιριστικά και με τα αρμόδια όργανα της Πολιτείας.

Τα συμπεράσματα της μελέτης ταύτης διευτώθησαν εις σχέδιον Νόμου υποβληθέντος εις την Κυβέρνησιν από του παρελθόντος έτους.

Εν συνεχεία η Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως προέβη εις την έρευναν και την μελέτην όλων των αφορώντων τους Συνεταιρισμούς ζητημάτων και εν συνεργασία μετ' αυτών συνέταξε ψήφισμα προς την Κυβέρνησιν, υπογραφέν υφ' όλων των συνεταιρισμών, όπερ περιλαμβάνει τας βασικάς αυτών επιδιώξεις. Μία εκ των βασικών επιδιώξεων είναι και η συνεργασία και αλληλοβοήθεια μετά των παραγωγικών συνεταιρισμών δια την αύξησιν και βελτίωσιν της εγχώριας παραγωγής, από την οποίαν κυρίως εξαρτάται ο επισιτισμός της χώρας, ιδιαιτέρως σήμερον λόγω των εκ του πολέμου δυσκολιών διεθνούς επικοινωνίας.

Εις την ιδιαιτέραν όμως αρμοδιότητα και αποστολήν των Συνεταιρισμών καταναλώσεως ανάγεται η εν συνεργασία μετά των παραγωγικών Συνεταιρισμών οργάνωσις του κυρίου των έργου της διοχετεύσεως δηλαδή της παραγωγ-

γής απ' ευθείας εις την κατανάλωσιν.

Το θέμα τούτο απησχόλησεν και πέρυσι την Επιτροπήν Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως, η οποία υπέβαλεν σχετικόν υπόμνημα προς την Κυβέρνησιν.

Δυστυχώς η αρχική κατανόησις και προθυμία διευκολύνσεως του έργου των Συνεταιρισμών εκ μέρους των αρμοδίων Κρατικών οργάνων μετετράπη κατόπιν εις αδιαφορίαν δια να καταλήξη τελικώς εις πλήρη εγκατάλειψιν.

Ήδη εν όψει της εφετεινής συγκομιδής και με την πείραν του διαρρεύσαντος έτους η Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως ζωηρώς ενδιαφέρθη και κατόπιν εξονυχιστικής μελέτης και επανειλημμένων συσκέψεων κατέληξεν εις τα προτεινόμενα κατωτέρω συμπεράσματα:

1) Η εφαρμοσθείσα υπό της Κυβερνήσεως επί της περυσινής παραγωγής πολιτική της αναγκαστικής συγκεντρώσεως απεδείχθη άκρως σφαλερά, διότι, ενώ κατέθλιψε την παραγωγήν, ουδόλως ωφέλησε την κατανάλωσιν, δεδομένου ότι ουδεμία ποσότης εκ της συγκεντρωθείσης παραγωγής διενεμήθη εις το κοινόν.

Δια τούτο ο Συνεταιρισμένος κόσμος κηρύσσεται κατά της συγκεντρώσεως και πάσης εις είδος φορολογίας, ως μέτρων ανελευθέρων, μέτρων καταθλιπτικών δια την παραγωγήν, μέτρων άτινα εκ της προσφάτου πείρας απεδείχθησαν τελείως ανωφελή δια την κατανάλωσιν και προάγουσα την μαύρην αγοράν.

Αντί τούτων τάσσεται υπέρ της ελευθέρας συναλλαγής, η οποία δια τους οργανωμένους παραγωγούς και καταναλωτάς πρέπει να συντελεσθή δια των Συνεταιρισμών.

2) Βασική προϋπόθεσις δια την επιτυχίαν της υγιούς πολιτικής της στηριζομένης επί της βάσεως της ελευθέρας συναλλαγής μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών είναι η χρηματοδότησις των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών. Επειδή όμως ως είναι φυσικόν υπό τας παρούσας τραγικάς δια τους μισθωτούς οικονομικάς συνθήκας οι Συνεταιρισμοί δεν είναι δυνατόν να αρυσθούν τα απαιτούμενα κεφάλαια εκ της μερίδος των συνταίρων είναι φανερόν ότι άλλοθεν πρέπει να αναζητηθή η λύσις του προβλήματος της χρηματοδοτήσεως.

Η Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως κατόπιν εξονυχιστικής μελέτης του ζητήματος καταλήγει εις το συμπέρασμα ότι μόνος τρόπος χρηματοδοτήσεως υπό τας παρούσας συνθήκας είναι η παροχή οικονομικής ενισχύσεως προς τους Συνεταιρισμούς εκ μέρους του Κράτους, των Δήμων, των Οργανισμών, των Εταιριών και γενικώς των Εργοδοτών. Η οικονομική αύτη ενίσχυσις εκάστου ατόμου δεν πρέπει να είναι κατωτέρα των δρχ. 100.000 κατά προστατευόμενον μέλος του συνταίρου.

3) Δευτέραν βασικήν προϋπόθεσιν δια την επιτυχίαν του έργου αποτελεί η εξασφάλισις των απαραίτητων μέσων μεταφοράς. Προς τούτο το Κράτος δέον να διαθέτῃ τον απαιτούμενον αριθμόν βαγονίων ή και συμπληρωματικώς, εν περιπτώσει ανεπαρκείας τοιούτων, να προβαίνει καθ' υπόδειξιν της Επιτροπής των Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως ή των δια λογαριασμόν της ενεργούντων, εις την επίταξιν των απαραίτητων μέσων μεταφοράς και την χορήγησιν της απαιτούμένης καυσίμου ύλης.

Ούτω μόνον, εν γενικαίς γραμμαίς, νομίζει η Επιτροπή Συνεργαζομένων Συνεταιρισμών Καταναλώσεως ότι θα εξασφαλισθή η διοχέτευσις της εφετεινής παραγωγής εις την κατανάλωσιν με βασίμους ελπίδας επιτυχίας. Το εμπόριον σήμερον έχει εκφύγει των χειρών της υγιούς τάξεως των εμπόρων και έχει περιέλθει εις χείρας τολμηρών καρδοσκοπών των οποίων μοναδικόν κίνητρον είναι η αχαλίνωτος κερδοσκοπία. Πλήθος παρασιτικών διαμέσων έχει παρεισφρύσει εις την κυκλοφορίαν των αγαθών, επιβαρύνουσα υπερμέτρως τας τιμάς. Μια αψυχολόγητος τάσις συνεχούς ανόδου των τιμών είναι το αποτέλεσμα της ασυνειδήτου ταύτης δράσεως, η οποία, ως είναι φυσικόν, εξαθλιώνει την θέσιν των μισθωτών.

Οι Συνεταιρισμοί αντιθέτως είναι τα μοναδικά όργανα, τα οποία ενισχυόμενα με τα υποδεικνυόμενα μέσα, θα φέρουν εις απ' ευθείας επαφήν την παραγωγήν με την κατανάλωσιν, θα απαλλάξουν την αγοράν από το βάρος των μεσαζόντων, θα συντελέσουν εις την πτώσιν και σταθεροποίησιν των τιμών και θα ανακουφίσουν τας λαϊκάς τάξεις.

Πρόθυμοι εις πάσαν περαιτέρω εξήγησιν επί των προτεινομένων μέτρων, παρακαλούμεν όπως ευαρεστηθήτε και επιληφθήτε το ταχύτερον της μελέτης των ίνα τεθούν εις εφαρμογήν πριν ή αρχίση η διάθεσις της παραγωγής.

Μετά σεβασμού
Το Γενικόν Συμβούλιον της Επιτροπής Συνεργαζομένων
Συνεταιρισμών Καταναλώσεως

Ο Πρόεδρος

Τα Μέλη»

* * *

(Στο επόμενο τεύχος: 'Άλλα βασικά κείμενα).

PRIMA

YAN/AM

γεύση
στη ζωή!

 ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΛΑΜΗ ΣΥΝΕΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΙΔΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΟΘΝΤΩΝ

**ΤΑ ΚΕΡΔΟΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΑΣ**

ΣΕΚΟΒΕ

ΡΟΔΟΠΗ

ΒΙΟΧΥΜ

**Ε.Γ.Σ. ΛΕΣΒΟΥ
Ε.Γ.Σ. ΣΕΡΡΩΝ
Ε.Γ.Σ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
Ε.Γ.Σ. ΛΑΚΩΝΙΑΣ**

**Α.Ε.Β.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Ε.Γ.Σ. ΗΛΕΙΑΣ - ΟΛΥΜΠΙΑΣ
Ε.Γ.Σ. ΝΑΞΟΥ
Ε.Γ.Σ. ΤΗΝΟΥ
Σ/σμός ΣΚΟΠΕΛΟΥ**

ΜΙΑ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

- Κονσέρβες
- Κατεψυγμένα Λαχανικά
- Χρυσή Πατάτα
- Τυριά
- Αλλαντικά
- Ελιές
- Ρύζι - Όσπρια
- Τουρσιά
- Λάδια - Πυρηγέλαια
- Χυμοί
- Κρασιά
- Δαμάσκηνα

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**

Ελληνική Συνεταιριστική Εταιρία Διανομών - Εξαγωγών και Εισαγωγών Α.Ε.

Ακαδημίας και Γενναδίου 8 Αθήνα 142 τηλ: 36.42.311-13

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Μέρος γ'

Του Ν. Πατρίκιου

Τρία είναι τα βασικά Νομοθετήματα που βοήθησαν και συνετέλεσαν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των εργασιών των Αλιευτικών Συνεταιρισμών της Χώρας μας:

1) Ο Α.Ν. 18/1935 ο οποίος καθόρισε ότι μεταξύ των σκοπών της Αγροτικής Τράπεζας περιλαμβάνεται και η προστασία της Αλιείας και πάσης συναφούς επιχειρήσεως, με την παροχή δανείων ή πιστώσεων.

2) Ο Α.Ν. 2078/1939 με τον οποίο ανετέθη η Εποπτεία των Αλιευτικών Συνεταιρισμών στην Αγροτική Τράπεζα και

3) Ο Α.Ν. 1168/1944 με τον οποίο καθιερώθηκε «η παρά του δημοσίου ενοικίαση ιχθυοτροφείων, λιμνών και εν γένει υδάτων απ' ευθείας και άνευ δημοπρασίας, στους Αλιευτικούς Συνεταιρισμούς, με την εγγήση της Αγροτικής Τραπεζής».

Ουσιαστικά η αλιευτική πίστη ασκήθηκε από την ΑΤΕ από το έτος 1937, ανακόπηκε κατά τον πόλεμο και την εχθρική κατοχή (1940 έως και 1944) και συνεχίστηκε μετά την απελευθέρωση, όταν το Κράτος έθεσε στη διάθεση της Αγροτικής Τράπεζας, τις αναγκαίες προς τούτο πιστώσεις.

Η αλιευτική πιστωτική πολιτική της Αγροτικής Τράπεζας, εκδηλώθηκε ανάλογα με τις εκάστοτε εμφανιζόμενες ανάγκες της αλιείας και των Αλιευτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και ανταποκρίθηκε στις υφιστάμενες μορφές των αλιευτικών εκμεταλλεύσεων, με προφανή επιδίωξη των υπηρεσιών της ΑΤΕ, την ανάπτυξη της Αλιείας και των Αλιευτικών Συνεταιρισμών πάνω σε υγιείς αρχές και σταθερές οικονομικές βάσεις, παράλληλα με την καλή οργάνωση, χρηστή διοίκηση και έντιμη διαχείριση, ιδιότητες που εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των αλιευτικών οργανώσεων.

Η εκ μέρους της Αγροτικής Τράπεζας οικονομική ενίσχυση των αλιευτικών οικονομικών μονάδων, παρέχεται με τις ακόλουθες μορφές:

α) Βραχυπρόθεσμα Δάνεια: Χορηγούνται για την αντιμετώπιση τρεχουσών δαπανών των αλιευτικών εκμεταλλεύσεων (μεμονωμένων συνεταρισμένων).

β) Μεσοπρόθεσμα Δάνεια: Χορηγούνται για την πραγματοποίηση μονιμότερων βελτιώσεων στις αλιευτικές εκμεταλλεύσεις για να βοηθήσουν τους ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών να συμπληρώσουν τον εξοπλισμό τους με μέσα και όργανα της αλιείας.

γ) Δάνεια επ' ενεχύρω Αλιευτικών Προϊόντων. Η περίπτωση αυτή αφορά τα κατεψυγμένα και το αυγοτάραχο, γιατί τα νωπά διατίθενται αμέσως και δεν συντρέχει περίπτωση ενεχύρου.

δ) Χρηματοδοτήσεις βραχυπρόθεσμες Συνεταιρισμών: Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δάνεια που χορηγούνται στους αλιευτικούς Συνεταιρισμούς (Νομικά πρόσωπα) για την αντιμετώπιση εξόδων ιχθυοτροφείων, λιμνών (ενοικιαζομένων με το Νόμο 1168/1944), όπως και για την κάλυψη εξόδων προετοιμασίας και εκκινήσεως (προκαταβολές και τροφοδοσίες πληρωμάτων - καύσιμα κλπ.) συνεταιρικών αλιευτικών συγκροτημάτων (Γρι - Γρι και μηχανοτρατών), όπως και για τις δαπάνες συντηρήσεως και μεταφοράς των αλιευτικών προϊόντων.

ε) Χρηματοδοτήσεις Συνεταιρισμών επ' ενεχύρω: Για την από κοινού συγκέντρωση, συντήρηση και διάθεση των αλιευτικών προϊόντων των συνεταίρων ή των Συνεταιρισμών. Επίσης για την αντιμετώπιση εξόδων λειτουργίας βιοτεχνιών αλιπασμάτων, κατασκευή δικτύων και σχοινίων, την ομαδική προμήθεια πλωτών μέσων, μηχανών, αλιευτικών εφοδίων και εργαλείων για τις ανάγκες των συνεταίρων.

Γενικά η Αγροτική Τράπεζα με επιτυχία άσκησε την αλιευτική πίστη, εξυπηρέτησε τους αλιείς και συνέβαλε ιδίως με την εποπτική της υπηρεσία στην ίδρυση, ανάπτυξη και καλή λειτουργία των Αλιευτικών Συνεταιρισμών.

Οι εργασίες των Αλιευτικών Συνεταιρισμών κατανέμονται ως ακολούθως:

I. Εργασίες Συνεταιρισμών Μέσης Αλιείας

Η μέση αλιεία στη χώρα μας ασκείται με την μορφή καθαρής επιχείρησης που την προσδιορίζει ο αριθμός των απασχολούμενων εργατών και το μέγεθος των αναγκαιούντων παγίων και κυκλοφοριακών κεφαλαίων, διενεργείται δε με μηχανότρατες, Γρι - Γρι ημέρας και Γρι - Γρι νύχτας. Αυτή η αλιεία έχει χρονική διάρκεια για τις μηχανότρατες από Οκτώβριο μέχρι τέλους Μαΐου, για τα Γρι - Γρι νύχτας από τα μέσα Μαρτίου μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου και για τα Γρι - Γρι ημέρας από τα μέσα Οκτωβρίου μέχρι μέσα Απριλίου. Συνήθως, η σχέση εργασίας των εργαζομένων στα Γρι - Γρι και στις μηχανότρατες σε όλη τη χώρα, είναι με μερίδιο, με ποσοστό για τους αλιεργάτες περίπου 55 - 60% στα κέρδη. Ο τρόπος εργασίας είναι τέτοιος που θα ευνοούσε τη Συνεταιριστική εκμετάλλευση την προαναφερομένων αλιευτικών μέσων.

Όμως τόσο οι ιδιοκτήτες των αλιευτικών σκαφών, όσο και οι εργαζόμενοι σε αυτά αλιεργάτες έχουν παρασυρθεί μεθοδικά και συστηματικά από τους ιχθυεμπόρους με αποτέλεσμα, ενώ έχουν ιδρυθεί άνω των 100 Συνεταιρισμοί πλοιοκτητών μηχανοκινήτου αλιείας και αλιεργατών, σχεδόν στο σύνολό τους αδράνησαν και αρκετοί από αυτούς διαλύθηκαν.

Ο κλάδος της μέσης αλιείας, ακριβώς επειδή δεν είναι συνεταιριστικά οργανωμένος, αντιμετωπίζει οξύτατα προβλήματα, που έχουν επείγουσα μορφή. Τα κυριότερα είναι το υψηλό κόστος παραγωγής και η έλλειψη οργάνωσης στη διάθεση των αλιευμάτων.

Το υψηλό κόστος παραγωγής οφείλεται στις ποικίλες επιβαρύνσεις, στο πλήθος των αλιευτικών επιχειρήσεων, στη μικρή χωρητικότητα σημαντικού μέρους του στόλου της μέσης αλιείας, στην καθυστέρηση που σημειώνεται στην ανανέωση του τεχνικού εξοπλισμού των σκαφών και στην έλλειψη αλιευτικής έρευνας.

Η έλλειψη οργάνωσης στη διάθεση των αλιευμάτων εμφανίζεται με την ανεπάρκεια των μεταφορικών μέσων, με τη μέχρι σήμερα, μη ορθολογική και προς όφελος των ιχθυοπαραγωγών λειτουργία των ιχθυοσκαλών, με την παρεμβολή πολλών ενδιαμέσων, με την απουσία μηχανισμού συντήρησης και διακίνησης στο εσωτερικό των προϊόντων της αλιείας και με την αδυναμία απορρόφησης των πλεονασμάτων για βιομηχανική επεξεργασία.

Αποτέλεσμα της παραπάνω κατάστασης είναι το χαμηλό εισόδημα των αλιέων (πλοιοκτήτη και αλιεργατών) και η μεγάλη επιβάρυνση που υφίστανται οι καταναλωτές. Οι διαπιστώσεις αυτές μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η μέση αλιεία έχει ανάγκη εξυγίανσης με την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερομένων, της Πολιτείας και των εκπροσώπων των αλιευτικών Συνεταιρισμών και Ενώσεων.

Οι εργασίες των λειτουργούντων Συνεταιρισμών Μέσης Αλιείας συνίσταται σε:

α) Εργασίες Διοικητικές - Οργανωτικές:

Αυτές είναι 1) Η εξεύρεση κατάλληλου καπετάνιου μεταξύ των συνεταίρων (ψαροκαπετάνιου) που να διαθέτει και αναγκαία τεχνική κατάρτιση, πείρα, διοικητικά και οργανωτικά προσόντα και που θα διευθύνει όλη την εργασία από τον απόπλου της μηχανότρατας ή του Γρι - Γρι μέχρι την επάνοδο του στην ιχθυόσκαλα. Ο καπετάνιος είναι ο προϊστάμενος όλου του προσωπικού του αλιευτικού συγκροτήματος. 2) Η πρόσληψη καλού και έμπειρου μηχανικού με δίπλωμα ανάλογο της χρησιμοποιούμενης μηχανής. 3) Η προμήθεια των απαραίτητων αλιευτικών εφοδίων, ειδών και ανταλλακτικών όλων των μηχανών και εργαλείων, δικτύων, νημάτων, σπάγγων, ιστίων, τροφίμων, πάγου κλπ. τα οποία θα απαιτηθούν στη διάρκεια της αλιευτικής εργασίας που έχει προγραμματισθεί. 4) Η εξασφάλιση καταλλήλου και εξειδικευμένου προσωπικού μεταξύ των συνεταίρων, το οποίο θα συντελέσει αποτελεσματικά στην επιτυχή άσκηση της αλιείας και θα είναι ικανό να αντιμετωπίσει τις καιρικές συνθήκες και 5) Η έγκαιρη σύναψη των απαραίτητων δανείων για την αντιμετώπιση των δαπανών του αλιευτικού συγκροτήματος.

β) Εργασίες Τεχνικές:

Αυτές είναι : 1) Η μελέτη και εξεύρεση του κατάλληλου θαλασσίου χώρου που θα αλιεύσει κατά εποχές το αλιευτικό συγκρότημα και σύνταξη αναλόγου προγράμματος. 2) Η επισκευή των μηχανών, δικτύων και αλιευτικών εργαλείων και σκευών ώστε η αλιεία να γίνεται χωρίς κανένα εμπόδιο.

γ) Εργασίες Διάθεσης Αλιευμάτων (Εμπορίας).

Όλη η παραγωγή σε αλιεύματα του αλιευτικού συγκροτήματος (μηχανότρατας ή Γρι - Γρι) παραδίδεται στο Συνεταιρισμό για από κοινού πώληση στα οριζόμενα παρά τον Διοικητικού Συμβουλίου κέντρα παραλαβής αλιευμάτων. Η πώληση των αλιευμάτων, τόσο των Συνεταιρισμών μέσης αλιείας (Χαλκίδος, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Βόλου κλπ.) όσο και των επιχειρηματιών - παραγωγών, διενεργείται από τις ιχθυόσκαλες που λειτουργούν στα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα (Πειραιά, Πάτρα, Θεσσαλονίκη, Χαλκίδα, Καβάλα κλπ.).

Οι ιχθυόσκαλες είναι κέντρα υποδοχής των αλιευμάτων, όπου δημοπρατούνται και διατίθενται προσκομιζόμενα παρά των αλιευτικών Συνεταιρισμών και αλιευτικών επιχειρήσεων αλιεύματα. Διαθέτουν αναλόγους χώρους διακίνησης των ιχθύων, ψυκτικούς θαλάμους, πλάστιγγες, τελλάρα, κιβώτια, προσωπικό και άλλα εργαλεία τα οποία διευκολύνουν το εμπόριο των ιχθύων.

Οι ιχθυόσκαλες είναι το χρηματιστήριο για τις τιμές των ιχθύων και αποδίδουν στους προσκομιστές αλιείς, Συνεταιρισμούς ή επιχειρηματίες τις τιμές της ημέρας που θα πωληθούν, εκτός αν οι αλιείς έχουν δεσμευθεί στους ιχθυεμπόρους με χορηγηθείσες προκαταβολές, οπότε η διεξαγόμενη δημοπρασία στην ιχθυόσκαλα καθίσταται εντελώς τυπική. Από ό,τι γνωρίζουμε αρκετοί παραγωγοί και Συνεταιρισμοί δεσμεύουν την παραγωγή τους στους ιχθυεμπόρους από παράδοση.

Στη μέση αλιεία συμπεριλαμβάνεται και η Μεσογειακή ή Μεγάλη Αλιεία η οποία διεξάγεται με μηχανότρατες εκτός των ελληνικών θαλασσών στα Βόρεια Αφρικανικά παράλια (Κυρηναϊκή - Τριπολίτιδα) και δυτικές περιοχές της Μεσογείου. Επειδή η μεταφορά των αλιευόμενων ιχθύων από τις μηχανότρατες είναι χρονοβόρος και αντιοικονομική, οι μηχανότρατες που ψαρεύουν στις περιοχές αυτές χωρίζονται σε ομάδες (6 έως 8) και συμφωνούν εναλλακτικά μία μηχανότρατα να μεταφέρει τα αλιεύματα των άλλων στα κέντρα κατανάλωσης. Έτσι οι αλιευόμενοι ιχθείς μεταφέρονται νωποί και φρέσκοι, τα πληρώματα δεν χάνουν ημέρες εργασίας και το κόστος παραγωγής είναι χαμηλότερο.

Στην περίπτωση αυτή παρατηρούμε ότι έχει εφαρμογή η άτυπη μορφή Συνεταιριστικής μεταφοράς των αλιευμάτων και συνάγεται ότι με κατάλληλη διαφώτιση εκ μέρους της Υπηρεσίας Αλιείας του Υπουργείου Γεωργίας και της Διεύθυνσης Συνεταιρισμών της Αγροτικής Τράπεζας, θα ήταν δυνατόν να επιτευχθεί η οργάνωση της μέσης και Μεσογειακής αλιείας σε Συνεταιριστική βάση για μείωση του κόστους παραγωγής και για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος εμπορίας και αξιοποίησης της παραγωγής των αλιευμάτων με τη μεταποίηση του πλεονάζοντος αλιεύματος που πολλές φορές καταστρέφεται.

II. Εργασίες Συνεταιρισμών Παρακτίου Αλιείας:

Στην παράκτια αλιεία περιλαμβάνονται όλοι οι αλιείς που ψαρεύουν με μικρές ιστιοφόρες ή μηχανοκίνητες βάρκες ή πλοία, εφοδιασμένα με διάφορα είδη δικτύων, παραγαδιών κλπ. Είναι μικρές ατομικές αλιευτικές εκμεταλλεύσεις των αλιών μετά των μελών των οικογενειών τους ή με ένα ή δυο συνεταίρους. Στον τομέα αυτό η απόδοση των αλιευτικών Συνεταιρισμών είναι άνευ σημασίας και οφείλεται στο χαμηλό επαγγελματικό και μορφωτικό επίπεδο των παρακτίων αλιέων. Όπου ιδρύθηκαν Συνεταιρισμοί αυτής της μορφής απασχολούνται με εργασίες από κοινού διαθέσεως των ιχθύων για επίτευξη καλύτερων τιμών και από κοινού προμηθείας των ειδών που χρειάζονται για τις αλιευτικές εργασίες των συνεταίρων αλιέων.

III. Εργασίες Συνεταιρισμών Γλυκών Υδάτων (κλειστών):

Η αλιεία στις λιμνοθάλασσες, λίμνες, ποταμούς και γενικά στα κλειστά ιχθυοτρόφα ύδατα γίνεται, με δίκτυα, καμάκια, παραγάδια, σταφνοκάρυα και

με αλιευτικές βάρκες (γαίτες ή πριάρια), το πλείστον χωρίς μηχανή, με μόνιμες συλληπτικές εγκαταστάσεις, ιβάρια ή διβάρια ονομαζόμενα, τα οποία κατασκευάζονται σύμφωνα με τα διδάγματα της τεχνικής πείρας και τοποθετούνται σε κατάλληλες θέσεις των Ιχθυοτροφείων.

Η εκμετάλλευση των ιχθυοτροφείων και λιμνών παρά των αλιευτικών Συνεταιρισμών είχε ως αποτέλεσμα αύξηση της παραγωγής των ιχθυοτροφείων, την αύξηση των εσόδων του Δημοσίου το οποίο λαμβάνει, σαν μίσθωμα 25% των αλιευομένων ιχθύων με βάση τις τιμές πωλήσεως και την αύξηση των προσόδων των αλιεργατών.

Από την πείρα μου, αφού παρηκολούθησα επί πολλά χρόνια αλιευτικούς Συνεταιρισμούς, οφείλω να επιστήσω την προσοχή των Διοικήσεων τους για την τοποθέτηση, σε κάθε Συνεταιρισμό, ικανού, πεπειραμένου και με οικονομοτεχνικές γνώσεις Διευθυντή, γιατί οι αλιευτικοί Συνεταιρισμοί είναι παραγωγικές εμπορικές επιχειρήσεις, που η επιτυχία τους εξαρτάται εκτός της παραγωγής και από την καλή τοποθέτηση του προϊόντος της παραγωγής, την καλή «εμπορία των ιχθύων».

Οι εργασίες των συνεταιρισμών ιχθυοτροφείων διακρίνονται σε:

1. Εργασίες Διοικητικές - Οργανωτικές

Αυτές ανάγονται στη διοικητική οργάνωση του ιχθυοτροφείου με την τοποθέτηση, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Συνεταιρισμού Προϊσταμένου του ιχθυοτροφείου, που ονομάζεται караβοκύρης και ο οποίος πρέπει να έχει κοινή αναγνώριση ως εμπειρότερος και με τεχνικές γνώσεις στην τέχνη της ιχθυοτροφίας. Επίσης πρέπει να έχει μακρόχρονη υπηρεσία ιχθυεργάτου.

Η επάνδρωση του ιχθυοτροφείου γίνεται με εισήγηση του караβοκύρη, από το Διοικητικό Συμβούλιο ανάλογα με την ειδικότητα και τις ανάγκες του ιχθυοτροφείου. Ο караβοκύρης οργανώνει διοικητικά και τεχνικά την όλη εργασία εκμετάλλευσης του ιχθυοτροφείου, παρακολουθεί και ελέγχει τους στην δύναμή του εργάτες και την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας και ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού για την πορεία της εργασίας.

2. Εργασίες Τεχνικές:

Αυτές είναι α) Η έγκαιρη προσπάθεια προμήθειας των απαραίτητων υλικών και αλιευτικών εφοδίων, δηλαδή καλάμων, πασσάλων, φλουδίων, σαμακίου, σύρματος πειρών ιχθυοτροφείου κλπ. τα οποία υλικά προβλέπονται στον προϋπολογισμό υλικών εφοδίων που συντάσσει ο караβοκύρης, δυο μήνες προ της λήξεως κάθε αλιευτικού έτους και τον οποίο υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού β) Η εργασία του πλεξίματος των απαραίτητων καλαμωτών, για το κλείσιμο των θαλασσιών χώρων όπου θα αλιεύσει ο Συνεταιρισμός και η έγκαιρη τοποθέτηση τους. γ) Η τοποθέτηση των ιβαρίων (συλληπτικών εγκαταστάσεων) σε κατάλληλη θέση ώστε να είναι εξασφαλισμένη η καλή σοδειά και η ασφαλής αλιεία, των στους κλειστού χώρους ευρισκομένων ιχθύων. δ) Η διενέργεια της αλιείας με τον καταμερισμό της εργασίας, παρά του караβοκύρη, ανάλογα με την ειδικότητα κάθε ιχθυεργάτη.

3. Εργασίες Εμπορίας Αλιευμάτων (Διαθέσεως)

Η διάθεση των αλιευμάτων γίνεται με πρατήρια των Συνεταιρισμών ή μέσω των υφισταμένων ιχθυοσκαλών ή με δημοπρασία ή μέσω των Ενώσεων Αλιευτικών Συνεταιρισμών ή σε ιχθυεμπόρους με προμήθεια, με την παρακολούθηση αντιπροσώπων του συνεταιρισμού. Κυρίως όμως η διάθεση των αλιευμάτων των αλιευτικών συνεταιρισμών πραγματοποιείται μέσω των ιχθυοσκαλών, που αποτελούν τα χρηματιστήρια διαθέσεως των αλιευμάτων στη χώρα μας.

IV. Εργασίες Συνεταιρισμών Ελευθέρων Αλιέων.

Οι ελεύθεροι αλιείς είναι μια τάξη ψαράδων που έχει το προνόμιο, από την εποχή της απελευθερώσεως του Ελληνικού Κράτους (1821), να αλιεύει εντός των λιμνοθαλασσών, λιμνών και κλειστών υδάτων χωρίς να καταβάλει δικαίωμα στο Ελληνικό Δημόσιο.

Το προνόμιο αυτό και ο εγωϊστικός χαρακτήρας των ελευθέρων αλιέων συνετέλεσε ώστε σ' αυτούς να μην έχει αναπτυχθεί το Συνεταιριστικό πνεύμα καίτοι υφίστανται τη μεγαλύτερη εκμετάλλευση από τους ιχθυεμπόρους. Πάντως στις περιοχές που υπήρξε διαφώτιση, ιδρύθηκαν Συνεταιρισμοί ελευθέρων αλιέων, λειτουργούν αποδοτικά και προστατεύουν το εισόδημα των μελών τους, τα οποία αλιεύουν ή χωριστά ή δυο μαζί αποκλειστικά για τον εαυτό τους. Τα αλιεύματα των μελών προσκομίζονται προς από κοινού πώληση στο Συνεταιρισμό, που φροντίζει για την επίτευξη καλύτερων τιμών.

Επίσης ο Συνεταιρισμός α) Προμηθεύεται εργαλεία και υλικά (δίκτυα έτοιμα, νήματα, σχοινιά, σπάγγους, ιστία, υφάσματα ιστίων κλπ.) από τις πηγές προέλευσης β) Ιδρύει πρατήρια διάθεσης ιχθύων γ) Φροντίζει για την εξεύρεση αγορών καταναλώσεως και ευρίσκεται διαρκώς πληροφορημένος για τις τιμές διαθέσεως των ιχθύων, λαμβάνει κάθε μέτρο εξυπηρετικό των γενικότερων υλικών και οικονομικών συμφερόντων των αλιέων μελών του.

V. Εργασίες Συνεταιρισμών Σπογγαλιέων:

Σπογγαλιεία είναι η αλιεία σπόγγων με σπογγαλιευτικό πλοίο ή πλοιόριο. Πλοίο σπογγαλιευτικό είναι το εφοδιασμένο με μηχανικό σύστημα παροχής αέρα στους δύτες.

Το σπογγαλιευτικό συγκρότημα αποτελείται από το σπογγαλιευτικό πλοίο και από το βοηθητικό πλοίο ή ντεπόζιτο, το οποίο συνοδεύει τα σπογγαλιευτικά πλοία στις περιοχές της εργασίας τους και χρησιμοποιείται για την αποθήκευση των εφοδίων των σπογγαλιευτικών πλοίων, την διατροφή των πληρωμάτων και την αποθήκευση των αλιευομένων σπόγγων.

Δύτης είναι ο με σκάφανδρο ή άλλο αναγνωρισμένο μέσο αλιέας σπόγγων. **Επιτηρητής** είναι ο εντεταλμένος εκ του πληρώματος για την παρακολούθηση των δυτών κατά τη διάρκεια της εργασίας τους καθώς και για τη διεύθυνση και συντήρηση των μηχανημάτων καταδύσεως. Η σπογγαλιεία γίνεται κυρίως στα παράλια της Αφρικής, Κύπρου, Αιγύπτου και σε όλα τα παράλια των νήσων Αιγαίου.

Το ξεκίνημα για σπογγαλιεία γίνεται το μήνα Απρίλιο και η επιστροφή το Νοέμβριο κάθε χρόνου. Κυρίως σπογγαλιείς είναι οι Καλύμνιοι και οι Λήμνιοι. Η σπογγαλιεία γίνεται με επιχειρηματική μορφή. Κατά πάγια τακτική την επιχείρηση της σπογγαλιείας τη διενεργεί ο εφοπλιστής ή εκκινητής ο οποίος εξοπλίζει δικό του ή ξένο πλοίο ή πλοία με σκοπό την πραγματοποίηση μεγάλων κερδών. Λόγω των κινδύνων και των εξαιρετικών δυσκολιών που παρουσιάζει η σπογγαλιεία, οι ιδρυθέντες σπογγαλιευτικοί Συνεταιρισμοί (11 περίπου) αδράνησαν και δεν ανέπτυξαν εργασίες. Τα χορηγούμενα από την Αγροτική Τράπεζα δάνεια για τη διεξαγωγή των εργασιών, λόγω του κινδύνου, πάντοτε δίνονται με την εγγύηση του Δημοσίου.

Το εμπόριο των σπόγγων διεξάγεται παρά των σπογγεμπόρων που είναι Καλύμνιοι και Λήμνιοι και που αντιπροσωπεύουν διάφορες χώρες του εξωτερικού όπου εξάγονται οι σπόγγοι.

Ιδιαίτερη οικονομική σημασία για τους σπογγαλιείς έχει η οργάνωσή τους σε Συνεταιρισμούς για όλα τα στάδια της εργασίας από την εκκίνηση μέχρι την πώληση των σπόγγων, ώστε να αποζημιώνεται επαρκώς το επικίνδυνο αυτό επάγγελμα από τις προσόδους όχι μόνο της πρώτης ύλης, αλλά και της εμπορίας.

* * *

Γενικά, από τα αναφερθέντα στο Α`, Β` και Γ` Μέρος των θεμάτων, Αλιευτικοί Συνεταιρισμοί, Αλιεία και Εργασίες Αλιευτικών Συνεταιρισμών, προκύπτει ότι υπάρχει για την χώρα μας, αλιευτικό πρόβλημα, γιατί η οργάνωση των κλάδων της αλιείας, παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες τις οποίες εκθέσαμε.

Οι αδυναμίες αυτές μπορούν να εξουδετερωθούν μόνο με τη Συνεταιριστική Οργάνωση του κλάδου των αλιέων. Θα μπορούσαμε να το πράξουμε; Ιδού το μεγάλο ερώτημα.

ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

Από το τεύχος αυτό το περιοδικό «Συνεταιριστική Πορεία» προχωρεί σε ορισμένες βελτιώσεις στη στοιχειοθεσία και την εμφάνισή του. Ελπίζουμε ότι θα είναι ευπρόσδεκτες από τους αναγνώστες μας.

Η «Εταιρεία των Φίλων του Συνεργατισμού»

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α. Ε.

**Σωστή λίπανση
σημαίνει:**

- ΚΑΛΗ ΣΟΔΕΙΑ
- ΠΟΙΟΤΗΤΑ και
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΘΗΝΑ: Κεφαλληνίας 46 & Πατησίων - Τ.Κ. 112 51

Τηλ. 8648225 - 8648715 - 8648793 - TLX: 224116 - 224653 SYEL GR

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ: Κλαπανάρα 4 - Τ.Κ. 186 48

Τηλ. 4631481-4 — TLX 241430 SYEL GR

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Τσιμισκή 33 ή Τ.Κ. 546 24

Τηλ. (031) 220691 - 220859 — TLX 410386 SYEL GR

ΚΑΒΑΛΑ: Ομονοίας 54 - Τ.Κ. 653 02

Τηλ. (051) 836948-9 — TLX 452325 SYEL GR

ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ: Φιλίππου 1 - Τ.Κ. 502 00

Τηλ. (0463) 22377 - 23377 — TLX 432331 SYEL GR

ΕΙΔΗΣΕΙΣ: Συνεταιριστικές - Αγροτικές

Η νέα ηγεσία του Υπουργείου Γεωργίας

Στη νέα Κυβέρνηση που προέκυψε από τις εκλογές της 8ης Απριλίου, Υπουργός Γεωργίας τοποθετήθηκε ο κ. Μιχ. Παπακωνσταντίνου και Υπουργός Αναπληρωτής ο κ. Παν. Χατζηνικολάου. Γενικοί Γραμματείς παραμένουν οι κ.κ. Ν. Ψυλλάκης και Γ. Σελιανάκης.

Ο κ. Μιχ. Παπακωνσταντίνου κατάγεται από την Κοζάνη. Είναι αριστούχος απόφοιτος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έχει πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές στο Διεθνές Δίκαιο στα πανεπιστήμια Μάντσεστερ και Καίμπριτζ της Αγγλίας και Χαϊδελβέργης της Γερμανίας. Είναι συγγραφέας νομικών, ιστορικών και πολιτικών βιβλίων στα ελληνικά και στα αγγλικά. Εξελέγη βουλευτής Κοζάνης για πρώτη φορά το 1961.

Ο κ. Παν. Χατζηνικολάου κατάγεται από την Ορεστιάδα. Σπούδασε οδοντιατρική στην Αθήνα και νομικά στη Θεσσαλονίκη. Εξελέγη για πρώτη φορά Βουλευτής το 1963.

Συλλογική Σύμβαση Εργασίας

Νέα Συλλογική Σύμβαση Εργασίας ισχύει από την 1.1.1990 για το προσωπικό των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων. Η νέα Σ.Σ.Ε. κοινοποιήθηκε από την ΠΑΣΕΓΕΣ στις συνεταιριστικές οργανώσεις την 21.5.1990. Το Κεφ. II της σύμβασης που αναφέρεται στους βασικούς μηνιαίους μισθούς θα ισχύσει από 1.7.1990 ενώ το Κεφ. VII

(μεταβατικές διατάξεις) ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσης.

Το Συνέδριο της ΟΣΕΓΟ.

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, μεταξύ 26 και 28 Απριλίου 1990 το Επιστημονικό Συνέδριο της Ομοσπονδίας Σωματείων Εργαζομένων Γεωργικών Οργανώσεων (ΟΣΕΓΟ), με θέμα: «Ο ρόλος των συνεταιρισμών στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας της χώρας». Στο τριήμερο των εργασιών παρουσιάστηκαν 35 επιστημονικές εργασίες και οι εργασίες έκλεισαν με συζήτηση στρογγυλής τράπεζας στην οποία πήραν μέρος ο κ. Γ. Κατσαμάγκας, Πρόεδρος της ΟΣΕΓΟ, ο κ. Σ. Ορφανός, μέλος του Δ.Σ. της ΠΑΣΕΓΕΣ, ο κ. Χρ. Καμενίδης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ο κ. Κ. Παπαγεωργίου, Αν. Καθηγητής του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού και ο κ. Γ. Μυρτάκης, εκπρόσωπος της Ελαιουργικής στις Βρυξέλλες.

Διημερίδα Διευθυντικών Στελεχών

Στις 11 και 12 Μαΐου πραγματοποιήθηκε στη Χαλκίδα διημερίδα διευθυντικών στελεχών συνεταιριστικών οργανώσεων στην οποία μετείχαν περίπου 80 στελέχη συνεταιριστικών οργανώσεων και παραβρέθηκαν ο Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Η. Σεϊτανίδης, ο Γενικός Γραμματέας της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Α. Σπυρούδης και το μέλος του Δ. Σ. της ΠΑΣΕΓΕΣ κ. Ροδάς. Οι εισηγήσεις που παρουσιά-

σθηκαν (των κ.κ. Ν. Κολύμβα, Κ. Παπαγεωργίου και Π. Κολύρη) θα δημοσιευθούν στη «Σ.Π.».

Εκλογές στους Συνεταιρισμούς

Με εγκύκλιο της (Αρ. 19/23.5.1990) η ΠΑΣΕΓΕΣ ενημέρωσε τις συνεταιριστικές οργανώσεις για τις ημερομηνίας διεξαγωγής των εκλογών που πρέπει να πραγματοποιηθούν προ ή κατά την ημέρα λήξης της θητείας των οργάνων Διοίκησης και των Αντιπροσώπων σε κάθε οργάνωση. Τα χρονικά διαστήματα κατά τα οποία θα γίνουν οι εκλογές είναι:

- α) Στις πρωτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις από 5.6.1990 μέχρι 30.6.1990.
- β) Στις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών από 17.7.1990 μέχρι 31.7.1990.
- γ) Στις Κεντρικές Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών στις Κοινοπραξίες του Ν. 749/1943 και του Ν. 921/1979 και στην ΠΑΣΕΓΕΣ από 21.8.1990 μέχρι 28.8.1990.

Η διεξαγωγή των εκλογών και το εκλογικό σύστημα παραμένουν αυτά που ορίζονται από το Ν. 1541/85, όπως τροποποιημένος ισχύει σήμερα (τελευταίες τροποποιήσεις με την Π.Ν.Π. 22.5.90 Α' 76).

Αντιδικία ΠΑΣΕΓΕΣ - ΑΤΕ

για την Ελαιουργική

Με ένταση συνεχίστηκε η αντιδικία ΑΤΕ - Ελαιουργικής στην οποία αναφερθήκαμε στο προηγούμενο τεύχος της «Σ.Π.». Στην αντιδικία πήρε μέρος ο Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ (βλ. «Αγροτικός Συνεργατισμός», τεύχος Φεβρ. 1990), ο οποίος κατήγγειλε τη Διεύθυνση Αγροτικής Πίστης της ΑΤΕ

ότι μεθοδεύει το κλείσιμο της Ελαιουργικής, με ανοχή του Διοικητή και του Υποδιοικητή της ΑΤΕ. Η διάσταση απόψεων επεκτείνεται στον τρόπο που αποφασίστηκε η περιορισμένη χρηματοδότηση της Ελαιουργικής και στην αξιοπιστία των στοιχείων στα οποία στηρίχθηκε η ΑΤΕ για την απόφαση αυτή.

Μεταξύ άλλων ο Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ καταγγέλλει ότι καλούνται έμποροι και βιομήχανοι να χρηματοδοτηθούν από την ΑΤΕ, αντί των αγροτών και των Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Η ΑΤΕ σε ανακοίνωσή της αναφέρει τον κατάλογο 22 συνεταιριστικών οργανώσεων που χρηματοδοτήθηκαν με 15,9 δισ. δρχ., σε ανοικτό ανακυκλούμενο λογαριασμό, για τη συγκέντρωση, τυποποίηση και εμπορία 48.900 τόννων ελαιολάδου.

Οι Επιδοτήσεις

του Γεωργικού Τομέα

Σύμφωνα με ανακοίνωση της ΑΤΕ, το συνολικό ποσό επιδοτήσεων από Κοινοτικούς και Εθνικούς πόρους κατά το πρώτο τετράμηνο του 1990, ανήλθε σε 112 δισ. δρχ. Κατά την ίδια περίοδο καταβλήθηκαν άνω των 2 δισ. δρχ. για επιδοτήσεις προσανατολισμού.

Η Γεωργία στην Αρχαία Ελλάδα

«Η Γεωργία στην Αρχαία Ελλάδα» ήταν το θέμα του 7ου Διεθνούς Συμποσίου που οργάνωσε το Σουηδικό Ινστιτούτο στην Αθήνα από 16 - 17 Μαΐου υπό την αιγίδα της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος και του Σουηδικού Βασιλικού Ιδρύματος Χορηγιών για Κλασσικές Σπουδές. Στο Συμπόσιο πήραν μέρος διακεκρι-

μένοι επιστήμονες από διάφορες χώρες του Κόσμου.

Μεταξύ των πολλών ενδιαφερουσών εισηγήσεων ιδιαίτερη αίσθηση προκάλεσαν οι εισηγήσεις των καθηγητών: Χανς Λώμαν, Πανεπιστήμιο Μπόχουμ, με θέμα «Γεωργία και Αγροτική Ζωή στην Κλασική Αττική», Μ. Τζαίησον, Παν/μιο Στάνφορντ, με θέμα «Αγροτικό Εργατικό Δυναμικό στην Αρχαία Ελλάδα», Π. Γκάρνερ, Παν/μιο Καίμπριτζ, με θέμα «Η Απόδοση της Γης στην Αρχαία Ελλάδα» και η συζήτηση στοργυλλής Τραπεζής με θέμα «Το μέγεθος και η κατανομή των αγροτικών κλήρων στην Αρχαία Ελλάδα».

Υστερα από συνεννόηση του Διοικητή της Α.Τ.Ε. κ. Θεοδ. Δημόπουλου με τον Δ/ντή του Σουηδικού Ινστιτούτου κ. Ρόμπιν Χαιγκ, η Αγροτική Τράπεζα θα εκδώσει τις εισηγήσεις στην Ελληνική και το Σουηδικό Ινστιτούτο στην Αγγλική γλώσσα.

Γεωργία και Τεχνολογία

Τροφίμων

Ένα διήμερο αφιερωμένο στην γεωργία και την τεχνολογία τροφίμων πραγματοποιήθηκε στο Ζάππειο Μέγαρο την Τετάρτη 30 Μαΐου 1990.

Η πρωτοβουλία διοργάνωσης της εκδήλωσης ανήκει στην Γαλλική Ένωση ADEPTA (Ένωση για την Ανάπτυξη των Ανταλλαγών Γεωργικών Προϊόντων και Τεχνολογίας Ειδών Διατροφής). Με συμμετοχή του Υπουργείου Γεωργίας, της Αγροτικής Τράπεζας και της Αγροτικής Τεχνικής αναπτύχθηκαν τρεις άξονες ενδιαφέροντος για την περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνογαλλικής συνεργασίας: α) Μεταποίηση κρέατος β) Φρούτα και λαχανικά γ) Φυτικοί σπόροι.

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα

Γεωπόνων

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα σε θέματα εκμηχάνισης της Γεωργίας, οργανώθηκε από κοινού από την ΠΑΣΕΓΕΣ, το Υπουργείο Γεωργίας και την ΑΤΕ, στις εγκαταστάσεις του Ινστιτούτου Γεωπονικών Επιστημών στο Κτήμα Συγγρού στο Μαρούσι.

Το σεμινάριο περιλαμβάνει δυο κύκλους, διάρκειας 100 ωρών έκαστος με έναρξη τον Μάιο του 1990.

Το Πρόγραμμα καλύπτει προχωρημένες γνώσεις για τα γεωργικά μηχανήματα και τον εξοπλισμό της γεωργικής εκμετάλλευσης.

Για την κάλυψη των εξόδων των εκπαιδευομένων χορηγείται ημερήσια αποζημίωση 6.500 δρχ. και καλύπτονται τα οδοιπορικά έξοδα εκπαιδευομένων από και προς τον τόπο διαμονής τους.

Προτάσεις συνεργασίας Α.Τ.Ε.

με φορείς της Ε.Σ.Σ.Δ.

Σειρά συγκεκριμένων προτάσεων για συνεργασία σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος της ΑΤΕ και σοβιετικών φορέων του αγροτικού τομέα έστειλε ο Διοικητής της ΑΤΕ κ. Θεόδωρος Δημόπουλος προς τον ακαδημαϊκό κ. Αγκαμπεντιάν, Οικονομικό Σύμβουλο του Προέδρου Γκορμπατσώφ.

Μεταξύ άλλων, οι προτάσεις αυτές αφορούν:

- α. επιμόρφωση σοβιετικών τραπεζικών στελεχών στο Εκπαιδευτικό Κέντρο της ΑΤΕ.
- β. διεύρυνση των σχέσεων μεταξύ των θυγατρικών εταιριών της ΑΤΕ και αντίστοιχων σοβιετικών Οργανώσεων στους τομείς παραγωγής, επε-

ξεργασίας και εμπορίας αγροτικών προϊόντων.

γ. παροχή πλήρους συμβουλευτικής τεχνικό - οικονομικής στήριξης στην οργάνωση και διαχείριση Συνεταιριστικών και άλλων Οργανώσεων του ευρύτερου αγροτικού τομέα της Ε.Σ.Σ.Δ.

δ. ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας της ΑΤΕ στην ΕΣΣΔ.

ε. διαμόρφωση πλαισίου στενής τραπεζικής συνεργασίας μεταξύ της ΑΤΕ και της αντίστοιχης Σοβιετικής Αγροτικής Τράπεζας.

Οι υποβληθείσες προτάσεις στοχεύουν στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων συνεργασίας που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια των συζητήσεων που είχαν οι κ.κ. Αγκαμπεντιάν και Δημόπουλος στην πρόσφατη συνάντησή τους στην Αθήνα.

Εκσυγχρονισμός

της Συνεργασίας

ΑΤΕ - Συνεταιρισμών

Στα πλαίσια της υλοποίησης της προσπάθειας που καταβάλλει η Διοίκηση της Αγροτικής Τράπεζας για τον εκσυγχρονισμό των παρεχομένων υπηρεσιών της στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις υπεγράφη σύμβαση μεταξύ της Αγροτικής Τράπεζας που εκπροσωπήθηκε από τον Υποδιοικητή της κ. Δημ. Μηλιάκο και της Τ.Σ.Ι. Τηλεπικοινωνίες Ε.Π.Ε.

Στόχος της σύμβασης είναι:

— Η προμήθεια μηχανογραφικού εξοπλισμού και των απαραίτητων μηχανογραφικών προγραμμάτων για την αυτοματοποίηση της αποστολής μέσω τηλεπικοινωνιακών γραμμών (TELEX) των ημερησίων δοσοληπτικών κινήσεων των υπο-

μερίδων που κινούνται στις περιφερειακές μονάδες της Τράπεζας και αφορούν λογαριασμούς χρηματοδοτήσεων των μεγάλων Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΚΥΔΕΠ, ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ κλπ.).

— Η ολοκλήρωση των όρων που αναφέρονται στη σύμβαση θα επιτρέπει την άμεση ενημέρωση των Λογαριασμών των παραπάνω Συνεταιριστικών Οργανώσεων που τηρούνται σε Κεντρικό Επίπεδο

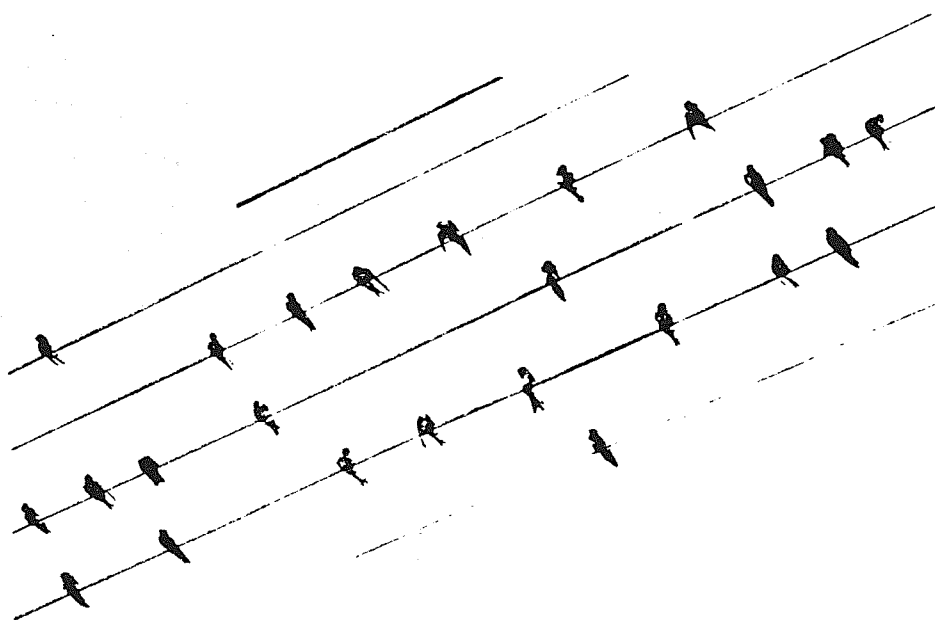
Θα πρέπει να τονιστεί ότι:

Α) τα χρηματικά ποσά που διακινούνται από τους λογαριασμούς αυτούς προσεγγίζουν πολλές φορές το ύψος πολλών δισεκατομμυρίων.

Β) το σύστημα προβλέπει την εγκατάσταση τερματικής μονάδας κατ' αρχήν στην ΚΥΔΕΠ, που θα δώσει τη δυνατότητα της άμεσης στατιστικής πληροφόρησης στα υπηρεσιακά στελέχη της για τα αποτελέσματα των δοσοληπτικών αυτών λογαριασμών που καλύπτουν αντίστοιχες χρηματοδοτήσεις της.

ΧΡΕΟΣ ΜΑΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΑΣ ΑΝΟΙΞΗ!

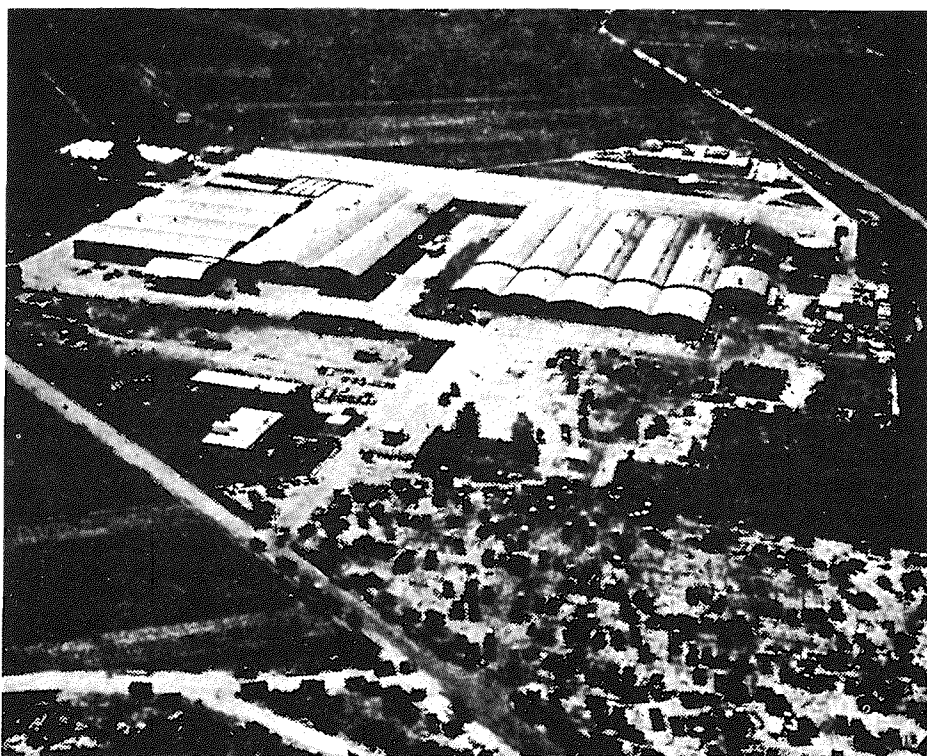
ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
με ανθρώπινο πρόσωπο

ΣΕΒΑ Θ ΑΒΕ

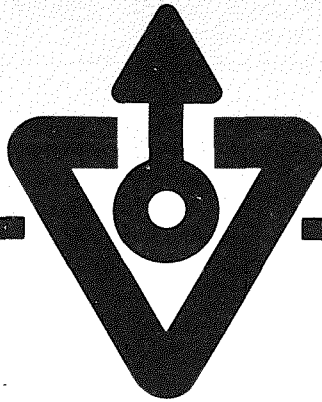
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΘΡΑΚΗΣ

Ξάνθη: Καραολή 79 — Αθήνα Λ. Ριανκούρ 64)

- ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ το εισόδημα των αγροτών.
- ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΙ ποιότητα στον καταναλωτή.
- ΔΙΝΕΙ εργασία στους ανθρώπους της ακριτικής περιοχής.
- ΒΟΗΘΑ την εθνική οικονομία.
- ΣΤΗΡΙΖΕΙ τη συνεταιριστική ανάπτυξη.

ΦΥΤΟΧΩΜΑΤΑ - ΚΟΜΠΟΣΤΕΣ

**HY-POT
CORPONUM
HY-POT VIKAL**

ΜΕΤΑΠΛΑΣΤΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

ΑΝΘΟΡΜΟΝ

ΟΡΓΑΝΙΚΑ

ΟΡΓΑΝΟΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

**ΦΥΤΟΡΜΟΝ SUPER
ΦΥΤΟΡΜΟΝ SPECIAL**

**ΠΥΚΝΑ ΚΡΥΣΤΑΛΙΚΑ
ΥΔΑΤΟΔΙΑΛΥΤΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ**

**NEW VACHS 60
AMMOPHOSKA 60**

GREEN TOP

EVEXEL

TOM MG4

ΥΓΡΑ ΔΙΑΦΥΛΛΙΚΑ

**HUMOTREL
FILOZAL**

 VIOLMET A.E.

ΚΡΑΤΙΝΟΥ 11 105.52 ΑΘΗΝΑ * Τηλ. 5226.440 - 5223.668 * TLX. 219457 VIME GR

TELEFAX: 5224369 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ: ΙΣΘΜΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ * Τηλ. 0741-98 395

«SINETERISTIKI PORIA»

COOPERATIVE REVIEW

Published by the «FRIENDS OF COOPERATION SOCIETY»,
25 Koumoundourou Str., 104 37 Athens Greece.

CONTENTS OF No 18/1990

	Page
* Facing electios in Agricultural Cooperatives	65
* <i>N. Kolymvas</i> : Agricultural Cooperatives in a changing economic and social environment	67
* <i>B. Iiantzis</i> : In seatch of solutions to the crisis of Agricultural Cooperatives	77
* Elaboration of a proposal for settling the overdue debts and rationalising the functioning of Agricultural Cooperatives	83
* <i>V. Lampropoulou - Dimitriadou</i> : Current Cooperative legislation	93
* Our vievs	99
* <i>A.N. Klimis</i> : The struggle of Counsumer Cooperatives during the triple occupation 1941 - 44 anb their efforts to Cooperate with the Agricultural Cooperatives	103
* <i>N. Patrikios</i> : Functions of Fisheries Cooperatives	113
* Cooperative and agricultural news	121

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τρίμηνη έκδοση του Επιστημονικού - Ιδεολογικού Σωματείου
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Κουμουνδούρου 25 (4ος όροφος) Αθήνα 10437 (τηλ. 5247.162)

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού

Υπεύθυνος κατά νόμο: Κώστας Παπαγεωργίου, Θησέως 10, Μαρούσι
151.24 - Αθήνα - Τηλ. 8027.807

Συντακτ. Επιτροπή: Β. Δημητριάδου - Π. Καλδής - Κ. Παπαγεωργίου

Εισφορές 1990: Για Νομικά Πρόσωπα δρχ. 2.500. Για άτομα δρχ. 1.500

Εμβάσματα: Στον Ταμία κ. Νικ. Πατρίκιο, οδός Καλλιρρόης 12
Αθήνα 117.43 (τηλ. 9226.777)

Τυπογραφείο: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανίου 7 - Τηλ. 5233.965

Κυκλοφορία 20.7.1990

Σ Ε Κ Ε

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ - Πανεπιστημίου 6

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ με πλήρεις εγκαταστάσεις:

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Μ. Ασίας 1 - ΚΑΒΑΛΑ Δαγκλή 22

ΞΑΝΘΗ Περιοχή Πετεινού.

Η ΣΕΚΕ ιδρύθηκε το 1947 με την έμπνευση, πρωτοβουλία και προσπάθειες του αγροτικού ηγέτη αείμνηστου Αλεξάνδρου Μπαλτατζή, που υπήρξε και ο πρώτος Πρόεδρός της.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ: 13 Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών — 2 Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και η Α.Ε. ΝΕΣΤΟΣ Ξάνθης.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της ΣΕΚΕ ήταν 2.000.000 δρχ. και τα σημερινά κεφάλαια, αποθεματικά και λοιπά περιουσιακά της στοιχεία ανέρχονται στο ποσό των 2.700.000.000 δραχμών.

Η ΣΕΚΕ διαθέτει ιδιόκτητες καπναποθήκες με πλήρως τεχνικές εγκαταστάσεις άνω των 15.000 τόννων και δυναμικό υπηρεσιακό μηχανισμό ικανό να διακινήσει με επιτυχία άνω των 20.000 τ. καπνών.

Το προσωπικό της ΣΕΚΕ αποτελείται από 120 μόνιμους υπαλλήλους και 2.500 καπνεργάτες εποχιακής απασχόλησης.

Οι εξαγωγές της ΣΕΚΕ καλύπτουν το 15% περίπου των συνολικών εξαγωγών και εσάγει κάθε χρόνο πάνω από 25 εκατ. δολάρια.

Στα 40 χρόνια της γόνιμης σταδιοδρομίας της η ΣΕΚΕ προσέφερε ανυπολόγιστες ωφέλειες και υπηρεσίες στον καπνοπαραγωγικό κόσμο και γενικότερα στην εθνική οικονομία και επιπλέον διένειμε στις Οργανώσεις - Μετόχους της μερίσματα ύψους άνω του 1.100.000.000 δρχ.

Με το θεσμό των υποτροφιών που καθιέρωσε η ΣΕΚΕ στην περίοδο 1949—1965 σπούδασαν σε Πανεπιστημιακές Σχολές 400 παιδιά φτωχών καπνοπαραγωγών που κατέχουν τώρα εξέχουσες θέσεις στις Οργανώσεις και το Δημόσιο και διακρίνονται για το ήθος και την επίδοσή τους.

Σημαντική υπήρξε η συμβολή της ΣΕΚΕ στην ίδρυση και οργάνωση σειράς Συνεταιριστικών Εταιρειών και Γεωργικών Βιομηχανιών, μεταξύ των οποίων διακρίνεται η Συνεταιριστική Καπνοβιομηχανία ΣΕΚΑΠ, που διαθέτει ένα από τα πιο μεγάλα και συγχρονισμένα καπνοβιομηχανικά συγκροτήματα της Ευρώπης.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΔΗΜ. ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ

Διευθύνων Σύμβουλος: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΝΤΖΟΝΙΔΗΣ

Αν. Γενικός Διευθυντής: ΚΩΣΤΑΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΑΦΗΣΤΕ ΣΕ ΜΑΣ ΤΟ... «ΜΠΑΛΑΚΙ»

Σήμερα δείτε το παιχνίδι της αγοράς με τα μάτια ενός παίκτη του γκολφ.

Από τη μια μεριά εσείς, από την άλλη οι ανταγωνιστές σας και στη μέση το σημείο πωλήσεων που είναι έτοιμο να δεχτεί το μπαλάκι του νικητή.

Ακόμα, φανταστείτε ότι «μπαλάκι» είναι το προϊόν σας, το κύρος σας και γιατί όχι όλη η διαφημιστική εργασία που απαιτείται.

Λοιπόν;

Πώς σκέπτεστε να αξιοποιήσετε το μπαλάκι;

Θα παίξετε μόνοι σας;

Θα το εμπιστευθείτε οπουδήποτε;

ή θα συνεργαστείτε μαζί μας;

Εμείς, αναλαμβάνουμε να το στείλουμε εκεί ακριβώς που χρειάζεται.

Στην επιτυχία!

ΣΥΝΕΔΙΑ Α.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΣΤΑΔΙΟΥ 10, ΑΘΗΝΑ 105 64 ΤΗΛ: 3232 147 - 3225 563 - 3231 963 - 3225 880 FAX: 3225 522